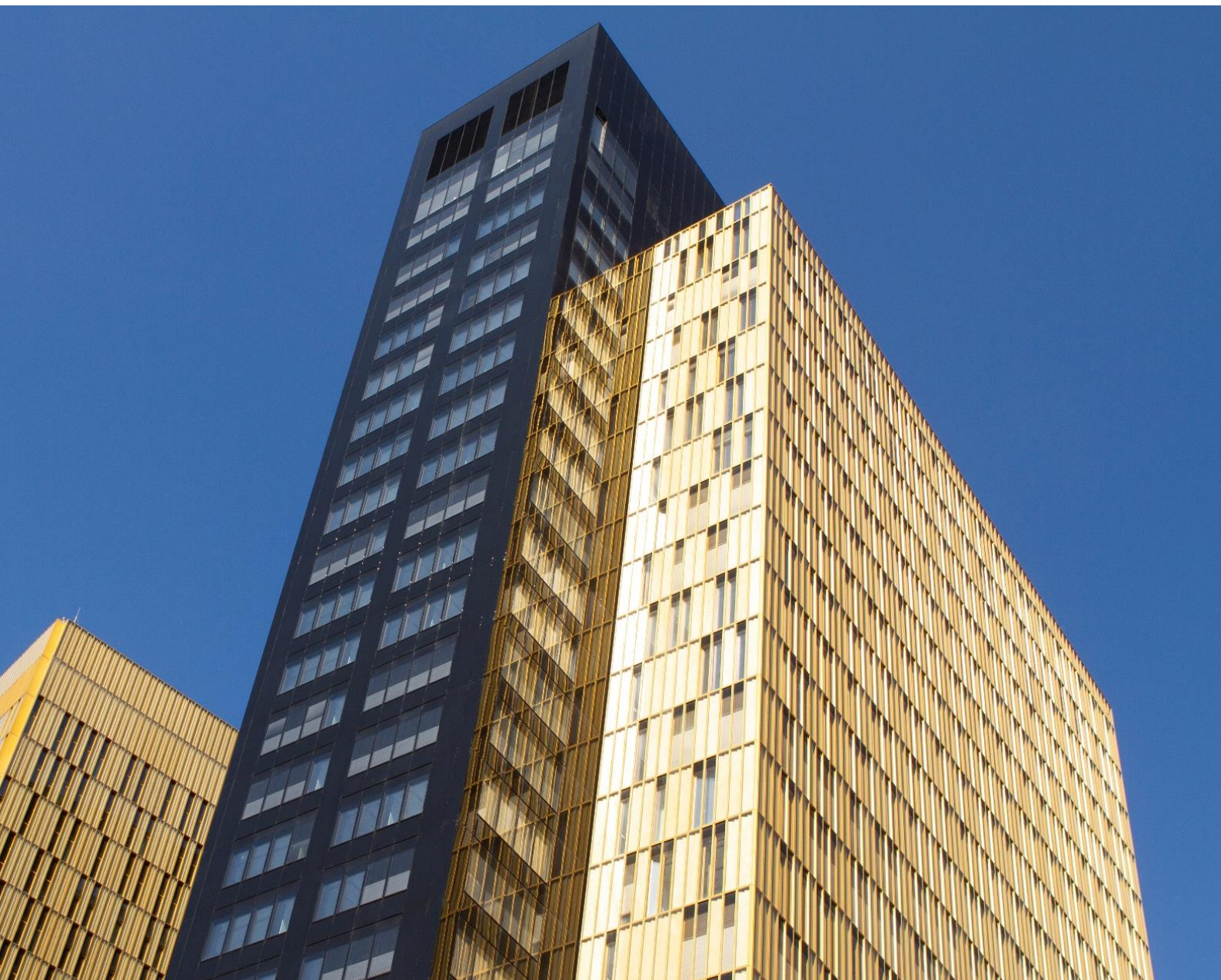

Tematický súhrn

Elektronický obchod a zmluvné povinnosti

Predhovor

Právna úprava elektronického obchodu je ústrednou témou smernice 2000/31/ES¹ o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode, v ktorej sú formulované pravidlá týkajúce sa požiadaviek v oblasti usadenia sa a povinnosti informovania poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti, ako aj zodpovednosti poskytovateľov sprostredkovateľských služieb.

Elektronický obchod však ovplyvňuje rôzne oblasti hospodárskeho života, ktoré sú vyňaté z úpravy uvedenej smernice, ako sú hazardné hry, otázky týkajúce sa dohôd alebo postupov, ktoré upravuje právo hospodárskej súťaže, ako aj dane (pozri článok 1 ods. 5 smernice o elektronickom obchode týkajúci sa cieľa a rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice). Rovnako autorské právo a s ním súvisiace práva, práva vyplývajúce z ochranných známk, ochrana spotrebiteľa a ochrana osobných údajov patria do oblasti elektronického obchodu, ale upravuje ich súbor osobitných smerníc a nariadení.

Tento tematický súhrn poskytuje prehľad judikatúry vyhlásenej až do 30. apríla 2024 v tejto oblasti. Na tento účel rozdeľuje hlavné rozsudky vzťahujúce sa na túto škálu oblastí do dvoch častí, a to po prvé aspekty týkajúce sa zmluvných povinností medzi stranami a po druhé právny rámec elektronického obchodu.

V tomto súhrne boli zohľadnené rozsudky Súdneho dvora, ktoré sa považujú za najvýznamnejšie v tejto oblasti a z ktorých väčšinu vyhlásila veľká komora.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode („smernica o elektronickom obchode“) (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

Zoznam citovaných aktov

NARIADENIA

Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke Spoločenstva (Ú. v. ES L 11, 1994, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 146).

Nariadenie Komisie (ES) č. 2790/1999 z 22. decembra 1999, o uplatňovaní článku 81 ods. 3 Zmluvy na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov (Ú. v. ES L 336, 1999, s. 21; Mim. vyd. 08/001, s. 364).

Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II) (Ú. v. EÚ L 199, 2007, s. 40).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (Ú. v. EÚ L 177, 2008, s. 6).

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 330/2010 z 20. apríla 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov (Ú. v. EÚ L 102, 2010, s. 1).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2120 z 25. novembra 2015, ktorým sa ustanovujú opatrenia týkajúce sa prístupu k otvorenému internetu a ktorým sa mení smernica 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb a nariadenie (EÚ) č. 531/2012 o roamingu vo verejných mobilných komunikačných sieťach v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 310, 2015, s. 1).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46 (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 1).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 154, 2017, s. 1).

VYKONÁVACIE NARIADENIE

Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) č. 282/2011 z 15. marca 2011, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 77, 2011, s. 1).

SMERNICE

Smernica Rady 84/450/EHS z 10. septembra 1984 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa klamlivej reklamy, zmenená smernicou 2005/29/ES (Ú. v. ES L 250, 1984, s. 17; Mim. vyd. 15/001, s. 227).

Smernica Rady 89/104/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (Ú. v. ES L 40, 1989, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 92).

Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

Smernica 97/7/ES Európskeho Parlamentu a Rady z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku (Ú. v. ES L 144, 1997, s. 19; Mim. vyd. 15/003, s. 319).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 204, 1998, s. 37; Mim. vyd. 13/020, s. 337), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/48/ES z 20. júla 1998 (Ú. v. ES L 217, 1998, s. 18; Mim. vyd. 13/021, s. 8) (ďalej len „smernica 98/34“).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/83/ES zo 6. novembra 2001, ktorou sa ustanovuje zákonník Spoločenstva o humánných liekoch (Ú. v. ES L 311, 2001, s. 67; Mim. vyd. 13/027, s. 69), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/62/EÚ z 8. júna 2011 (Ú. v. EÚ L 174, 2011, s. 74).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 2002, s. 37; Mim. vyd. 13/029, s. 514), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, 2009, s. 11).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, 2004, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 149, 2005, s. 22).

Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/114/ES z 12. decembra 2006 o klamlivej a porovnávacej reklame (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 21).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 28).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 36).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (Ú. v. EÚ, L 319, 2007, s. 1).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (Ú. v. EÚ L 110, 2009, s. 30).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov (Ú. v. EÚ L 111, 2009, s. 16).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 241, 2015, s. 1).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES (Ú. v. EÚ L 130, 2019, s. 92).

ROZHODNUTIA

Rozhodnutie Komisie 2000/520/ES z 26. júla 2000 v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES o primeranosti ochrany poskytovanej zásadami

„bezpečného prístavu“ a súvisiacimi často kladenými otázkami vydanými Ministerstvom obchodu USA (Ú. v. ES L 215, 2000, s. 7; Mim. vyd. 16/001, s. 119).

Rozhodnutie Komisie 2010/87/EÚ z 5. februára 2010 o štandardných zmluvných doložkách pre prenos osobných údajov spracovateľom usadeným v tretích krajinách podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES (Ú. v. EÚ L 39, 2010, s. 5), zmenené a doplnené vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2016/2297 zo 16. decembra 2016 (Ú. v. EÚ L 344, 2016, s. 100).

Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/1250 z 12. júla 2016 podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES o primeranosti ochrany poskytovanej štítom na ochranu osobných údajov medzi EÚ a USA (Ú. v. EÚ L 207, 2016, s. 1).

Obsah

PREDHOVOR.....	3
ZOZNAM CITOVANÝCH AKTOV	4
I. ZMLUVNÉ VZŤAHY MEDZI STRANAMI	9
1. Uzavretie zmluvy	9
2. Rozhodné právo/súdna právomoc.....	13
3. Ochrana spotrebiteľa	19
4. Ochrana osobných údajov	24
5. Autorské právo	52
II. PRÁVNÝ RÁMEC ELEKTRONICKÉHO OBCHODU	64
1. Reklama	64
2. Zodpovednosť poskytovateľov sprostredkovateľských služieb.....	77
3. Právo hospodárskej súťaže.....	84
4. Predaj liekov a zdravotníckych pomôcok na internete.....	90
5. Hazardné hry	95
6. Zdieľaná ekonomika	98
7. DPH	105

I. Zmluvné vzťahy medzi stranami

1. Uzavretie zmluvy

Rozsudok z 5. júla 2012, Content Services (C-49/11, [EU:C:2012:419](#))

Spoločnosť Content Services mala dcérsku spoločnosť v Mannheime (Nemecko) a ponúkala rôzne online služby na svojej internetovej stránke, vyhotovenej v nemeckom jazyku a dostupnej aj v Rakúsku. Prostredníctvom tejto stránky bolo predovšetkým možné stiahnuť si softvér ponúkaný bezodplatne alebo skúšobné verzie spoplatneného softvéru. Pred podaním objednávky museli užívatelia internetu vyplniť prihlasovací formulár a označiť vyznačené políčko na formulári, čím vyhlásili, že súhlasia so všeobecnými obchodnými podmienkami a vzdávajú sa svojho práva na odstúpenie.

Tieto informácie sa užívateľom internetu priamo nezobrazili. Mohli ich však zobrazit kliknutím na odkaz nachádzajúci sa na stránke, ktorú vyplňali na účely uzavretia uvedenej zmluvy. Zmluvu nebolo možné uzavrieť, ak dané políčko nebolo označené. Dotknutý užívateľ internetu následne dostal od spoločnosti Content Services e-mail, ktorý neobsahoval žiadne informácie o práve na odstúpenie, ale znovu odkaz na ich zobrazenie. Oberlandesgericht Wien (Vyšší krajský súd Viedeň, Rakúsko) položil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu článku 5 ods. 1 smernice 97/7/ES². Pýtal sa, či obchodná prax spočívajúca tom, že sa spotrebiteľovi sprístupnia informácie uvedené v tomto ustanovení len pomocou hypertextového odkazu na internetovú stránku daného podniku, spĺňa požiadavky vyplývajúce z uvedeného ustanovenia.

Podľa Súdného dvora sa článok 5 ods. 1 smernice 97/7/ES má vykladať v tom zmysle, že táto obchodná prax nespĺňa požiadavky vyplývajúce z uvedeného ustanovenia, lebo tieto informácie nie sú týmto podnikom ani „dodané“, ani spotrebiteľom „obdržané“ a internetovú stránku nemožno považovať za „trvalé médium“.

Spotrebiteľ totiž musí obdržať potvrdenie uvedených informácií bez toho, aby sa vyžadovalo jeho aktívne správanie. Navyše na to, aby sa internetová stránka považovala za trvalé médium, musí spotrebiteľovi rovnako ako papierové médium zabezpečiť, že bude mať informácie uvedené v tomto ustanovení, aby mohol prípadne uplatniť svoje práva. V tejto súvislosti musí umožňovať spotrebiteľovi, aby si uložil informácie, ktoré mu boli osobne určené, zaručiť, že nedôjde k zmene ich obsahu, ako aj to, že budú dostupné počas primeraného času a dávať spotrebiteľovi možnosť, aby ich ako také skopíroval.

² Smernica 97/7/ES Európskeho Parlamentu a Rady z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku (Ú. v. ES L 144, 1997, s. 19; Mim. vyd. 15/003, s. 319).

Rozsudok z 25. januára 2017, BAWAG (C-375/15, [EU:C:2017:38](#))

Banka BAWAG, ktorá vykonávala svoju činnosť na rakúskom území, používala štandardnú zmluvnú podmienku o prístupí spotrebiteľov k službám elektronického bankovníctva („e-banking“).

Podľa uvedenej podmienky „informácie a vysvetlenia, ktoré banka musí poskytnúť alebo sprístupniť klientovi, budú zasielané poštou alebo elektronicky v rámci e-bankingu“. Informácie mohli byť zasielané prostredníctvom systému na prenos správ integrovaného do elektronických účtov. Spotrebiteľia si mohli prehliadať, kopírovať a sťahovať e-maily. Správy, ktoré sa nachádzali v elektronických účtoch „e-bankingu“, tam zostávali bez zmeny a neboli vymazané počas obdobia prispôbeného účelu informovania týchto spotrebiteľov, takže si ich bolo možné prehliadať, elektronicky kopírovať alebo vytlačiť. Spotrebiteľia však neboli iným spôsobom informovaní a doručení nového e-mailu.

Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania, aby zistil, či sa má článok 41 ods. 1 smernice 2007/64/ES³, vykladaný v spojení s článkom 36 ods. 1 tej istej smernice, vykladať v tom zmysle, že informácia oznámená prostredníctvom elektronickej schránky integrovanej v platforme elektronického bankovníctva je „poskytnutá na trvalom nosiči“.

Podľa Súdneho dvora sa treba domnievať, že určité internetové stránky treba považovať za „trvalý nosič“ v zmysle článku 4 bodu 25 uvedenej smernice.

Zmeny rámcovej zmluvy, ktoré poskytovateľ platobných služieb oznámi užívateľovi týchto služieb prostredníctvom schránky elektronickej pošty, sa však môžu považovať za poskytnuté na trvalom nosiči, len ak sú splnené tieto dve podmienky:

- táto internetová stránka umožňuje iba tomuto užívateľovi uložiť a kopírovať informácie takým spôsobom, že k nim môže mať prístup počas primeranej doby,
- oznámenie týchto informácií je sprevádzané aktívnym správaním poskytovateľa platobných služieb určeným na oboznámenie tohto užívateľa s dostupnosťou uvedených informácií.

Aj zaslanie emailu na adresu, ktorú užívateľ týchto služieb obvykle používa na komunikáciu s inými osobami a na používaní ktorej sa účastníci dohodli v rámcovej zmluve uzavretej medzi poskytovateľom platobných služieb a týmto užívateľom, môže predstavovať takéto správanie. Takto zvolená adresa však nemôže byť adresou určenou pre uvedeného užívateľa na internetovej stránke online banky, spravovanej poskytovateľom platobných služieb.

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (Ú. v. EÚ, L 319, 2007, s. 1).

Rozsudok z 15. septembra 2020 (veľká komora), Telenor Magyarország (C-807/18 a C-39/19, [EU:C:2020:708](#))

Spoločnosť Telenor usadená v Maďarsku poskytuje najmä služby prístupu na internet. Medzi službami ponúkanými svojim zákazníkom má dva balíky služieb preferenčného prístupu (nazvané „nulová tarifa“), ktoré sa vyznačujú tým, že objem prenosu dát cez určité špecifické služby a aplikácie sa neodpočítava od spotrebovaných dát, ktoré si zákazníci predplatili. Okrem toho uvedení zákazníci môžu po vyčerpaní tohto objemu dát naďalej používať tieto špecifické aplikácie a služby bez obmedzení, hoci ostatné aplikácie a služby sú zablokované alebo ich prevádzka je spomalená.

Maďarský úrad pre komunikáciu a médiá začal dve konania s cieľom preskúmať súlad týchto dvoch balíkov služieb s nariadením 2015/2120, ktorým sa ustanovujú opatrenia týkajúce sa prístupu k otvorenému internetu,⁴ a prijal dve rozhodnutia, v ktorých sa domnieval, že tieto balíky služieb nerešpektovali všeobecnú povinnosť rovného a nediskriminačného zaobchádzania uvedenú v článku 3 ods. 3 tohto nariadenia a že Telenor musí ich ponúkanie ukončiť.

Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko), na ktorý Telenor podala dve žaloby, rozhodol položiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky s cieľom zistiť, ako sa majú vykladať a uplatňovať odseky 1 a 2 článku 3 nariadenia 2015/2120, ktoré zaručujú koncovým užívateľom služieb prístupu k internetu niekoľko práv⁵ a ktoré zakazujú poskytovateľom takýchto služieb uzatvárať dohody alebo vykonávať obchodné praktiky obmedzujúce výkon týchto práv, ako aj odsek 3 uvedeného článku 3, ktorý stanovuje všeobecnú povinnosť zaobchádzať s prevádzkou rovnako a bez diskriminácie.

Súdny dvor rozhodujúci vo veľkej komore vo svojom rozsudku z 15. septembra 2020 po prvýkrát podal výklad nariadenia 2015/2120, ktoré zakotvuje základnú zásadu otvorenosti internetu (bežne označovaná ako „neutralita siete“).

Pokiaľ ide v prvom rade o výklad článku 3 ods. 2 nariadenia 2015/2120 v spojení s článkom 3 ods. 1 tohto nariadenia, Súdny dvor poznamenal, že článok 3 ods. 1 stanovuje, že práva, ktoré zaručuje koncovým užívateľom služieb prístupu k internetu, sa majú vykonávať „prostredníctvom ich služby prístupu k internetu“ a že článok 3 ods. 2 stanovuje požiadavku, aby takáto služba neviedla k obmedzeniu výkonu týchto práv. Okrem toho z článku 3 ods. 2 uvedeného nariadenia vyplýva, že služby poskytovateľa prístupu k internetu majú s ohľadom na túto požiadavku posúdiť národné regulačné orgány⁶ s možnosťou preskúmania príslušnými vnútroštátnymi súdmi, pričom sa musia

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2120 z 25. novembra 2015, ktorým sa ustanovujú opatrenia týkajúce sa prístupu k otvorenému internetu a ktorým sa mení smernica 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb a nariadenie (EÚ) č. 531/2012 o roamingu vo verejných mobilných komunikačných sieťach v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 310, 2015, s. 1).

⁵ Právo koncových užívateľov na prístup k aplikáciám, obsahu a službám, ako aj používať ich, ale tiež právo poskytovať aplikácie, obsah a služby, ako aj využívať koncové zariadenia podľa svojho výberu.

⁶ Na základe článku 5 nariadenia 2015/2120.

zohľadniť tak dohody uzavreté týmito poskytovateľom s koncovými užívateľmi, ako aj obchodné praktiky uvedeného poskytovateľa.

V tejto súvislosti Súdny dvor najskôr poskytol súbor všeobecných spresnení významu pojmov „dohody“, „obchodné praktiky“ a „koncoví užívatelia“⁷ uvedených v nariadení 2015/2120, na základe čoho dospel k záveru, že uzatváranie dohôd, ktorými si dotknutí zákazníci objednávajú balíky služieb, v ktorých sa „nulová tarifa“ spája s opatreniami na blokovanie alebo spomalenie prevádzky pri používaní služieb a aplikácií, na ktoré sa nevzťahuje táto „nulová tarifa“, môže obmedziť výkon práv koncových užívateľov v zmysle článku 3 ods. 2 tohto nariadenia na podstatnej časti trhu. Takéto balíky služieb totiž môžu rozšíriť používanie uprednostňovaných aplikácií a služieb a zároveň obmedziť používanie iných dostupných aplikácií a služieb vzhľadom na opatrenia, ktorými poskytovateľ služieb prístupu k internetu toto používanie technicky sťažuje, či dokonca znemožňuje. Čím viac zákazníkov navyše uzatvorí takéto dohody, tým viac môže kumulovaný vplyv týchto dohôd vzhľadom na svoj rozsah spôsobiť významné obmedzenie výkonu práv koncových užívateľov, či dokonca narušiť samotnú podstatu týchto práv.

V druhom rade, pokiaľ ide o výklad článku 3 ods. 3 nariadenia 2015/2120, Súdny dvor uviedol, že na určenie nezlučiteľnosti s týmto ustanovením sa nevyžaduje žiadne posúdenie vplyvu opatrení na blokovanie alebo spomalenie prevádzky na výkon práv koncových užívateľov. Toto ustanovenie totiž nestanovuje takúto požiadavku na to, aby bolo možné posúdiť splnenie všeobecnej povinnosti rovného a nediskriminačného zaobchádzania s prevádzkou, ktorá je v ňom uvedená. Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že keďže opatrenia na spomalenie alebo blokovanie prevádzky sa nezakladajú na objektívnych rozdieloch medzi technickými požiadavkami na kvalitu služby pre určité špecifické kategórie prevádzky, ale na obchodných kritériách, tieto opatrenia treba ako také považovať za nezlučiteľné s uvedeným ustanovením.

V dôsledku toho také balíky služieb, ako sú tie, ktoré boli predložené na preskúmanie vnútroštátnemu súdu, sú schopné vo všeobecnosti porušovať tak odsek 2 článku 3 nariadenia 2015/2120, ako aj odsek 3 tohto článku, pričom príslušné vnútroštátne orgány a súdy ich môžu hneď preskúmať vzhľadom na toto posledné ustanovenie.

⁷ Tento posledný pojem zahŕňa všetky fyzické alebo právnické osoby, ktoré používajú alebo žiadajú verejne dostupnú elektronickú komunikačnú službu. Okrem toho zahŕňa tak fyzické a právnické osoby, ktoré používajú alebo požadujú služby prístupu k internetu na účely prístupu k obsahu a využívanie aplikácií a služieb, ako aj tie, ktoré potrebujú prístup k internetu na šírenie obsahu a poskytovanie aplikácií a služieb.

2. Rozhodné právo/súdna právomoc

Rozsudok z 28. júla 2016, Verein für Konsumenteninformation (C-191/15, [EU:C:2016:612](#))

Spoločnosť Amazon EU Sàrl usadená v Luxembursku uskutočňovala elektronický predaj tovaru spotrebiteľom usadeným v rôznych členských štátoch. V konaní vo veci samej rakúske združenie na ochranu záujmov spotrebiteľov (Verein für Konsumenteninformation) podalo žalobu o zdržanie sa konania na základe smernice 2009/22/ES⁸, pričom tvrdilo, že zmluvné podmienky používané spoločnosťou Amazon boli v rozpore so zákonnými zákazmi alebo s poctivou obchodnou praxou.

Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko), na ktorý sa obrátilo rakúske združenie, chcel vedieť, či podmienka nachádzajúca sa vo všeobecných obchodných podmienkach v rámci zmluvy uzavretej elektronicky medzi podnikateľom a spotrebiteľom, podľa ktorej sa táto zmluva spravuje právom členského štátu, v ktorom má sídlo tento podnikateľ, je nekalou podmienkou v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13/EHS⁹. Oberster Gerichtshof sa navyše pýtal, či spracovanie osobných údajov podnikom podlieha podľa článku 4 ods. 1 písm. a) smernice 95/46/ES¹⁰ právu členského štátu, do ktorého tento podnik nasmeroval svoju činnosť.

Podľa Súdneho dvora sa nariadenia Rím I¹¹ a Rím II¹² majú vykladať v tom zmysle, že rozhodné právo uplatniteľné na takúto žalobu o zdržanie sa konania sa má určiť podľa článku 6 ods. 1 nariadenia Rím II, keďže porušenia právneho poriadku vyplývajú z použitia nekalých podmienok. Naopak, právo uplatniteľné na posúdenie dotknutej zmluvnej podmienky sa má určiť podľa nariadenia Rím I, a to bez ohľadu na to, či sa toto posúdenie vykonáva v rámci individuálnej žaloby alebo v rámci kolektívnej žaloby.

Z článku 6 ods. 2 nariadenia Rím I však vyplýva, že výberom rozhodného práva nie je dotknuté uplatňovanie kogentných ustanovení upravených právnym poriadkom krajiny, v ktorej majú bydlisko spotrebiteľia, ktorých záujmy sú prostredníctvom žaloby o zdržanie sa konania chránené. Tieto ustanovenia môžu zahŕňať ustanovenia, ktorými sa preberá smernica 93/13/EHS, pokiaľ zabezpečujú spotrebiteľovi vyššiu úroveň ochrany.

Podmienka, ktorá teda nebola individuálne dohodnutá a podľa ktorej sa na zmluvu uzatvorenú elektronicky so spotrebiteľom vzťahuje právo členského štátu, v ktorom má tento podnikateľ sídlo, je nekalá v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13/EHS, ak uvedie

⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (Ú. v. EÚ L 110, 2009, s. 30).

⁹ Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (Ú. v. EÚ L 177, 2008, s. 6).

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II) (Ú. v. EÚ L 199, 2007, s. 40).

tohto spotrebiteľa do omylu tým, že vytvorí dojem, že na zmluvu sa vzťahuje iba právo tohto členského štátu, a neinformuje ho o tom, že má takisto k dispozícii ochranu, ktorú mu zaručujú kogentné ustanovenia právneho poriadku, ktoré by sa uplatnili, keby neexistovala táto podmienka.

Okrem toho článok 4 ods. 1 písm. a) smernice 95/46/ES sa má vykladať v tom zmysle, že spracovanie osobných údajov, ktoré vykonáva podnik elektronického obchodu, sa riadi právom členského štátu, do ktorého tento podnik nasmeroval svoju činnosť, ak sa zistí, že uvedený podnik spracováva dotknuté údaje v kontexte činností prevádzkarne nachádzajúcej sa v tomto členskom štáte. Je potrebné zhodnotiť tak mieru stability prevádzkarne, ako aj to, či skutočne vykonáva činnosti v dotknutom členskom štáte.

Rozsudok zo 7. decembra 2010 (veľká komora), Pammer a Alpenhof (C-585/08 a C-144/09, [EU:C:2010:740](#))

V spojených veciach Pammer a Alpenhof išlo o dva spory vo veci samej týkajúce sa podobných otázok. Vo veci Pammer spotrebiteľ s bydliskom v Rakúsku žaloval spoločnosť usadenú v Nemecku prevádzkujúcu výletné lode o vrátenie ceny zájazdu. Tento spotrebiteľ sa sťažoval, že loď a priebeh cesty nezodpovedali opisu uvedenému na internetovej stránke agentúry ponúkajúcej takéto cesty, ktorá bola tiež usadená v Nemecku a hrala úlohu sprostredkovateľa.

Rakúsky prvostupňový súd sa domnieval, že má právomoc konať vo veci. Odvolací súd naopak rozhodol, že rakúske súdy nemajú právomoc konať. Prejudiciálna otázka, ktorú položil Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko), sa týkala toho, ako treba vykladať pojem zmluvy, v ktorej sa kombinuje zabezpečenie dopravy a ubytovania za jednu cenu v zmysle článku 15 ods. 3, pri ktorej sa uplatnia ustanovenia oddielu 4 kapitoly II nariadenia (ES) č. 44/2001¹³. Vnútroštátny súd sa ďalej snažil zistiť, či skutočnosť, že pozornosť rakúskeho spotrebiteľa bola upriamená na zájazd na základe prehliadania internetovej stránky sprostredkovateľskej agentúry bez toho, aby sa rezervácia zájazdu uskutočnila cez internet, stačí na to, aby bolo možné konštatovať právomoc rakúskych súdov.

Druhá vec, nazvaná Alpenhof, sa týkala sporu medzi rakúskou spoločnosťou prevádzkujúcou hotel so sídlom v Rakúsku a spotrebiteľom s bydliskom v Nemecku vo veci zaplatenia faktúry za hotelové služby dohodnuté prostredníctvom výmeny e-mailov na základe informácií poskytnutých na internetovej stránke žalujúcej spoločnosti. Rakúske súdy žalobu zamietli, pretože usúdili, že nemajú právomoc konať vo veci.

Podľa Súdneho dvora zmluva, ktorej predmetom je cesta nákladnou loďou, môže predstavovať zmluvu o preprave, ktorá za jednu cenu kombinuje cestu a ubytovanie, ak

¹³ Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

uvedená cesta nákladnou loďou zahŕňa za jednu cenu aj ubytovanie a ak táto cesta trvá viac ako 24 hodín.

Na určenie, či obchodník, ktorého činnosť je prezentovaná na jeho internetovej stránke alebo na internetovej stránke sprostredkovateľa, možno považovať za podnikateľa „smerujúceho“ svoju činnosť do členského štátu, na ktorého území má spotrebiteľ bydlisko, treba overiť, či tento obchodník zamýšľal obchodovať so spotrebiteľmi s bydliskom v jednom alebo vo viacerých členských štátoch.

Nepriamymi dôkazmi umožňujúcimi usudzovať, že činnosť obchodníka je smerovaná do členského štátu bydliska spotrebiteľa, sú tieto skutočnosti, ktorých zoznam nie je taxatívny: medzinárodná povaha činnosti, uvedenie trasy z iných členských štátov do miesta, kde má podnikateľ sídlo, alebo používanie iného jazyka alebo inej meny, ako je jazyk alebo mena zvyčajne používaná v členskom štáte, v ktorom je obchodník usadený, s možnosťou vykonať a potvrdiť rezerváciu v tomto inom jazyku. Samotná dostupnosť internetovej stránky obchodníka alebo jeho sprostredkovateľa v členskom štáte, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, naproti tomu nepostačuje. To platí aj pre uvedenie adresy elektronickej pošty a ostatných kontaktných údajov alebo používanie jazyka alebo meny, ktoré sa bežne používajú v členskom štáte, v ktorom je obchodník usadený.

Rozsudok zo 6. septembra 2012, Mühlleitner (C-190/11, [EU:C:2012:542](#))

Spor vo veci samej prebiehal medzi spotrebiteľkou, pani Danielou Mühlleitnerovou, bydliskom v Rakúsku, a predajcami automobilov so sídlom v Hamburgu v Nemecku, a týkal sa kúpy vozidla. Po tom, ako pani Mühlleitnerová našla kontaktné údaje predajcov na ich internetovej stránke, zatelefonovala im z Rakúska, kde následne dostala ponuku e-mailom. K uzavretiu zmluvy však došlo u predajcov v Nemecku.

Landesgericht Wels (Krajinský súd Wels, Rakúsko) ako prvostupňový súd následne vyhlásil, že nemá právomoc na rozhodovanie, a žalobu zamietol. Oberlandesgericht Linz (Vyšší krajinský súd Linz, Rakúsko) potvrdil rozhodnutie a pripomenul, že iba „pasívna“ internetová stránka nepostačuje na záver, že určitá činnosť smeruje do štátu spotrebiteľa. Pani Mühlleitnerová podala proti tomuto rozsudku opravný prostriedok „Revision“ na Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko). Tento súd položil Súdnemu dvoru otázku, či uplatnenie článku 15 ods. 1 písm. c) nariadenia Brusel I¹⁴ vyžaduje, aby zmluva medzi spotrebiteľom a podnikateľom bola uzatvorená na diaľku.

Súdny dvor rozhodol, že článok 15 ods. 1 písm. c) nariadenia (ES) č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že nevyžaduje, aby zmluva medzi spotrebiteľom a podnikateľom bola uzatvorená na diaľku.

¹⁴ Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

Po prvé toto ustanovenie výslovne nepodmieňuje svoje uplatňovanie tým, aby zmluvy spadajúce do jeho pôsobnosti boli uzatvorené na diaľku. Po druhé, pokiaľ ide o teleologický výklad uvedeného ustanovenia, pridanie podmienky súvisiacej s uzatvorením spotrebiteľských zmlúv na diaľku by bolo v rozpore s cieľom, ktorý sleduje toto ustanovenie, najmä s cieľom ochrany spotrebiteľov ako slabších účastníkov zmluvy. Po tretie hlavnou podmienkou uplatniteľnosti článku 15 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia zostáva podmienka obchodnej alebo podnikateľskej činnosti smerujúcej do štátu bydliska spotrebiteľa. V tejto súvislosti tak nadviazanie kontaktu na diaľku, ako aj rezervácia tovaru alebo služby na diaľku, alebo tým skôr uzatvorenie spotrebiteľskej zmluvy na diaľku sú nepriamymi dôkazmi toho, že zmluva je spojená s takouto činnosťou.

Rozsudok zo 17. októbra 2013, Emrek (C-218/12, [EU:C:2013:666](#))

Pán Emrek, bydliskom v Saarbrückene (Nemecko), chcel kúpiť vozidlo a dozvedel sa o existencii podniku pána Sabranovica. Tento podnikateľ prevádzkoval v Spicherene (Francúzsko) podnik predávajúci ojazdené vozidlá. Mal tiež internetovú stránku, na ktorej boli uvedené kontaktné údaje jeho podniku, vrátane francúzskych telefónnych čísiel a nemeckého mobilného telefónneho čísla spolu s príslušnými medzinárodnými predvoľbami. Pán Emrek sa však nedozvedel o podniku z internetovej stránky. Pán Emrek ako spotrebiteľ uzatvoril s pánom Sabranovicom písomnú zmluvu o kúpe ojazdeného vozidla v priestoroch jeho prevádzkarne.

Pán Emrek neskôr podal žalobu proti pánovi Sabranovicovi na Amtsgericht Saarbrücken (Okresný súd Saarbrücken, Nemecko) a uplatňoval si nároky vyplývajúce zo záruky. Uvedený súd rozhodol, že nemá právomoc konať a rozhodnúť vo veci. Pán Emrek podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, Landgericht Saarbrücken (Krajinský súd Saarbrücken, Nemecko). Tento súd sa snažil zistiť, či je na uplatňovanie článku 15 ods. 1 písm. c) nariadenia (ES) č. 44/2001 nevyhnutná príčinná súvislosť medzi činnosťami obchodníka smerovanými do členského štátu bydliska spotrebiteľa prostredníctvom internetu a uzavretím zmlúv.

Súdny dvor pripomenul, že vo svojom rozsudku Pammer a Alpenhof (C-585/08 a C-144/09) uviedol demonštratívny výpočet nepriamych dôkazov, ktoré vnútroštátnemu súdu môžu pomôcť pri posúdení, či je splnená podstatná podmienka obchodnej činnosti smerovanej do členského štátu bydliska spotrebiteľa.

Dospel k záveru, že článok 15 ods. 1 písm. c) nariadenia (ES) č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že nevyžaduje existenciu príčinnej súvislosti medzi prostriedkom použitým na smerovanie obchodnej alebo podnikateľskej činnosti do členského štátu bydliska spotrebiteľa, konkrétne internetovou stránkou, a uzavretím zmluvy s týmto spotrebiteľom. Existencia takejto príčinnej súvislosti však predstavuje nepriamy dôkaz, ktorý svedčí v prospech toho, že zmluva je spojená s takouto činnosťou.

Rozsudok z 21. mája 2015, El Majdoub (C-322/14, [EU:C:2015:334](#))

Spor vo veci samej sa týkal predaja automobilu prostredníctvom internetovej stránky. Všeobecné obchodné podmienky dostupné na tejto stránke obsahovali dohodu o voľbe právomoci v prospech súdu nachádzajúceho sa v jednom členskom štáte. Okno prehliadača obsahujúce uvedené všeobecné obchodné podmienky sa neotváralo automaticky pri registrácii ani počas každého nákupu, pričom kupujúci musel označiť osobitné políčko, aby vyjadril, že prijíma tieto podmienky.

Landgericht Krefeld (Krajinský súd Krefeld, Nemecko) požiadal Súdny dvor, aby rozhodol, či v prípade použitia techniky vyjadrenia súhlasu „kliknutím“ je platnosť doložky o voľbe právomoci spochybnená.

Po prvé, pokiaľ ide o skutočný súhlas účastníkov zmluvy, ktorý je jedným z cieľov článku 23 ods. 1 nariadenia (ES) č. 44/2001, Súdny dvor konštatoval, že označením príslušného políčka na internetovej stránke dotknutého predávajúceho kupujúci vo veci samej výslovne vyjadril súhlas s dotknutými všeobecnými podmienkami. Po druhé Súdny dvor rozhodol, že z doslovného výkladu článku 23 ods. 2 tohto nariadenia vyplýva, že sa vyžaduje, aby bola poskytnutá „možnosť“ trvalo zaznamenať dohodu o voľbe právomoci, bez ohľadu na otázku, či znenie všeobecných podmienok bolo kupujúcim skutočne trvalo zaznamenané potom alebo predtým, ako označil políčko, že prijíma uvedené podmienky.

V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že účelom tohto ustanovenia je zbližiť niektoré formy elektronických prenosov s písomnou formou s cieľom zjednodušiť uzatváranie zmlúv elektronicky, keďže prenos dotknutých informácií sa uskutočňuje aj vtedy, keď sú tieto informácie dostupné prostredníctvom obrazovky. Na to, aby elektronický prenos mohol poskytnúť rovnaké záruky, najmä pokiaľ ide o dôkaz, stačí, aby bolo „možné“ uložiť a vytlačiť informácie pred uzavretím zmluvy. V dôsledku toho, keďže technika prijatia všeobecných obchodných podmienok „kliknutím“ umožňuje vytlačiť a uložiť ich znenie pred uzavretím zmluvy, skutočnosť, že internetová stránka obsahujúca tieto podmienky sa neotvára automaticky pri registrácii na internetovej stránke a pri každom nákupe, nemôže spochybniť platnosť dohody o voľbe právomoci. Taká technika prijatia sa preto považuje za komunikáciu elektronickou cestou v zmysle článku 23 ods. 2 nariadenia č. 44/2001.

Rozsudok z 25. januára 2018, Schrems (C-498/16, [EU:C:2018:37](#))

Pán Maximilian Schrems bol používateľom sociálnej siete Facebook na súkromné účely od roku 2008. Bol iniciátorom hromadných žalôb proti spoločnosti Facebook Ireland Limited. Okrem toho od roku 2011 založil na Facebooku stránku, ktorú sám registroval a vytvoril, aby informoval používateľov o svojom postupe. Založil neziskové združenie, ktorého cieľom bolo uplatňovanie základného práva na ochranu údajov a finančná podpora modelových procesov.

V spore medzi pánom Maximilianom Schremsom a spoločnosťou Facebook Ireland Limited, ktorý sa týkal návrhov na určenie, zdržanie sa konania, poskytnutie informácií, predloženie účtovníctva spoločnosti Facebook, Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) položil otázku, či sa má článok 15 nariadenia (ES) č. 44/2001 vykladať tak, že osoba stráca postavenie spotrebiteľa, ak po viacročnom používaní súkromného facebookového účtu vydáva knihy, má platené prednášky alebo spravuje internetové stránky. Vnútroštátny súd sa tiež pýtal, či sa má článok 16 uvedeného nariadenia vykladať v tom zmysle, že spotrebiteľ môže popri svojich vlastných nárokoch vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy uplatniť na súde zároveň aj podobné nároky iných spotrebiteľov s bydliskom v tom istom členskom štáte, v inom členskom štáte alebo v treťom štáte.

Súdny dvor spresnil, že pojem „spotrebiteľ“ sa má vykladať autonómne a reštriktívne. Na určenie, či sa uplatní článok 15, musí byť účelom zmluvy uzavretej medzi zmluvnými stranami použitie dotknutého tovaru alebo služby inak než na podnikateľskú činnosť či výkon povolania. Pokiaľ ide o osobu, ktorá uzavrie zmluvu na účely čiastočne súvisiace s jej podnikaním alebo povolaním, spojenie medzi touto zmluvou a výkonom podnikania alebo povolania dotknutej osoby je také slabé, že je okrajové, čo znamená, že má v rámci plnenia iba zanedbateľnú úlohu.

Ďalej Súdny dvor uviedol, že spotrebiteľ ako taký je chránený iba vtedy, ak je v konaní osobne žalobcom alebo žalovaným. Preto žalobca, ktorý nie je sám zmluvnou stranou dotknutej spotrebiteľskej zmluvy, nemôže využiť právomoc súdu spotrebiteľa. Tieto úvahy sa musia uplatniť aj na spotrebiteľa, ktorému boli postúpené nároky od iných spotrebiteľov. Článok 16 ods. 1 totiž nevyhnutne predpokladá uzavretie zmluvy medzi spotrebiteľom a predmetným podnikateľom.

Okrem toho postúpenie pohľadávok nemôže mať samo osebe vplyv na určenie súdu, ktorý má právomoc. Z toho vyplýva, že právomoc súdov nemôže byť založená prostredníctvom koncentrácie viacerých nárokov u jedného žalobcu. Nariadenie sa neuplatní na žalobu spotrebiteľa, ako bola tá v prejednávanej veci.

3. Ochrana spotrebiteľa

Rozsudok zo 16. októbra 2008, Bundesverband der Verbraucherzentralen (C-298/07, [EU:C:2008:572](#))

Spoločnosť DIV, poisťovateľ motorových vozidiel, ponúkala svoje služby výlučne cez internet. Na svojich internetových stránkach uvádzala svoju poštovú adresu, ako aj svoju e-mailovú adresu, ale nie svoje telefónne číslo. Tento údaj poskytovala len po uzatvorení poisťnej zmluvy. Záujemcovia o služby spoločnosti DIV jej však mohli klásť otázky prostredníctvom kontaktného formulára na internete, pričom odpovede boli oznámené e-mailom. Bundesverband der Verbraucherzentralen, nemecká federácia združení na ochranu spotrebiteľov, sa však nazdávala, že DIV bola povinná uviesť svoje telefónne číslo na svojej internetovej stránke. To bol totiž jediný spôsob ako zabezpečiť priamu komunikáciu.

Následne Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) rozhodol položiť Súdnemu dvoru otázku, či sa podľa článku 5 ods. 1 písm. c) smernice 2000/31/ES¹⁵ vyžaduje uvedenie telefónneho čísla.

Súdny dvor rozhodol, že článok 5 ods. 1 písm. c) smernice 2000/31/ES sa má vykladať v tom zmysle, že poskytovateľ služieb musí príjemcom služby pred uzavretím zmluvy poskytnúť okrem svojej adresy elektronickej pošty aj iné informácie, ktoré umožnia rýchle nadviazanie kontaktu, ako aj priamu a efektívnu komunikáciu.

Týmito informáciami nemusí byť nevyhnutne telefónne číslo. Tieto informácie môžu spočívať v elektronickom kontaktnom formulári, prostredníctvom ktorého sa príjemcovia služby môžu na internete obrátiť na poskytovateľa služieb a na ktorý uvedený poskytovateľ odpovedá elektronickou poštou, okrem prípadov, keď sa príjemca služby po tom, ako sa skontaktoval s poskytovateľom služieb elektronickou cestou, nachádza v situácii, keď nemá prístup k elektronickej sieti, a požiadava uvedeného poskytovateľa o prístup k inému ako elektronickému spôsobu komunikácie.

Rozsudok z 3. septembra 2009, Messner (C-489/07, [EU:C:2009:502](#))

Pani Messnerová, ktorá je nemeckou spotrebiteľkou, odstúpila od zmluvy o kúpe prenosného počítača uzavretej cez internet. Predávajúci počítača odmietol bezplatne odstrániť vadu, ktorá sa objavila osem mesiacov po kúpe. Následne pani Messnerová uplatnila právo na odstúpenie od kúpnej zmluvy a navrhla, že pošle osobný prenosný počítač naspäť predávajúcemu proti vráteniu kúpnej ceny. Toto odstúpenie od zmluvy bolo vykonané v lehote, ktorú stanovuje Bürgerliches Gesetzbuch (nemecký Občiansky zákonník), pretože pani Messnerová nedostala také informácie stanovené

¹⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

ustanoveniami tohto zákonníka, aby začala plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy. Pani Messnerová podala návrh na zaplatenie sumy 278 eur na Amtsgericht Lahr (Okresný súd Lahr, Nemecko). Predávajúci sa proti tomuto návrhu bránil, pričom tvrdil, že pani Messnerová mu bola v každom prípade povinná poskytnúť kompenzačnú náhradu zodpovedajúcu používaniu osobného prenosného počítača počas obdobia takmer ôsmich mesiacov.

Súdny dvor vo svojom rozsudku rozhodol, že ustanovenia článku 6 ods. 1 druhej vety a článku 6 ods. 2 smernice 97/7/ES¹⁶ sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby vnútroštátna právna úprava všeobecne stanovila, že predávajúci môže požadovať od spotrebiteľa kompenzačnú náhradu za použitie tovaru nadobudnutého na základe zmluvy uzatvorenej na diaľku v prípade, ak si spotrebiteľ v lehote uplatnil svoje právo na odstúpenie od zmluvy.

Ak by totiž spotrebiteľ musel zaplatiť takúto kompenzačnú náhradu len z toho dôvodu, že mal možnosť používať tovar v období, keď ho mal vo svojej držbe, mohol by uplatniť svoje právo na odstúpenie len vtedy, ak by zaplatil uvedenú náhradu. Takýto dôsledok by bol jasne v rozpore so znením a účelom článku 6 ods. 1 druhej vety a článku 6 ods. 2 smernice 97/7/ES a bránil by spotrebiteľovi najmä v možnosti využiť slobodne a bez akéhokoľvek nátlaku lehotu na rozmyslenie, ktorú mu táto smernica priznáva.

Rovnako účinnosť a efektivita práva na odstúpenie od zmluvy by boli spochybnené, ak by bola spotrebiteľovi uložená povinnosť zaplatiť kompenzačnú náhradu len z toho dôvodu, že preskúmal a vyskúšal tovar. Keďže právo na odstúpenie od zmluvy má práve poskytnúť spotrebiteľovi túto možnosť, využitie tohto práva nemôže mať za následok, že spotrebiteľ ho môže uplatniť len vtedy, ak zaplatí náhradu.

Tie isté ustanovenia však nebránia tomu, aby sa spotrebiteľovi uložila povinnosť zaplatiť kompenzačnú náhradu za používanie tovaru, ak spotrebiteľ používal uvedený tovar spôsobom, ktorý je nezlučiteľný so zásadami občianskeho práva, ako sú dobrá viera alebo bezdôvodné obohatenie, pod podmienkou, že nebude narušený účel uvedenej smernice, a najmä účinnosť a efektivita práva na odstúpenie, čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu.

Rozsudok z 15. apríla 2010, Heinrich Heine (C-511/08, [EU:C:2010:189](#))

Spoločnosť zásielkového predaja Heinrich Heine stanovovala vo svojich všeobecných obchodných podmienkach, že za zaslanie platí spotrebiteľ paušálnu sumu vo výške 4,95 eura. Dodávateľ si túto sumu ponechal aj v prípade, keď spotrebiteľ odstúpil od zmluvy. Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen, nemecké združenie spotrebiteľov, podalo proti spoločnosti Heinrich Heine žalobu na zdržanie sa tohto konania, pričom tvrdilo, že v prípade odstúpenia od zmluvy nemôže spotrebiteľ znášať náklady na zaslanie tovaru.

¹⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku (Ú. v. ES L 144, 1997, s. 19; Mim. vyd. 15/003, s. 19).

Podľa Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) nemecké právo výslovne nepriznáva kupujúcemu žiadne právo na vrátenie nákladov na zaslanie objednaného tovaru. Keďže však tento súd mal pochybnosti o tom, či je so smernicou 97/7/ES¹⁷ zlučiteľné účtovanie nákladov na zaslanie tovaru spotrebiteľovi, aj keď tento spotrebiteľ uplatnil svoje právo na odstúpenie od zmluvy, požiadal Súdny dvor o výklad smernice.

Súdny dvor vo svojom rozsudku konštatoval, že článok 6 ods. 1 prvý pododsek druhej vety a článok 6 ods. 2 smernice 97/7/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá dodávateľovi umožňuje, aby v zmluve uzavretej na diaľku uložil spotrebiteľovi povinnosť znášať náklady na zaslanie tovaru v prípade, že spotrebiteľ uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy.

Tieto ustanovenia totiž umožňujú dodávateľovi, aby uložil spotrebiteľovi v prípade jeho odstúpenia od zmluvy iba povinnosť znášať priame náklady na vrátenie tovaru. Pokiaľ by spotrebiteľ mal znášať aj náklady na zaslanie tovaru, potom by také uloženie povinnosti, ktoré by zákonite mohlo spotrebiteľa odradiť od uplatnenia jeho práva na odstúpenie od zmluvy, odporovalo samotnému účelu uvedeného článku 6.

Navyše takéto uloženie povinnosti by mohlo spochybniť spravodlivé rozdelenie rizík medzi zmluvnými stranami zmluvy uzatvorenej na diaľku tým, že spotrebiteľ by musel znášať všetky náklady spojené s prepravou tovaru.

Rozsudok zo 6. júla 2017, Air Berlin (C-290/16, [EU:C:2017:523](#))

Nemecká letecká spoločnosť Air Berlin zaviedla do svojich všeobecných obchodných podmienok podmienku, podľa ktorej ak si cestujúci zruší svoju rezerváciu letu v ekonomickej triede alebo nenastúpi do lietadla pri takomto lete, zrazí mu 25 eur ako poplatok za spracovanie rezervácie zo sumy, ktorá sa mu má vrátiť. Bundesverband der Verbraucherzentralen (nemecká Spolková únia centrál a združení spotrebiteľov) sa domnievala, že táto podmienka bola neplatná v zmysle nemeckého práva, pretože neprimerane znevýhodňovala zákazníkov. Navyše podľa nej za plnenie zákonnej povinnosti Air Berlin nemohla požadovať osobitný poplatok. Bundesverband teda podala na nemecké súdy žalobu o zdržanie sa konania proti spoločnosti Air Berlin.

V rámci tej istej žaloby Bundesverband napadla prax spoločnosti Air Berlin v oblasti zobrazovania cien na jej internetovej stránke. Bundesverband totiž pri skúšobnej online rezervácii v roku 2010 zistila, že uvádzané dane a poplatky boli oveľa nižšie ako dane a poplatky v skutočnosti vyberané dotknutými letiskami. Bundesverband tvrdila, že táto prax mohla viesť spotrebiteľa do omylu a bola v rozpore s pravidlami o transparentnosti cien stanovenými v nariadení Únie o prevádzke leteckých dopravných

¹⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku (Ú. v. ES L 144, 1997, s. 19; Mim. vyd. 15/003, s. 19).

služieb¹⁸. Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) sa Súdneho dvora pýtal jednak, či sa nariadenie (ES) č. 1008/2008 má vykladať v tom zmysle, že pri uverejnení leteckého cestovného musia leteckí dopravcovia špecifikovať skutočnú výšku poplatkov, a teda ich nesmú čiastočne zahrnúť do svojho leteckého cestovného, a jednak, či toto nariadenie bráni uplatneniu vnútroštátnej právnej úpravy týkajúcej sa práva všeobecných podmienok predaja, ktorá je založená na práve Únie a ktorá stanovuje, že nie je možné fakturovať samostatné poplatky za spracovanie zákazníkom, ktorí nenastúpili na let alebo zrušili svoju rezerváciu.

Súdny dvor odpovedal, že článok 23 ods. 1 tretia veta nariadenia (ES) č. 1008/2008 sa má vykladať v tom zmysle, že leteckí dopravcovia pri uverejnení svojho leteckého cestovného musia špecifikovať osobitne sumy, ktoré majú zákazníci zaplatiť ako dane, letiskové poplatky, ako aj iné platby, prirážky a poplatky, uvedené v tomto nariadení. Navyše v dôsledku toho nesmú tieto položky ani čiastočne zahrnúť do leteckého cestovného. Cieľom článku 23 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1008/2008 je najmä zaručiť informovanie a transparentnosť cien leteckých služieb s odletom z letiska na území členského štátu, a tým prispievať k zabezpečeniu ochrany zákazníka využívajúceho tieto služby. Napokon odlišný výklad by mohol zbaviť toto ustanovenie akéhokoľvek potrebného účinku.

Článok 22 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1008/2008 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby uplatnenie vnútroštátnej právnej úpravy, ktorou sa preberá smernica 93/13/EHS, mohlo viesť k vyhláseniu neplatnosti podmienky uvedenej vo všeobecných podmienkach predaja, ktorá umožňuje fakturovať samostatné paušálne poplatky za spracovanie zákazníkom, ktorí nenastúpili na let alebo zrušili svoju rezerváciu. Súdny dvor v tejto súvislosti konštatoval, že všeobecné pravidlá chrániace spotrebiteľa pred nekalými podmienkami platia aj pre zmluvy o leteckej preprave.

Nariadenie (EHS) č. 2409/92, zrušené nariadením č. 1008/2008, tak vo svojom piatom odôvodnení v tomto zmysle stanovovalo, že je vhodné „doplnenie cenovej slobody s adekvátnou ochranou záujmov spotrebiteľov a priemyslu“.

Rozsudok z 10. júla 2019, Amazon EU (C-649/17, [EU:C:2019:576](#))

Spoločnosť Amazon EU Sàrl usadená v Luxembursku ponúka online predaj rôznych výrobkov. Vo veci samej nemecká Spolková únia spotrebiteľských centier a združení (ďalej len „Spolková únia“) podala na krajský súd žalobu na zdržanie sa konania spoločnosti Amazon EU v oblasti zobrazovania informácií uvedených na jej internetovej stránke www.amazon.de, ktoré spotrebiteľovi umožňujú kontaktovať túto spoločnosť. Keďže tento súd uvedenú žalobu zamietol, Spolková únia podala na vyšší krajský súd

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve (Ú. v. EÚ L 293, 2008, s. 3).

odvolanie, ktoré bolo tiež zamietnuté. Spolková únia preto podala opravný prostriedok „Revision“ na Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko).

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týkal výkladu článku 6 ods. 1 písm. c) smernice 2011/83/EÚ¹⁹.

Po prvé Súdny dvor pripomenul, že možnosť spotrebiteľa rýchlo kontaktovať obchodníka a efektívne s ním komunikovať, ako to stanovuje uvedené ustanovenie, má zásadný význam pre ochranu a účinný výkon práv spotrebiteľa, a najmä práva na odstúpenie od zmluvy, ktorého podrobnosti a podmienky uplatňovania sú uvedené v článkoch 9 až 16 tejto smernice. Pri výklade uvedeného ustanovenia je však potrebné zabezpečiť spravodlivú rovnováhu medzi vysokou úrovňou ochrany spotrebiteľa a konkurencieschopnosťou podnikov, ako to uvádza odôvodnenie 4 smernice 2011/83/EÚ, pričom treba rešpektovať slobodu podnikania podnikateľa, ako je zakotvená v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

Súdny dvor dospel k záveru, že vnútroštátnemu súdu prináleží posúdiť, či vzhľadom na všetky okolnosti, za akých spotrebiteľ kontaktuje obchodníka prostredníctvom internetovej stránky, a najmä vzhľadom na usporiadanie a funkčnosť tejto stránky, komunikačné prostriedky, ktoré obchodník poskytol tomuto spotrebiteľovi, umožňujú spotrebiteľovi rýchlo kontaktovať obchodníka a účinne s ním komunikovať v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. c) smernice 2011/83/EÚ.

V tejto súvislosti Súdny dvor zdôraznil, že bezpodmienečná povinnosť sprístupniť spotrebiteľovi za každých okolností telefónne číslo, či dokonca zriadiť telefónnu či faxovú prípojku alebo založiť novú e-mailovú adresu na to, aby sa spotrebiteľom umožnilo nadviazať s obchodníkom kontakt, sa zdá byť neprimeraná.

Súdny dvor teda rozhodol, že výraz „ak je k dispozícii“ uvedený v článku 6 ods. 1 písm. c) smernice 2011/83/EÚ, sa má vykladať v tom zmysle, že sa týka prípadov, keď má obchodník k dispozícii telefónne číslo alebo číslo faxu a nepoužíva ich výlučne na iné účely než kontakt so spotrebiteľmi. V opačnom prípade mu toto ustanovenie neukladá povinnosť oznámiť spotrebiteľovi toto telefónne číslo, či dokonca zriadiť telefónnu či faxovú prípojku alebo vytvoriť novú e-mailovú adresu na to, aby umožnil spotrebiteľom nadviazať s ním kontakt.

Po druhé Súdny dvor v rámci skúmania, či tento obchodník môže za takých okolností, o aké ide vo veci samej, použiť komunikačné prostriedky, ktoré nie sú uvedené v článku 6 ods. 1 písm. c) smernice 2011/83/EÚ, akými je napríklad systém výmeny textových správ v reálnom čase alebo telefonický systém spätného volania, rozhodol, že článok 6 ods. 1 písm. c) smernice 2011/83/EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že hoci toto ustanovenie ukladá obchodníkovi povinnosť sprístupniť spotrebiteľovi komunikačný

¹⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 2011, s. 64).

prostriedkov, ktorý dokáže splniť kritériá priamej a účinnej komunikácie, nebráni tomu, aby na účely splnenia týchto kritérií obchodník poskytol iné komunikačné prostriedky než tie, ktoré sú vymenované v uvedenom ustanovení.

4. Ochrana osobných údajov

Rozsudok z 1. októbra 2015, Weltimmo (C-230/14, [EU:C:2015:639](#))

Spoločnosť Weltimmo, zapísaná v obchodnom registri na Slovensku, prevádzkovala internetovú stránku, na ktorej uverejňovala inzeráty na nehnuteľnosti nachádzajúce sa v Maďarsku. V tomto rámci spracovávala osobné údaje inzerentov. Inzeráty boli počas jedného mesiaca uverejňované bezplatne a následne bolo ich uverejnenie spoplatňované. Mnohí inzerenti požiadali na konci prvého mesiaca e-mailom o stiahnutie svojich inzerátov a v tejto súvislosti aj o výmaz svojich osobných údajov. Weltimmo však tento výmaz nevykonala a dotknutým inzerentom vyfakturovala cenu za svoje služby. V prípade neuhradenia fakturovaných súm Weltimmo oznámila osobné údaje inzerentov spoločnostiam zaoberajúcim sa vymáhaním pohľadávok. Inzerenti podali sťažnosť maďarskému orgánu na ochranu osobných údajov. Tento orgán uložil spoločnosti Weltimmo pokutu vo výške 10 miliónov maďarských forintov (HUF) (približne 32 000 eur) za porušenie maďarského zákona, ktorým sa preberá smernica 95/46/ES²⁰.

Weltimmo potom napadla rozhodnutie dozorného orgánu na maďarských súdoch. Kúria (Najvyšší súd, Maďarsko), ktorý rozhodoval o kasačnom opravnom prostriedku, predložil Súdnemu dvoru otázku, či uvedená smernica umožňovala maďarskému dozornému orgánu uplatniť maďarské právo, ktoré bolo prijaté na základe smernice, a uložiť pokutu upravenú týmto zákonom.

Súdny dvor pripomenul, že z odôvodnenia 19 smernice 95/46/ES vyplýva flexibilné poňatie pojmu prevádzkarne. Na účely určenia, či spoločnosť, ktorá je prevádzkovateľom spracúvajúcim údaje, má prevádzkareň v inom členskom štáte, ako je členský štát alebo tretí štát, v ktorom je zapísaná, je potrebné zhodnotiť tak mieru stability prevádzkarne, ako aj to, či skutočne vykonáva činnosti v tomto inom členskom štáte. To platí obzvlášť pre podniky, ktoré ponúkajú svoje služby výlučne na internete.

Podľa Súdneho dvora sa článok 4 ods. 1 písm. a) smernice 95/46/ES má vykladať v tom zmysle, že umožňuje uplatnenie právnej úpravy týkajúcej sa ochrany osobných údajov iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom je prevádzkovateľ spracúvajúci tieto údaje zaregistrovaný, pokiaľ tento prevádzkovateľ vykonáva prostredníctvom stálej prevádzkarne na území tohto členského štátu skutočnú a efektívnu činnosť. Naproti

²⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

tomu otázka štátnej príslušnosti osôb dotknutých týmto spracovaním údajov nie je relevantná.

V prípade, ak by dozorný orgán členského štátu dospel k záveru, že uplatniteľným právom nie je právo tohto členského štátu, ale právo iného členského štátu, článok 28 ods. 1, 3 a 6 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že tento dozorný orgán nemôže vykonávať efektívne právomoci intervencie. Nemôže teda na základe práva členského štátu, ktorého je orgánom, uložiť sankcie prevádzkovateľovi spracúvajúcemu tieto údaje, ktorý nie je usadený na území tohto členského štátu. Z požiadaviek vyplývajúcich z územnej suverenity dotknutého členského štátu, zo zásady zákonnosti a z pojmu právny štát totiž vyplýva, že sankčnú právomoc v zásade nemožno vykonávať mimo legálnych medzí, v ktorých je správny orgán v súlade so svojim vnútroštátnym právom oprávnený konať.

Rozsudok zo 6. októbra 2015 (veľká komora), Schrems (C-362/14, [EU:C:2015:650](#))

Pán Maximilian Schrems, rakúsky občan, bol používateľom Facebooku od roku 2008. Údaje, ktoré pán Schrems poskytol spoločnosti Facebook, boli v celom rozsahu alebo sčasti prenášané z írskej dcérskej spoločnosti Facebook na servery, ktoré sa nachádzajú na území Spojených štátov, kde sa spracovávali. Pán Schrems predložil írskemu dozornému orgánu sťažnosť, keďže sa domnieval, že vzhľadom na odhalenia Edwarda Snowdena v roku 2013 o činnosti informačných služieb Spojených štátov (osobitne National Security Agency alebo „NSA“) právo a prax Spojených štátov neponúkali dostatočnú ochranu údajov prenesených do tejto krajiny pred činnosťami sledovania orgánmi verejnej moci. Írsky orgán zamietol sťažnosť najmä z dôvodu, že Komisia sa vo svojom rozhodnutí 2000/520/ES²¹ domnievala, že v rámci režimu nazývaného „bezpečný prístav“ Spojené štáty zaistujú primeranú úroveň ochrany prenesených osobných údajov.

High Court (Vyšší súd, Írsko), ktorý o veci rozhodoval, chcel vedieť, či toto rozhodnutie Komisie bráni tomu, aby vnútroštátny dozorný orgán preskúmal sťažnosť, v ktorej sa tvrdí, že tretia krajina nezaistuje primeranú úroveň ochrany, a prípadne zastavil napadnutý prenos údajov.

Súdny dvor odpovedal, že činnosť spočívajúca v prenose osobných údajov z členského štátu do tretej krajiny ako taká predstavuje spracovanie osobných údajov v zmysle článku 2 písm. b) smernice 95/46/ES²² vykonané na území členského štátu. Vnútroštátne orgány majú teda právomoc overiť, či prenos osobných údajov z ich členského štátu do tretej krajiny spĺňa požiadavky stanovené smernicou 95/46.

²¹ Rozhodnutie Komisie 2000/520/ES z 26. júla 2000 v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES o primeranosti ochrany poskytovanej zásadami „bezpečného prístavu“ a súvisiacimi často kladenými otázkami vydanými Ministerstvom obchodu USA (Ú. v. ES L 215, 2000, s. 7; Mim. vyd. 16/001, s. 119).

²² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

Pokiaľ preto rozhodnutie Komisie nebolo vyhlásené za neplatné Súdnym dvorom, ktorý výlučne má právomoc na konštatovanie neplatnosti aktu Únie, členské štáty a ich orgány nemôžu prijať opatrenia v rozpore s týmto rozhodnutím, akými sú akty, ktorými sa záväzne konštatuje, že tretia krajina dotknutá uvedeným rozhodnutím nezaistuje primeranú úroveň ochrany. Za predpokladu, že dozorný orgán dospeje k záveru, že skutočnosti uvedené na podporu žiadosti týkajúcej sa ochrany práv a slobôd osoby pri spracovaní týchto osobných údajov sú nedôvodné a túto žiadosť z tohto dôvodu zamietne, osoba, ktorá ju podala, musí mať možnosť podať súdne prostriedky nápravy, ktoré jej umožnia spochybniť takéto rozhodnutie, ktoré jej spôsobuje ujmu, na vnútroštátnych súdoch. V opačnom prípade, keď uvedený orgán považuje výhrady vznesené osobou, ktorá na neho podala takúto žiadosť, za dôvodné, ten istý orgán musí mať v súlade s článkom 28 ods. 3 prvým pododsekom treťou zarážkou smernice 95/46/ES v spojení najmä s článkom 8 ods. 3 Charty možnosť obrátiť sa na súdne orgány.

Článok 25 ods. 6 smernice 95/46/ES v spojení s článkami 7, 8 a 47 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že rozhodnutie prijaté podľa tohto ustanovenia, ktorým Komisia konštatuje, že tretia krajina zaistuje primeranú úroveň ochrany, nebráni tomu, aby dozorný orgán členského štátu preskúmal žiadosť osoby týkajúcu sa ochrany jej práv a slobôd pri spracovaní jej osobných údajov, ktoré boli prenesené z členského štátu do tejto tretej krajiny, ak táto osoba tvrdí, že platné právo a prax v tejto krajine nezaistujú primeranú úroveň ochrany.

Výraz „primeraná úroveň ochrany“ uvedený v článku 25 ods. 6 smernice 95/46/ES treba chápať v tom zmysle, že vyžaduje, aby táto tretia krajina na základe jej vnútroštátneho práva alebo medzinárodných záväzkov, ktoré prevzala, skutočne zaistovala úroveň ochrany slobôd a základných práv, ktorá je v podstate rovnocenná s úrovňou ochrany zaručenou v rámci Únie podľa tejto smernice vykladanej v spojení s Chartou.

Zásady bezpečného prístavu sa totiž uplatňujú výlučne na americké samocertifikované organizácie, ktoré získavajú osobné údaje z Únie, pričom sa nevyžaduje, aby americké orgány verejnej moci podliehali povinnosti dodržiavať tieto zásady. Rozhodnutie 2000/520/ES navyše umožňuje zásahy do základných práv osôb, ktorých osobné údaje sú alebo by mohli byť prenesené z Únie do Spojených štátov, založené na požiadavkách týkajúcich sa národnej bezpečnosti, verejného záujmu alebo vnútroštátneho práva Spojených štátov, a neobsahuje pritom žiadne ustanovenie, v ktorom by sa konštatovala existencia pravidiel štátnej povahy, ktoré majú obmedziť prípadné zásahy do týchto práv v Spojených štátoch, ani existencia účinnej právnej ochrany pred zásahmi tohto druhu.

Okrem toho Komisia prekročila právomoc, ktorá jej bola priznaná v článku 25 ods. 6 smernice 95/46/ES v spojení s Chartou, keď prijala článok 3 rozhodnutia 2000/520/ES, ktorý je z tohto dôvodu neplatný.

Rozsudok z 1. októbra 2019, Planet49 (veľká komora) (C-673/17, [EU:C:2019:801](#))

Planet49 je spoločnosť, ktorá organizuje výhernú hru na internetovej stránke www.dein-macbook.de. Na to, aby sa mohli zúčastniť na tejto hre, museli užívatelia internetu uviesť svoje meno a adresu na webovej stránke, na ktorej sa nachádzali začiarkavacie políčka. Políčko povoľujúce inštaláciu cookies bolo vopred označené.

Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), na ktorý sa obrátil nemecký Zväz spotrebiteľských združení, mal pochybnosti o platnosti získania súhlasu používateľov prostredníctvom vopred označeného políčka, ako aj o rozsahu informačnej povinnosti, ktorú má poskytovateľ služieb.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa v podstate týkal výkladu pojmu „súhlas“, na ktorý sa vzťahuje smernica o súkromí a elektronických komunikáciách v spojení so smernicou 95/46/ES, ako aj so všeobecným nariadením o ochrane údajov.

Po prvé Súdny dvor uviedol, že článok 2 písm. h) smernice 95/46, na ktorú odkazuje článok 2 písm. f) smernice o súkromí a elektronických komunikáciách, definuje súhlas ako „slobodne poskytnutú a informovanú indikáciu jeho prianí, ktorou osoba pracujúca s údajmi prejaví svoj súhlas, aby sa osobné údaje, ktoré sa ho týkajú, spracovali [akýkoľvek slobodne daný, konkrétny a informovaný prejav vôle dotknutej osoby, ktorým vyjadruje súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov – *neoficiálny preklad*]“. Podľa neho požiadavka „prejavu“ vôle dotknutej osoby jasne poukazuje na aktívne a nie pasívne správanie. Súhlas daný prostredníctvom vopred označeného políčka však neznamena aktívne správanie používateľa internetovej stránky. Okrem toho genéza článku 5 ods. 3 smernice o súkromí a elektronických komunikáciách, ktorá od svojej zmeny smernicou 2009/136 vyžaduje, aby používateľ „dal súhlas“ s ukladáním cookies, skôr naznačuje, že súhlas používateľa už nemožno predpokladať a musí vyplývať z jeho aktívneho správania. Napokon, aktívny súhlas je teraz už upravený všeobecným nariadením o ochrane údajov, ktorého článok 4 bod 11 si vyžaduje prejav vôle, ktorý má najmä podobu „jednoznačného potvrdzujúceho úkonu“ a ktorého odôvodnenie 32 výslovne vylučuje, aby sa za súhlas považovalo „mlčanie, vopred označené políčka alebo nečinnosť“.

Súdny dvor preto rozhodol, že súhlas nie je platne daný vtedy, keď je ukladanie informácií v koncovom zariadení používateľa internetovej stránky alebo pristupovanie k informáciám, ktoré sú tam už uložené, povolené vopred označeným políčkom, ktorého označenie musí používateľ zrušiť, aby odmietol dať svoj súhlas.

Po druhé Súdny dvor konštatoval, že cieľom článku 5 ods. 3 smernice o súkromí a elektronických komunikáciách je chrániť používateľov pred zásahmi do ich súkromia bez ohľadu na to, či sa tento zásah týka alebo netýka osobných údajov. Z toho vyplýva, že pojem „súhlas“ sa nemá vykladať odlišne podľa toho, či informácie uložené alebo prehliadané v koncovom zariadení používateľa internetovej stránky predstavujú alebo nepredstavujú osobné údaje.

Po tretie Súdny dvor uviedol, že článok 5 ods. 3 smernice o súkromí a elektronických komunikáciách vyžaduje, aby používateľ dal vopred svoj súhlas na základe jasných a kompletných informácií, najmä o účeloch spracúvania. Jasné a kompletne informácie pritom musia používateľovi umožniť jednoducho určiť následky súhlasu, ktorý môže poskytnúť, a zabezpečiť, že bude poskytnutý informovaný súhlas. V tejto súvislosti Súdny dvor konštatoval, že dĺžka funkčnosti cookies, ako aj možnosť alebo nemožnosť tretích osôb mať prístup k týmto cookies, sú súčasťou jasných a kompletných informácií, ktoré musia byť poskytnuté používateľovi internetovej stránky poskytovateľom služieb.

Rozsudok zo 16. júla 2020, Facebook Ireland a Schrems (C-311/18, [EU:C:2020:559](#))

Všeobecné nariadenie o ochrane osobných údajov²³ (GDPR) stanovuje, že prenos takýchto údajov do tretej krajiny sa môže v zásade uskutočniť iba vtedy, ak dotknutá tretia krajina zaručuje týmto údajom primeranú úroveň ochrany. Podľa tohto nariadenia môže Komisia konštatovať, že tretia krajina zaručuje z dôvodu jej vnútroštátneho práva alebo medzinárodných záväzkov, ktoré prevzala, primeranú úroveň ochrany.²⁴ V prípade neexistencie takého rozhodnutia o primeranosti sa takýto prenos môže uskutočniť len vtedy, ak vývozca osobných údajov usadený v Únii poskytne primerané záruky, ktoré môžu vyplývať najmä zo štandardných doložiek o ochrane údajov prijatých Komisiou, a pod podmienkou, že dotknuté osoby majú vymožitelné práva a účinné právne prostriedky nápravy.²⁵

Okrem toho GDPR presne stanovuje podmienky, za akých sa takýto prenos môže uskutočniť bez rozhodnutia o primeranosti alebo primeraných záruk.²⁶

Pán Maximillian Schrems, rakúsky štátny príslušník s bydliskom v Rakúsku, je používateľom siete Facebook od roku 2008. Rovnako ako v prípade iných používateľov s bydliskom v Únii sú osobné údaje pána Schremsa v celom rozsahu alebo sčasti prenášané spoločnosťou Facebook Ireland na servery patriace spoločnosti Facebook Inc. nachádzajúce sa na území Spojených štátov, kde sa spracúvajú. Pán Schrems predložil írskemu dozornému orgánu sťažnosť, ktorou sa v podstate domáhal, aby boli tieto prenosi zakázané. Tvrdil, že právo a prax Spojených štátov neponúkajú dostatočnú ochranu údajov prenesených do tejto krajiny pred prístupom zo strany orgánov verejnej moci tejto krajiny. Táto sťažnosť bola zamietnutá najmä z dôvodu, že Komisia vo svojom rozhodnutí 2000/520²⁷ (nazývanom „bezpečný prístav“) konštatovala, že Spojené štáty zabezpečujú primeranú úroveň ochrany. Súdny dvor svojím rozsudkom zo 6. októbra

²³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46 (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 1).

²⁴ Článok 45 GDPR.

²⁵ Článok 46 ods. 1 a článok 46 ods. 2 písm. c) GDPR.

²⁶ Článok 49 GDPR.

²⁷ Rozhodnutie Komisie z 26. júla 2000 v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES o primeranosti ochrany poskytovanej zásadami „bezpečného prístavu“ a súvisiacimi často kladenými otázkami vydanými Ministerstvom obchodu USA (Ú. v. EÚ L 215, 2000, s. 7; Mim. vyd. 16/001, s. 119).

2015 v rámci rozhodovania o prejudiciálnej otázke, ktorú mu položil High Court (Vyšší súd, Írsko), rozhodol o neplatnosti tohto rozhodnutia (ďalej len „rozsudok Schrems I“)²⁸.

V nadväznosti na rozsudok Schrems I a následné zrušenie rozhodnutia zamietajúceho sťažnosť pána Schremsa írskym súdom, írsky dozorný orgán vyzval pána Schremsa, aby preformuloval svoju sťažnosť vzhľadom na vyhlásenie neplatnosti rozhodnutia 2000/520 Súdnym dvorom. Pán Schrems vo svojej preformulovanej sťažnosti trval na tom, že Spojené štáty nezabezpečujú dostatočnú ochranu údajov prenesených do tejto krajiny. Navrhoval pozastaviť alebo zakázať do budúcnosti prenos týchto údajov z Únie do Spojených štátov, ktorý Facebook Ireland vykonáva teraz na základe štandardných doložiek o ochrane údajov uvedených v prílohe rozhodnutia 2010/87²⁹. Keďže írsky dozorný orgán dospel k záveru, že rozhodnutie o sťažnosti pána Schremsa závisí najmä od platnosti rozhodnutia 2010/87, začal konanie na High Court (Vyšší súd, Írsko), aby tento súd predložil Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania. Po začatí tohto konania Komisia prijala rozhodnutie 2016/1250 o primeranosti ochrany poskytovanej štítom na ochranu osobných údajov medzi EÚ a USA³⁰ (nazývané rozhodnutie „o štíte na ochranu osobných údajov“).

Vnútroštátny súd sa svojím návrhom na začatie prejudiciálneho konania pýtal Súdneho dvora na uplatniteľnosť GDPR na prenosy osobných údajov založené na štandardných doložkách o ochrane údajov uvedených v rozhodnutí 2010/87, na úroveň ochrany vyžadovanú týmto nariadením v rámci takého prenosu a na povinnosti dozorných orgánov v tejto súvislosti. High Court sa okrem toho pýtal na platnosť tak rozhodnutia 2010/87, ako aj rozhodnutia 2016/1250.

Rozsudkom z dnešného dňa Súdny dvor konštatoval, že preskúmanie rozhodnutia 2010/87 s ohľadom na Chartu základných práv neodhalilo nijakú skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť jeho platnosť. Naopak rozhodnutie Komisie 2016/1250 vyhlásil za neplatné.

Súdny dvor v prvom rade konštatoval, že právo Únie a najmä GDPR sa uplatní na prenos osobných údajov vykonaný na obchodné účely hospodárskym subjektom usadeným v jednom členskom štáte inému hospodárskemu subjektu usadenému v tretej krajine, a to aj keď v priebehu tohto prenosu alebo po ňom môžu byť uvedené údaje spracúvané orgánmi dotknutej tretej krajiny na účely verejnej bezpečnosti, obrany a bezpečnosti štátu. Spresnil, že tento druh spracovania údajov orgánmi tretej krajiny nemôže vylúčiť taký prenos z pôsobnosti nariadenia.

Pokiaľ ide o úroveň ochrany vyžadovanú v rámci takého prenosu, Súdny dvor rozhodol, že požiadavky stanovené na tento účel ustanoveniami GDPR, ktoré sa vzťahujú na

²⁸ Rozsudok Súdneho dvora zo 6. októbra 2015, Schrems (C-362/14, [EU:C:2015:650](#)).

²⁹ Rozhodnutie Komisie z 5. februára 2010 o štandardných zmluvných doložkách pre prenos osobných údajov spracovateľom usadeným v tretích krajinách podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES (Ú. v. EÚ L 39, 2010, s. 5), zmenené a doplnené vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2016/2297 zo 16. decembra 2016 (Ú. v. EÚ L 344, 2016, s. 100).

³⁰ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/1250 z 12. júla 2016 podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES o primeranosti ochrany poskytovanej štítom na ochranu osobných údajov medzi EÚ a USA (Ú. v. EÚ L 207, 2016, s. 1).

primerané záruky, vymožitelné práva a účinné právne prostriedky nápravy, sa majú vykladať v tom zmysle, že musia zabezpečiť, aby práva osôb, ktorých osobné údaje sa prenášajú do tretej krajiny na základe štandardných doložiek o ochrane údajov, požívali úroveň ochrany, ktorá je v podstate rovnocenná úrovni ochrany zaručenej v rámci Únie týmto nariadením v spojení s Chartou. V tejto súvislosti spresnil, že posúdenie tejto úrovne ochrany musí zohľadniť tak zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi vývozcom údajov usadeným v Únii a príjemcom prenosu usadeným v dotknutej tretej krajine, ako aj, pokiaľ ide o prípadný prístup orgánov verejnej moci tejto tretej krajiny k takto prenášaným údajom, relevantné prvky právneho systému danej krajiny.

Pokiaľ ide o povinnosti dozorných orgánov v súvislosti s takýmto prenosom, Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ neexistuje rozhodnutie o primeranosti, ktoré Komisia platne prijala, tieto orgány sú najmä povinné pozastaviť alebo zakázať prenos osobných údajov do tretej krajiny, ak sa vzhľadom na osobitné okolnosti tohto prenosu domnievajú, že štandardné doložky o ochrane údajov nie sú alebo nemôžu byť v tejto tretej krajine dodržané a že ochrana prenesených údajov vyžadovaná podľa práva Únie nemôže byť zabezpečená inými prostriedkami, pokiaľ vývozca so sídlom v Únii sám tento prenos nepozastaví alebo neukončí.

Súdny dvor ďalej preskúmal platnosť rozhodnutia 2010/87. Podľa Súdneho dvora len samotná skutočnosť, že štandardné doložky o ochrane údajov uvedené v tomto rozhodnutí nezaväzujú z dôvodu ich zmluvnej povahy orgány tretích krajín, do ktorých môžu byť osobné údaje prenesené, nemôže byť dôvodom na pochybnosti o platnosti tohto rozhodnutia. Súdny dvor spresnil, že táto platnosť naopak závisí od toho, či uvedené rozhodnutie obsahuje účinné mechanizmy, ktoré v praxi umožňujú zabezpečiť, aby bola dodržaná úroveň ochrany vyžadovaná právom Únie a aby sa prenosy osobných údajov založené na takýchto doložkách v prípade ich porušenia alebo nemožnosti ich dodržať pozastavili alebo zakázali. Súdny dvor konštatoval, že rozhodnutie 2010/87 takéto mechanizmy zavádza. V tejto súvislosti najmä zdôraznil, že toto rozhodnutie ukladá vývozcom údajov a príjemcom prenosu povinnosť vopred overiť, či sa v dotknutej tretej krajine táto úroveň ochrany dodržiava, a zaväzuje vývozcu údajov informovať tohto príjemcu o jeho prípadnej nemožnosti zabezpečiť dodržanie týchto podmienok, pričom povinnosťou tohto vývozcu je vtedy pozastaviť prenos údajov a/alebo vypovedať zmluvu uzavretú s príjemcom.

Súdny dvor napokon preskúmal platnosť rozhodnutia 2016/1250 s ohľadom na požiadavky vyplývajúce z GDPR v spojení s ustanoveniami Charty, ktorými sa zaručuje rešpektovanie súkromného a rodinného života, ochrana osobných údajov a právo na účinnú súdnu ochranu. V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že toto rozhodnutie podobne ako rozhodnutie 2000/520 stanovuje prednosť požiadaviek týkajúcich sa národnej bezpečnosti, verejného záujmu a dodržiavania právnych predpisov Spojených štátov, čím sa umožňuje zasahovanie do základných práv osôb, ktorých údaje sa do tejto tretej krajiny prenášajú. Podľa Súdneho dvora obmedzenia ochrany osobných údajov, ktoré vyplývajú z vnútroštátnej právnej úpravy Spojených štátov týkajúcej sa prístupu

a používania takýchto údajov prenášaných z Únie do tejto tretej krajiny americkými orgánmi verejnej moci a ktoré Komisia posúdila v rozhodnutí 2016/1250, nie sú vymedzené takým spôsobom, aby zodpovedali požiadavkám, ktoré sú v podstate rovnocenné požiadavkám vyžadovaným v práve Únie zásadou proporcionality, pretože programy sledovania založené na tejto právnej úprave sa neobmedzujú na to, čo je striktné nevyhnutné. Na základe konštatovaní uvedených v danom rozhodnutí Súdny dvor uvádza, že v prípade niektorých programov sledovania z uvedenej právnej úpravy nijako nevyplyva, že by oprávnenia, ktoré obsahuje a ktorým sa vykonávajú tieto programy, boli akokoľvek obmedzené, ani existencia záruk pre osoby, ktoré nie sú americkými občanmi a ktorých sa môžu tieto programy týkať. Súdny dvor dodal, že hoci táto istá právna úprava stanovuje požiadavky, ktoré musia americké orgány dodržiavať pri vykonávaní dotknutých programov sledovania, nepriznávajú dotknutým osobám práva uplatniteľné pred súdmi voči týmto orgánom.

Pokiaľ ide o požiadavku súdnej ochrany, Súdny dvor rozhodol, že na rozdiel od toho, k čomu dospela Komisia v rozhodnutí 2016/1250, mechanizmus ombudsmana uvedený v tomto rozhodnutí neposkytuje opravný prostriedok pred orgánom, ktorý by ponúkal osobám, ktorých údaje sú prenášané do Spojených štátov, záruky, ktoré sú v podstate rovnocenné zárukám vyžadovaným v práve Únie, v tom zmysle, že by zaručoval tak nezávislosť ombudsmana stanoveného týmto mechanizmom, ako aj existenciu noriem oprávňujúcich uvedeného ombudsmana prijímať záväzné rozhodnutia voči spravodajským službám Spojených štátov. Zo všetkých týchto dôvodov Súdny dvor vyhlásil rozhodnutie 2016/1250 za neplatné.

Rozsudok z 2. marca 2021 (veľká komora), Prokuratuur (Podmienky prístupu k údajom týkajúcim sa elektronických komunikácií) (C-746/18, [EU:C:2021:152](#))

Proti H. K. bolo v Estónsku začaté trestné konanie v súvislosti s trestnými činmi krádeže, použitia bankomatovej karty tretej osoby a násilia voči účastníkom súdneho konania. Súd prvého stupňa odsúdil H. K. za tieto trestné činy na trest odňatia slobody v trvaní dva roky. Toto rozhodnutie bolo následne potvrdené v odvolacom konaní.

Zápisnice, z ktorých vychádza zistenie o spáchaní týchto trestných činov, boli vyhotovené okrem iného na základe osobných údajov získaných v rámci poskytovania elektronických komunikačných služieb. Riigikohus (Najvyšší súd, Estónsko), na ktorý H.K. podala kasačný opravný prostriedok, vyjadril pochybnosti o tom, či sú podmienky, za ktorých mali vyšetrovacie orgány k týmto údajom prístup, zlučiteľné s právom Únie.³¹

³¹ Konkrétnejšie s článkom 15 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúcej sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 2002, s. 37; Mim. vyd. 13/029, s. 514), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, 2009, s. 11, ďalej len „smernica o súkromí a elektronických komunikáciách“), v spojení s článkami 7, 8 a 11, ako aj článkom 52 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

Tieto pochybnosti sa v prvom rade týkali otázky, či trvanie obdobia, za ktoré mali vyšetrovacie orgány k údajom prístup, predstavuje kritérium umožňujúce posúdiť závažnosť zásahu do základných práv dotknutých osôb, ktorý tento prístup predstavuje. Ak je teda toto obdobie veľmi krátke alebo množstvo získaných údajov je veľmi obmedzené, vnútroštátny súd položil otázku, či cieľ boja proti trestnej činnosti vo všeobecnosti, a nielen boja proti závažnej trestnej činnosti, môže odôvodniť takýto zásah. V druhom rade mal vnútroštátny súd pochybnosti o tom, či možno považovať estónsku prokuratúru, vzhľadom na rôzne úlohy, ktoré jej zveruje vnútroštátna právna úprava, za „nezávislý“ správny orgán v zmysle rozsudku Tele2 Sverige a Watson a i.³², ktorý môže povoliť prístup vyšetrovacieho orgánu k dotknutým údajom.

Súdny dvor vo svojom rozsudku vyhlásenom vo veľkej komore rozhodol, že „smernica o súkromí a elektronických komunikáciách“ v spojení s Chartou bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje prístup orgánov verejnej moci k údajom o prenose dát a polohe, ktoré môžu poskytnúť informácie o komunikáciách uskutočnených užívateľom prostriedku elektronickej komunikácie alebo o polohe koncových zariadení, ktoré používa a ktoré umožňujú vyvodiť presné závery o jeho súkromnom živote na účely predchádzania, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov bez toho, aby sa takýto prístup obmedzoval na konania, ktorých cieľom je boj proti závažnej trestnej činnosti alebo predchádzanie vážnym hrozbám pre verejnú bezpečnosť. Dĺžka obdobia, za ktoré bol prístup k uvedeným údajom vyžiadaný, a množstvo alebo druh dostupných údajov v rámci tohto obdobia sú podľa Súdného dvora v tejto súvislosti irelevantné. Súdny dvor okrem toho konštatoval, že táto smernica v spojení s Chartou bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá priznáva prokuratúre právomoc povoliť orgánu verejnej moci prístup k údajom o prenose dát a polohe na účely prípravného trestného konania.

Pokiaľ ide o podmienky, za ktorých môže byť prístup k údajom o prenose dát a polohe uchovávaným poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb povolený orgánom verejnej moci na účely predchádzania, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov na základe opatrenia prijatého podľa „smernice o súkromí a elektronických komunikáciách“,³³ Súdny dvor pripomenul svoje rozhodnutie v rozsudku La Quadrature du Net a i.³⁴ Táto smernica tak umožňuje členským štátom prijať, okrem iného na tieto účely, legislatívne opatrenia na obmedzenie rozsahu práv a povinností stanovených v tejto smernici, a to najmä povinnosti zabezpečiť dôvernú komunikáciu, a údajov o prenose dát³⁵ iba vtedy, ak sú tieto opatrenia v súlade so všeobecnými zásadami práva Únie, medzi ktoré patrí zásada proporcionality, a so základnými právami zaručenými Chartou.³⁶ V tomto rámci smernica bráni legislatívnym opatreniam, ktoré od

³² Rozsudok z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i. (C-203/15 a C-698/15, [EU:C:2016:970](#), bod 120).

³³ Článok 15 ods. 1 smernice 2002/58.

³⁴ Rozsudok zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, [EU:C:2020:791](#), body 166 až 169).

³⁵ Článok 5 ods. 1 smernice 2002/58.

³⁶ Konkrétne články 7, 8 a 11, ako aj článok 52 ods. 1 Charty.

poskytovateľov elektronických komunikačných služieb vyžadujú preventívne všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov o prenose dát a polohe.

Pokiaľ ide o cieľ predchádzania, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov, sledovaný právnou úpravou dotknutou vo veci samej, Súdny dvor v súlade so zásadou proporcionality konštatoval, že iba ciele boja proti závažnej trestnej činnosti alebo predchádzania závažným hrozbám pre verejnú bezpečnosť môžu odôvodniť prístup orgánov verejnej moci ku všetkým údajom o prenose dát a polohe, ktoré umožňujú vyvodiť presné závery o súkromnom živote dotknutých osôb, pričom iné faktory týkajúce sa proporcionality žiadosti o prístup, ako napríklad dĺžka obdobia, za ktoré sa o prístup k takýmto údajom žiada, nemôžu viesť k tomu, že by cieľ predchádzania, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov mohol takýto prístup odôvodniť vo všeobecnosti.

Pokiaľ ide o právomoc prokuratúry povoliť orgánu verejnej moci prístup k údajom o prenose dát a polohe na účely prípravného trestného konania, Súdny dvor pripomína, že vnútroštátnemu právu prináleží určiť podmienky, za ktorých musia poskytovatelia elektronických komunikačných služieb povoliť príslušným vnútroštátnym orgánom prístup k údajom, ktoré majú k dispozícii. Na účely splnenia požiadavky proporcionality však musí taká právna úprava stanoviť jasné a presné pravidlá, ktoré budú upravovať rozsah a uplatnenie dotknutého opatrenia a ukladať minimálne požiadavky tak, aby osoby, ktorých osobné údaje sú dotknuté, mali dostatočné záruky umožňujúce účinne chrániť tieto údaje pred rizikami zneužitia. Táto právna úprava musí byť podľa vnútroštátneho práva právne záväzná a musí vymedziť okolnosti a hmotnoprávne a procesnoprávne podmienky, za akých možno prijať opatrenie upravujúce spracovanie takýchto údajov, čím zaručí, aby zásah nešiel nad rámec toho, čo je striktne nevyhnutné.

Podľa Súdneho dvora s cieľom zabezpečiť v praxi úplné dodržiavanie týchto podmienok je nevyhnutné, aby prístup príslušných vnútroštátnych orgánov k uchovávaným údajom podliehal predchádzajúcemu preskúmaniu zo strany súdu alebo nezávislého správneho orgánu a aby rozhodnutie tohto súdu alebo orgánu bolo prijaté na základe odôvodnenej žiadosti týchto orgánov podanej v rámci konania týkajúceho sa predchádzania trestným činom, ich odhaľovania a stíhania. V riadne odôvodnených naliehavých prípadoch sa musí preskúmanie uskutočniť v krátkych lehotách.

V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že predchádzajúce preskúmanie okrem iného vyžaduje, aby súd alebo orgán poverený vykonávaním tohto preskúmania disponoval všetkými právomocami a poskytoval záruky potrebné na zosúladenie rôznych dotknutých záujmov a práv. Pokiaľ ide konkrétnejšie o trestné vyšetrovanie, takéto preskúmanie vyžaduje, aby bol tento súd alebo tento orgán schopný zabezpečiť spravodlivú rovnováhu medzi záujmami súvisiacimi s potrebami vyšetrovania v rámci boja proti trestnej činnosti na jednej strane a základnými právami na rešpektovanie súkromného života a na ochranu osobných údajov osôb, ktorých údaje sú predmetom prístupu, na druhej strane. Ak toto preskúmanie nevykonáva súd, ale nezávislý správny orgán, musí mať postavenie, ktoré mu umožní konať pri výkone svojich úloh objektívne a nestranne a musí byť na tento účel chránený pred akýmkoľvek vonkajším vplyvom.

Podľa názoru Súdneho dvora z toho vyplýva, že požiadavka nezávislosti, ktorú musí splniť orgán poverený vykonávaním predchádzajúceho preskúmania, vyžaduje, aby mal tento orgán postavenie tretej osoby vo vzťahu k orgánu, ktorý žiada o prístup k údajom tak, aby bol tento prvý orgán schopný vykonávať toto preskúmanie objektívne a nestranne bez akéhokoľvek vonkajšieho vplyvu. Konkrétne v trestnoprávnej oblasti požiadavka nezávislosti znamená, že orgán zodpovedný za toto predchádzajúce preskúmanie jednak nie je zapojený do vedenia dotknutého trestného vyšetrovania a jednak je voči účastníkom trestného konania neutrálny. To nie je prípad prokuratúry, ktorá tak ako estónska prokuratúra riadi vyšetrovacie konanie a prípadne podáva obžalobu. Z toho vyplýva, že prokuratúra nie je schopná vykonať vyššie uvedené predchádzajúce preskúmanie.

Rozsudky zo 6. októbra 2020 (veľká komora), Privacy International (C-623/17, [EU:C:2020:790](#)) a La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, [EU:C:2020:791](#))

V posledných rokoch Súdny dvor v niekoľkých rozsudkoch rozhodoval o uchovávaní a prístupe k osobným údajom v oblasti elektronických komunikácií.³⁷ Judikatúra, ktorá z nich vzišla, predovšetkým rozsudok Tele2 Sverige a Watson a i., v ktorom Súdny dvor okrem iného rozhodol, že členské štáty nemôžu uložiť poskytovateľom elektronických komunikačných služieb všeobecnú a nediferencovanú povinnosť uchovávania údajov o prenose dát a polohe, znepokojila niektoré štáty, ktoré sa obávali, že ich zbavuje nástroja, ktorý považujú za nevyhnutný na ochranu národnej bezpečnosti a na boj proti trestnej činnosti.

Práve na tomto pozadí začali Investigatory Powers Tribunal (Súd pre kontrolu vyšetrovacích právomocí, Spojené kráľovstvo) (Privacy International, C-623/17), Conseil d'État (Štátna rada, Francúzsko) (La Quadrature du Net a i., spojené veci C-511/18 a C-512/18), ako aj Cour constitutionnelle (Ústavný súd, Belgicko) (Ordre des barreaux francophones et germanophone a i., C-520/18) konať v sporoch týkajúcich sa zákonnosti právnych predpisov, ktoré v týchto oblastiach prijali niektoré členské štáty a ktoré stanovujú najmä povinnosť poskytovateľov elektronických komunikačných služieb odovzdávať orgánom verejnej moci alebo všeobecne a nediferencovane uchovávať údaje používateľov o prenose dát a polohe.

³⁷ V rozsudku z 8. apríla 2014, Digital Rights Ireland a i. (C-293/12 a C-594/12, [EU:C:2014:238](#)), Súdny dvor konštatoval neplatnosť smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/24/ES z 15. marca 2006 o uchovávaní údajov vytvorených alebo spracovaných v súvislosti s poskytovaním verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí a o zmene a doplnení smernice 2002/58/ES (Ú. v. EÚ L 105, 2006, s. 54) z dôvodu, že zásah do práva na rešpektovanie súkromného života a práva na ochranu osobných údajov uznaných Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), ktorý predstavovala všeobecná povinnosť uchovávať údaje o prenose dát a polohe stanovenej v tejto smernici, nebol obmedzený na to, čo je prísne nevyhnutné. V rozsudku z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i (C-203/15 a C-698/15, [EU:C:2016:970](#)), Súdny dvor následne podal výklad článku 15 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúcej sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. EÚ L 201, 2002, s. 37; Mim. vyd. 13/029, s. 514), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, 2009, s. 11) (ďalej len „smernica o súkromí a elektronických komunikáciách“). Tento článok oprávňuje členské štáty – okrem iného z dôvodu ochrany národnej bezpečnosti – prijímať „legislatívne opatrenia“ s cieľom obmedziť rozsah niektorých práv a povinností stanovených v smernici. Napokon v rozsudku z 2. októbra 2018, Ministerio Fiscal (C-207/16, [EU:C:2018:788](#)), Súdny dvor podal výklad toho istého článku 15 ods. 1 vo veci týkajúcej sa prístupu orgánov verejnej moci k údajom o občianskej totožnosti používateľov elektronických komunikačných prostriedkov.

Súdny dvor vo dvoch rozsudkoch vyhlásených vo veľkej komore 6. októbra 2020 najprv rozhodol, že smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“ sa vzťahuje na vnútroštátne právne predpisy, ktoré poskytovateľom elektronických komunikačných služieb – na účely ochrany národnej bezpečnosti a boja proti trestnej činnosti – ukladajú povinnosť spracovávanía osobných údajov, ako je napríklad ich odovzdávanie orgánom verejnej moci alebo ich uchovávanie. Ďalej potvrdil svoju judikatúru o neprimeranosti všeobecného a nediferencovaného uchovávanía údajov o prenose dát a polohe, vyplývajúcu z rozsudku Tele2 Sverige a Watson a i., a spresnil najmä rozsah právomocí, ktoré táto smernica priznáva členským štátom v oblasti uchovávanía takýchto údajov na vyššie uvedené účely.

Súdny dvor v prvom rade rozptýlil pochybnosti o uplatniteľnosti smernice „o súkromí a elektronických komunikáciách“, ktoré boli vznesené v prejednávanych veciach. Niekoľko členských štátov, ktoré Súdnemu dvoru predložili písomné pripomienky, totiž vyjadrilo v tejto súvislosti odlišný názor. Tieto štáty predovšetkým tvrdili, že táto smernica sa neuplatňuje na dotknuté vnútroštátne právne predpisy, keďže ich účelom je ochrana národnej bezpečnosti, ktorá patrí do ich výlučnej právomoci, o čom svedčí najmä článok 4 ods. 2 tretia veta ZEÚ. Súdny dvor sa však domnieval, že vnútroštátne právne predpisy, ktoré poskytovateľom elektronických komunikačných služieb ukladajú na tento účel povinnosť uchovávať údaje o prenose dát a polohe alebo povinnosť odovzdávať tieto údaje vnútroštátnym bezpečnostným a spravodajským orgánom, patria do pôsobnosti smernice.

Súdny dvor ďalej pripomenul, že smernica o súkromí a elektronických komunikáciách³⁸ neumožňuje, aby sa výnimka zo zásadnej povinnosti zabezpečiť dôvernosc elektronických komunikácií a s ňou súvisiacich údajov a zo zákazu uchovávať tieto údaje stala pravidlom. Znamená to, že táto smernica umožňuje členským štátom prijať okrem iného na účely národnej bezpečnosti legislatívne opatrenia, ktoré majú obmedziť rozsah práv a povinností stanovených v tejto smernici, a to najmä povinnosti zabezpečiť dôvernosc komunikácie a údajov o prenose dát³⁹ iba vtedy, pokiaľ sú tieto opatrenia v súlade so všeobecnými zásadami práva Únie, medzi ktoré patrí zásada proporcionality, a so základnými právami zaručenými Chartou.⁴⁰

V tejto súvislosti sa Súdny dvor na jednej strane vo veci Privacy International domnieval, že smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“ v spojení s Chartou bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely ochrany národnej bezpečnosti ukladá poskytovateľom elektronických komunikačných služieb povinnosť všeobecného a nediferencovaného odovzdávania údajov o prenose dát a polohe bezpečnostným a spravodajským službám. Na druhej strane v spojených veciach La Quadrature du Net a i., ako aj vo veci Ordre des barreaux francophones et germanophone a i. Súdny dvor zastával názor, že tá istá smernica bráni legislatívnym opatreniam, ktoré od

³⁸ Článok 15 ods. 1 a 3 smernice 2002/58.

³⁹ Článok 5 ods. 1 smernice 2002/58.

⁴⁰ Konkrétne články 7, 8 a 11, ako aj článok 52 ods. 1 Charty.

poskytovateľov elektronických komunikačných služieb vyžadujú preventívne všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov o prenose dát a polohe. Tieto povinnosti odovzdávania a všeobecného a nediferencovaného uchovávania takýchto údajov totiž predstavujú obzvlášť závažné zásahy do základných práv zaručených Chartou, pokiaľ správanie osôb, ktorých údaje sú dotknuté, nijako nesúvisí s cieľom sledovaným predmetnou právnou úpravou. Súdny dvor analogicky vyložil článok 23 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov⁴¹ v spojení s Chartou, a to v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá ukladá poskytovateľom prístupu verejnosti ku komunikačným službám online a poskytovateľom hostingových služieb povinnosť všeobecne a nediferencovane uchovávať najmä osobné údaje súvisiace s týmito službami.

Naproti tomu Súdny dvor zastával názor, že v situáciách, keď dotknutý členský štát čelí vážnej hrozbe pre národnú bezpečnosť, ktorá sa javí ako skutočná a aktuálna alebo predvídateľná, smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“ v spojení s Chartou nebráni tomu, aby sa poskytovateľom elektronických komunikačných služieb nariadilo, aby všeobecne a nediferencovane uchovávali údaje o prenose dát a polohe. V tomto kontexte Súdny dvor spresnil, že rozhodnutie, ktorým sa na nevyhnutne potrebnú dobu vydáva takýto príkaz, musí podliehať účinnému preskúmaniu zo strany súdu alebo nezávislého správneho orgánu, ktorého rozhodnutie má záväzný účinok, s cieľom overiť existenciu jednej z týchto situácií, ako aj dodržanie stanovených podmienok a záruk. Za tých istých podmienok uvedená smernica nebráni ani automatizovanej analýze údajov, a to najmä údajov o prenose dát a polohe, všetkých používateľov elektronických komunikačných prostriedkov.

Súdny dvor dodal, že smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“ v spojení s Chartou nebráni legislatívnym opatreniam, ktoré umožňujú použiť cielené uchovávanie údajov o prenose dát a polohe, obmedzené na nevyhnutne potrebnú dobu, ktoré je vymedzené na základe objektívnych a nediskriminačných faktorov podľa kategórií dotknutých osôb alebo prostredníctvom geografického kritéria. Táto smernica rovnako nebráni takým opatreniam, ktoré stanovujú všeobecné a nediferencované uchovávanie IP adries pridelených zdroju komunikácie, pokiaľ je doba uchovávania obmedzená na to, čo je nevyhnutne potrebné, ani opatreniam, ktoré stanovujú takéto uchovávanie údajov týkajúcich sa občianskej totožnosti používateľov elektronických komunikačných prostriedkov, pričom členské štáty nie sú v tomto poslednom uvedenom prípade povinné časovo obmedziť uchovávanie. Uvedená smernica navyše nebráni ani legislatívnemu opatreniu umožňujúcemu použiť urýchlené uchovanie údajov, ktoré majú k dispozícii poskytovatelia služieb, ak nastanú situácie, keď je potrebné uchovať uvedené údaje aj po uplynutí zákonom stanovených lehôt uchovávania na účely objasnenia

⁴¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 1).

závažných trestných činov alebo narušení v oblasti národnej bezpečnosti, pokiaľ už boli tieto trestné činy alebo narušenia zistené alebo existuje o nich dôvodné podozrenie.

Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“ v spojení s Chartou nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá od poskytovateľov elektronických komunikačných služieb vyžaduje, aby v reálnom čase zbierali predovšetkým údaje o prenose dát a polohe, pokiaľ sa tento zber obmedzí na osoby, v prípade ktorých existuje oprávnený dôvod k podozreniu, že sa určitým spôsobom podieľajú na teroristických aktivitách, a podlieha predchádzajúcemu preskúmaniu zo strany súdu alebo nezávislého správneho orgánu, ktorého rozhodnutie má záväzný účinok, aby sa zabezpečilo, že takýto zber údajov v reálnom čase je povolený iba v medziach toho, čo je nevyhnutne potrebné. V naliehavých prípadoch sa musí preskúmanie uskutočniť v krátkych lehotách.

Súdny dvor sa napokon zaoberal otázkou zachovania časových účinkov vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá bola vyhlásená za nezlučiteľnú s právom Únie. V tejto súvislosti rozhodol, že vnútroštátny súd nesmie uplatniť ustanovenie svojho vnútroštátneho práva, ktoré ho oprávňuje obmedziť časové účinky vyhlásenia protiprávnosti, ktoré mu prislúcha urobiť, vo vzťahu k vnútroštátnej právnej úprave ukladajúcej poskytovateľom elektronických komunikačných služieb povinnosť všeobecného a nediferencovaného uchovávanía údajov o prenose dát a polohe, o ktorom bolo rozhodnuté, že je nezlučiteľné so smernicou „o súkromí a elektronických komunikáciách“ v spojení s Chartou.

S cieľom poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď však Súdny dvor pripomenul, že v rámci trestného konania vedeného proti osobám podozrivým zo závažnej trestnej činnosti sa na prípustnosť a posúdenie dôkazných prostriedkov získaných uchovávaním údajov, ktoré je v rozpore s právom Únie, vzťahuje za súčasného stavu práva Únie len vnútroštátne právo. Súdny dvor však spresnil, že smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“ vykladaná s prihliadnutím na zásadu efektivity vyžaduje, aby vnútroštátny trestný súd v rámci takého trestného konania vylúčil dôkazné prostriedky získané prostredníctvom všeobecného a nediferencovaného uchovávanía údajov o prenose dát a polohe, ktoré je nezlučiteľné s právom Únie, ak osoby podozrivé zo spáchania trestných činov nie sú schopné účinne sa k týmto dôkazným prostriedkom vyjadriť.

Rozsudok z 5. apríla 2022 (veľká komora), Commissioner of An Garda Síochána a i. (C-140/20, [EU:C:2022:258](#))

V tejto veci Supreme Court (Najvyšší súd, Írsko) podal návrh na začatie prejudiciálneho konania v občianskoprávnom konaní začatom na návrh osoby odsúdennej na doživotie za vraždu spáchanú v Írsku. Táto osoba spochybnila zlučiteľnosť niektorých ustanovení

vnútroštátneho zákona o uchovávaní údajov vytvorených v rámci elektronických komunikácií, s právom Únie⁴². Na základe tohto zákona⁴³ boli údaje o prenose dát a polohe vzťahujúce sa na telefonické hovory obvineného uchovávané poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb a sprístupnené policajným orgánom.

Pochybnosti, ktoré vyjadril vnútroštátny súd, sa týkali najmä zlučiteľnosti úpravy všeobecného a nediferencovaného uchovávania týchto údajov v súvislosti s bojom proti závažnej trestnej činnosti so smernicou „o súkromí a elektronických komunikáciách“⁴⁴ v spojení s Chartou⁴⁵.

Vo svojom rozsudku vyhlásenom veľkou komorou Súdny dvor potvrdil judikatúru vyplývajúcu z rozsudku *La Quadrature du Net* a i., pričom spresnil jej význam, keď pripomenul, že všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov o prenose dát a polohe týkajúcich sa elektronických komunikácií nie je povolené na účely boja proti závažnej trestnej činnosti a predchádzania vážnym hrozbám pre verejnú bezpečnosť. Potvrdil tiež judikatúru vyplývajúcu z rozsudku *Prokuratuur* (Podmienky prístupu k údajom týkajúcim sa elektronických komunikácií),⁴⁶ najmä pokiaľ ide o povinnosť podmieniť prístup príslušných vnútroštátnych orgánov k uvedeným uchovávaným údajom predchádzajúcim preskúmaním vykonávaným buď súdom alebo správnym orgánom, ktorý je vo vzťahu k príslušníkovi polície nezávislý.

Súdny dvor v prvom rade rozhodol, že smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“ v spojení s Chartou bráni legislatívnym opatreniam, ktoré na účely boja proti závažnej trestnej činnosti a predchádzania vážnym hrozbám pre verejnú bezpečnosť preventívne stanovujú všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov o prenose dát a polohe. S prihliadnutím jednak na odrádzajúci účinok na výkon základných práv,⁴⁷ ktorý môže vyplynúť z tohto uchovávania, a jednak na závažnosť zásahu, ktorý toto uchovávanie spôsobí, musí byť totiž takéto uchovávanie v systéme zavedenom touto smernicou výnimkou, a nie pravidlom, aby sa tieto údaje nemohli systematicky a nepretržite uchovávať.

Trestnú činnosť, a to ani obzvlášť závažnú, nemožno prirovnáť k hrozbe pre národnú bezpečnosť, keďže takéto prirovnanie by mohlo zaviesť kategóriu nachádzajúcu sa na rozhraní medzi národnou bezpečnosťou a verejnou bezpečnosťou s cieľom uplatniť na verejnú bezpečnosť požiadavky, ktoré sú spojené s národnou bezpečnosťou.

Naopak smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“ v spojení s Chartou nebráni legislatívnym opatreniam, ktoré na účely boja proti závažnej trestnej činnosti

⁴² Communication (Retention of Data) Act 2011 [zákon o komunikáciách (uchovávaní údajov)]. Tento zákon bol prijatý s cieľom prebrať do írského právneho poriadku smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/24/ES z 15. marca 2006 o uchovávaní údajov vytvorených alebo spracovaných v súvislosti s poskytovaním verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí a o zmene a doplnení smernice 2002/58/ES (Ú. v. EÚ L 105, 2006, s. 54).

⁴³ Tento zákon povoľuje z dôvodov, ktoré idú nad rámec dôvodov spojených s ochranou národnej bezpečnosti, preventívne, všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov o prenose dát a polohe všetkých účastníkov na obdobie dvoch rokov.

⁴⁴ Konkrétnejšie článok 15 ods. 1 smernice 2002/58.

⁴⁵ Najmä články 7, 8, 11 a článok 52 ods. 1 Charty.

⁴⁶ Rozsudok z 2. marca 2021, *Prokuratuur* (Podmienky prístupu k údajom týkajúcim sa elektronických komunikácií) (C-746/18, [EU:C:2021:152](#)).

⁴⁷ Zakotvené v článkoch 7 až 11 Charty.

a predchádzania vážnym hrozbám pre verejnú bezpečnosť stanovujú cielené uchovávanie údajov o prenose dát a polohe, ktoré je vymedzené na základe objektívnych a nediskriminačných faktorov podľa kategórií dotknutých osôb alebo prostredníctvom geografického kritéria, na nevyhnutne potrebnú dobu s možnosťou jej predĺženia. Súdny dvor dodal, že takéto opatrenie umožňujúce uchovávanie zamerané na miesta alebo infraštruktúry pravidelne navštevované veľkým počtom osôb, alebo na strategické miesta, akými sú letiská, stanice, námorné prístavy alebo oblasti platenia mýta, môže umožniť príslušným orgánom získať informácie o prítomnosti osôb používajúcich prostriedok elektronickej komunikácie na týchto miestach alebo v týchto zemepisných oblastiach, a vyvodiť z toho – na účely boja proti závažnej trestnej činnosti – závery o ich prítomnosti a činnosti na uvedených miestach alebo v uvedených zemepisných oblastiach. V každom prípade prípadná existencia ťažkostí pri presnej definícii prípadov a podmienok, za ktorých možno vykonávať cielené uchovávanie údajov, nemôže odôvodniť to, aby členské štáty stanovili všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov o prenose dát a polohe.

Táto smernica v spojení s Chartou nebráni ani legislatívnym opatreniam, ktoré na tie isté účely stanovujú všeobecné a nediferencované uchovávanie IP adries pridelených zdroju pripojenia na obdobie, ktoré je časovo obmedzené na to, čo je nevyhnutne potrebné, ako aj údajov týkajúcich sa občianskej totožnosti užívateľov elektronických komunikácií. Pokiaľ ide o tento posledný aspekt, Súdny dvor konkrétnejšie spresnil, že ani smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“, ani nijaký iný akt práva Únie nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorej predmetom je boj proti závažnej trestnej činnosti, podľa ktorej je získanie prostriedku elektronickej komunikácie, akým je predplatená SIM karta, podmienené overením úradných dokladov preukazujúcich občiansku totožnosť kupujúceho a zaznamenaním informácií, ktoré z toho vyplývajú, predávajúcim, pričom predávajúci má prípadne povinnosť sprístupniť tieto informácie príslušným vnútroštátnym orgánom.

To isté platí pre legislatívne opatrenia, ktoré opäť na účely boja proti závažnej trestnej činnosti a predchádzania vážnym hrozbám pre verejnú bezpečnosť umožňujú prostredníctvom rozhodnutia príslušného orgánu, ktoré podlieha účinnému súdnemu preskúmaniu, prikázať poskytovateľom elektronických komunikačných služieb, aby na určenú dobu urýchlene uchovali („quick freeze“) údaje o prenose dát a polohe, ktoré majú k dispozícii. Iba boj proti závažnej trestnej činnosti a *a fortiori* ochrana národnej bezpečnosti totiž môžu odôvodniť takéto uchovávanie pod podmienkou, že toto opatrenie, ako aj prístup k uchovávaným údajom neprekračujú medze toho, čo je nevyhnutne potrebné. Súdny dvor pripomenul, že takéto rýchle uchovanie sa môže rozšíriť na údaje o prenose dát a polohe týkajúce sa iných osôb, než sú osoby podozrivé z plánovania alebo spáchania závažného trestného činu alebo narušenia v oblasti národnej bezpečnosti, pokiaľ tieto údaje môžu na základe objektívnych a nediskriminačných faktorov prispieť k objasneniu takéhoto trestného činu alebo narušenia v oblasti národnej bezpečnosti, ako sú napríklad údaje týkajúce sa obete tohto činu, ako aj osôb z jej spoločenského alebo profesijného okolia.

Súdny dvor však ďalej uviedol, že všetky vyššie uvedené legislatívne opatrenia musia prostredníctvom jasných a presných pravidiel zabezpečiť, že uchovávanie dotknutých údajov závisí od dodržania príslušných hmotnoprávných a procesných podmienok a že dotknuté osoby majú účinné záruky proti rizikám zneužitia. Jednotlivé opatrenia umožňujúce uchovávanie údajov o prenose dát a polohe sa môžu podľa voľby vnútroštátneho zákonodarcu a pri dodržaní medzí toho, čo je nevyhnutne potrebné, uplatňovať spoločne.

Okrem toho Súdny dvor spresnil, že ak by sa na účely boja proti závažnej trestnej činnosti umožnil prístup k takýmto uchovávaným údajom všeobecným a nediferencovaným spôsobom s cieľom čeliť vážnej hrozbe pre národnú bezpečnosť, bolo by to v rozpore s hierarchiou cieľov všeobecného záujmu, ktoré môžu odôvodniť opatrenie prijaté na základe smernice „o súkromí a elektronických komunikáciách“.⁴⁸ Znamenalo by to totiž, že by sa prístup mohol odôvodniť menej dôležitým cieľom, ako je cieľ, ktorý odôvodnil uchovávanie, a to ochrana národnej bezpečnosti, čím by hrozilo, že zákaz všeobecného a nediferencovaného uchovávania na účely boja proti závažnej trestnej činnosti bude zbavený akéhokoľvek potrebného účinku.

V druhom rade Súdny dvor rozhodol, že smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“ v spojení s Chartou bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej centralizované spracúvanie žiadostí polície o prístup k údajom uchovávaným poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb v rámci vyšetrovania a stíhania závažných trestných činov prináleží príslušníkovi polície, a to aj v prípade, že mu pomáha jednotka zriadená v rámci polície, ktorá má pri výkone svojich úloh určitú mieru autonómie a ktorej rozhodnutia môžu byť následne predmetom súdneho preskúmania. Na jednej strane totiž takýto príslušník polície nespĺňa požiadavky nezávislosti a nestrannosti, ktoré musí spĺňať správny orgán vykonávajúci predchádzajúce preskúmanie žiadostí o prístup k údajom pochádzajúcich od príslušných vnútroštátnych orgánov, keďže vo vzťahu k týmto orgánom nemá postavenie tretej osoby. Na druhej strane hoci rozhodnutie takéhoto policajného príslušníka môže byť predmetom následného súdneho preskúmania, toto preskúmanie nemôže nahradiť nezávislé, a s výnimkou riadne odôvodneného naliehavého prípadu, predchádzajúce preskúmanie.

Napokon v treťom rade Súdny dvor potvrdil svoju judikatúru, podľa ktorej právo Únie bráni tomu, aby vnútroštátny súd obmedzil časové účinky vyhlásenia neplatnosti, ktoré mu prislúcha urobiť podľa vnútroštátneho práva, vo vzťahu k vnútroštátnej právnej úprave, ktorá poskytovateľom elektronických komunikačných služieb ukladá povinnosť všeobecného a nediferencovaného uchovávania údajov o prenose dát a polohe, z dôvodu, že táto právna úprava je nezlučiteľná so smernicou „o súkromí a elektronických komunikáciách“. Súdny dvor však pripomenul, že prípustnosť dôkazných prostriedkov získaných prostredníctvom takéhoto uchovávania patrí v súlade

⁴⁸ Táto hierarchia je zakotvená v judikatúre Súdneho dvora, a najmä v rozsudku zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, [EU:C:2020:791](#)), body 135 a 136. Podľa tejto hierarchie má boj proti závažnej trestnej činnosti menší význam ako ochrana národnej bezpečnosti.

so zásadou procesnej autonómie členských štátov do pôsobnosti vnútroštátneho práva za predpokladu, že sú dodržané najmä zásady ekvivalencie a efektivity.

Rozsudok z 20. septembra 2022 (veľká komora), SpaceNet a Telekom Deutschland (C-793/19 a C-794/19, [EU:C:2022:702](#))

V týchto spojených veciach boli podané dva návrhy na začatie prejudiciálneho konania zo strany Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko), na ktorý Spolková republika Nemecko podala opravný prostriedok „Revision“ proti dvom rozsudkom, ktorými sa vyhovel žalobám podaným dvoma spoločnosťami, SpaceNet AG (vec C-793/19) a Telekom Deutschland GmbH (vec C-794/19), ktoré poskytujú služby prístupu k internetu. Týmito žalobami tieto spoločnosti napadli povinnosť, ktorú ukladá nemecká právna úprava,⁴⁹ uchovávať údaje o prenose dát a polohe týkajúce sa elektronických komunikácií ich zákazníkov.

Pochybnosti vnútroštátneho súdu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, sa týkali najmä toho, či je so smernicou „o súkromí a elektronických komunikáciách“,⁵⁰ v spojení s Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“)⁵¹ a článkom 4 ods. 2 ZEÚ zlučiteľná vnútroštátna právna úprava, ktorá ukladá poskytovateľom verejne dostupných elektronických komunikačných služieb, najmä na účely stíhania závažných trestných činov alebo odvrátenia konkrétnej hrozby pre národnú bezpečnosť, všeobecné a nediferencované uchovávanie podstatnej časti údajov o prenose dát a polohe užívateľov týchto služieb, pričom upravuje dobu uchovávania v dĺžke niekoľkých týždňov, a pravidlá, ktoré majú zabezpečiť účinnú ochranu uchovávaných údajov pred rizikami zneužitia, ako aj pred akýmkoľvek neoprávneným prístupom k týmto údajom.

Vo svojom rozsudku Súdny dvor zasadajúci vo veľkej komore potvrdil judikatúru vyplývajúcu z rozsudku La Quadrature du Net a i. a nedávno z rozsudku Commissioner of An Garda Síochána a i.,⁵² a zároveň spresnil jej význam. Pripomenul najmä, že všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov o prenose dát a polohe týkajúcich sa elektronických komunikácií nie je preventívne povolené na účely boja proti závažnej trestnej činnosti a predchádzania vážnym hrozbám pre verejnú bezpečnosť.

Súdny dvor najprv potvrdil uplatniteľnosť smernice „o súkromí a elektronických komunikáciách“ na dotknutú vnútroštátnu právnu úpravu, následne didakticky pripomenul zásady vyplývajúce z jeho judikatúry a potom pristúpil k podrobnému preskúmaniu charakteristík predmetnej vnútroštátnej právnej úpravy, na ktoré poukázal vnútroštátny súd.

⁴⁹ § 113a ods. 1 v spojení s § 113b Telekommunikationsgesetz (zákon o telekomunikáciách) z 22. júna 2004 (BGBl. 2004 I, s. 1190), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej.

⁵⁰ Konkrétne článok 15 ods. 1 smernice 2002/58.

⁵¹ Články 6 až 8, 11 a článok 52 ods. 1 Charty.

⁵² Rozsudok z 5. apríla 2022, Commissioner of An Garda Síochána a i. (C-140/20, [EU:C:2022:258](#)).

Pokiaľ ide v prvom rade o rozsah uchovávaných údajov, Súdny dvor uviedol, že povinnosť uchovávania stanovená predmetnou vnútroštátnou právnou úpravou sa vzťahuje na veľmi široký súbor údajov o prenose dát a polohe a že sa týka takmer všetkých osôb v populácii bez toho, aby sa tieto osoby, hoci aj nepriamo, nachádzali v situácii, ktorá by mohla viesť k trestnému stíhaniu. Uviedol tiež, že táto právna úprava vyžaduje bezdôvodné, všeobecné a osobne, časovo a miestne nediferencované uchovávanie podstatnej časti údajov o prenose dát a polohe, ktorých rozsah v podstate zodpovedá rozsahu uchovávaných údajov vo veciach, v ktorých bol vydaný rozsudok *La Quadrature du net* a i. Vzhľadom na túto judikatúru Súdny dvor tak konštatoval, že takú povinnosť uchovávať údaje, o akú ide v prejednávanej veci, nemožno považovať za cielené uchovávanie údajov.

Pokiaľ ide ďalej o dobu uchovávania údajov, Súdny dvor pripomenul, že zo smernice „o súkromí a elektronických komunikáciách“⁵³ vyplýva, že doba uchovávania stanovená vnútroštátnym opatrením, ktoré ukladá všeobecnú a nediferencovanú povinnosť uchovávania, je nepochybne relevantným faktorom na účely určenia, či právo Únie bráni takému opatreniu, pričom uvedená smernica vyžaduje, aby táto doba bola „obmedzená“. Závažnosť zásahu však vyplýva z rizika, že uchovávané údaje, najmä vzhľadom na ich počet a rôznorodosť, ako celok umožňujú vyvodiť veľmi presné závery o súkromnom živote osoby alebo osôb, ktorých údaje boli uchovávané, a najmä poskytujú prostriedky na vytvorenie profilu dotknutej osoby alebo osôb, ktorý je z hľadiska práva na rešpektovanie súkromného života rovnako citlivou informáciou ako samotný obsah komunikácií. Uchovávanie údajov o prenose dát a polohe má teda v každom prípade závažnú povahu bez ohľadu na dĺžku obdobia uchovávania, množstvo či povahu uchovávaných údajov, pokiaľ zo súboru uchovávaných údajov možno vyvodiť takéto závery.⁵⁴

Napokon, pokiaľ ide o záruky, ktoré majú chrániť uchovávané údaje pred rizikami zneužitia a pred akýmkoľvek neoprávneným prístupom, Súdny dvor na základe skoršej judikatúry uviedol, že uchovávanie údajov a prístup k nim predstavujú samostatné zásahy do základných práv dotknutých osôb, ktoré si vyžadujú samostatné odôvodnenie. Z toho vyplýva, že vnútroštátna právna úprava, ktorá zabezpečuje plné dodržiavanie podmienok vyplývajúcich z judikatúry v oblasti prístupu k uchovávaným údajom, prirodzene nemôže obmedziť alebo dokonca napraviť závažný zásah do práv dotknutých osôb, ktorý by vyplýval zo všeobecného uchovávania týchto údajov.

Okrem toho, aby reagoval na tvrdenia, ktoré mu boli predložené, Súdny dvor po prvé uviedol, že hrozba pre národnú bezpečnosť musí byť skutočná a aktuálna, alebo prinajmenšom predvídateľná, čo predpokladá existenciu dostatočne konkrétnych okolností, aby bolo možné odôvodniť opatrenie umožňujúce všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov o prenose dát a polohe počas obmedzeného

⁵³ Konkrétne podľa článku 15 ods. 1 druhej vety smernice 2002/58.

⁵⁴ Pozri, pokiaľ ide o prístup k takýmto údajom, rozsudok z 2. marca 2021, Prokuratuur (Podmienky prístupu k údajom týkajúcim sa elektronických komunikácií) (C-746/18, [EU:C:2021:152](#), bod 39).

obdobia. Takáto hrozba sa teda svojou povahou, závažnosťou a osobitnou povahou okolností, ktoré ju vytvárajú, odlišuje od všeobecného a trvalého rizika vzniku napätia alebo narušenia, a to aj závažného, v oblasti verejnej bezpečnosti, alebo rizika závažných trestných činov. Trestnú činnosť, a to ani obzvlášť závažnú, teda nemožno prirovnať k hrozbe pre národnú bezpečnosť.

Po druhej Súdny dvor uviedol, že ak by sa na účely boja proti závažnej trestnej činnosti povolil prístup k údajom o prenose dát a polohe, uchovávaným všeobecným a nediferencovaným spôsobom, aby sa mohlo čeliť vážnej hrozbe pre národnú bezpečnosť, bolo by to v rozpore s hierarchiou cieľov všeobecného záujmu, ktoré môžu odôvodniť opatrenie prijaté na základe smernice „o súkromí a elektronických komunikáciách“.⁵⁵ Znamenalo by to totiž umožniť, aby sa prístup mohol odôvodniť menej dôležitým cieľom, než je cieľ, ktorý odôvodnil uchovávanie, a to ochrana národnej bezpečnosti, čím by hrozilo, že zákaz všeobecného a nediferencovaného uchovávania na účely boja proti závažnej trestnej činnosti by bol zbavený akéhokoľvek potrebného účinku.

Súdny dvor, ktorý potvrdil svoju predchádzajúcu judikatúru, dospel k záveru, že smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“ v spojení s Chartou bráni vnútroštátnym legislatívnym opatreniam, ktoré na účely boja proti závažnej trestnej činnosti a predchádzania vážnym hrozbám pre verejnú bezpečnosť preventívne stanovujú všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov o prenose dát a polohe.

Naopak táto smernica nebráni vnútroštátnym legislatívnym opatreniam, ktoré na účely ochrany národnej bezpečnosti umožňujú prikázať poskytovateľom elektronických komunikačných služieb, aby všeobecne a nediferencovane uchovávali údaje o prenose dát a polohe v situáciách, keď dotknutý členský štát čelí vážnej hrozbe pre národnú bezpečnosť, ktorá sa javí ako skutočná a aktuálna alebo predvídateľná. V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že rozhodnutie, ktorým sa vydáva takýto príkaz, môže byť zo strany súdu alebo nezávislého správneho orgánu, ktorého rozhodnutie má záväzný účinok, predmetom účinného preskúmania, ktoré má overiť existenciu jednej z týchto situácií a dodržanie podmienok a záruk, ktoré musia byť stanovené, a uvedený príkaz možno vydať len na časovo obmedzené obdobie, ktoré je striktné nevyhnutné, s možnosťou jeho predĺženia, pokiaľ takáto hrozba pretrváva.

Táto smernica v spojení s Chartou nebráni ani vnútroštátnym legislatívnym opatreniam, ktoré na účely ochrany národnej bezpečnosti, boja proti závažnej trestnej činnosti a predchádzania vážnym hrozbám pre verejnú bezpečnosť upravujú ciele uchovávanie údajov o prenose dát a polohe, ktoré je vymedzené na základe objektívnych a nediskriminačných faktorov, podľa kategórií dotknutých osôb alebo prostredníctvom geografického kritéria, na obdobie, ktoré je časovo obmedzené na to, čo je nevyhnutne potrebné, s možnosťou jeho predĺženia.

⁵⁵ Táto hierarchia je zakotvená v judikatúre Súdneho dvora, a najmä v rozsudku *La Quadrature du Net a i.*, v bodoch 135 a 136. Podľa tejto hierarchie má boj proti závažnej trestnej činnosti menší význam ako ochrana národnej bezpečnosti.

To isté platí pre vnútroštátne legislatívne opatrenia, ktoré na účely ochrany národnej bezpečnosti, boja proti závažnej trestnej činnosti a predchádzania vážnym hrozbám pre verejnú bezpečnosť stanovujú všeobecné a nediferencované uchovávanie IP adries pridelených zdroju pripojenia na obdobie, ktoré je časovo obmedzené na to, čo je nevyhnutne potrebné, ako aj údajov týkajúcich sa občianskej totožnosti užívateľov prostriedkov elektronickej komunikácie, v prípade ktorých je nesporné, že ich uchovávanie môže prispieť k boju proti závažnej trestnej činnosti, pokiaľ tieto údaje umožňujú identifikovať osoby, ktoré použili takéto prostriedky v súvislosti s prípravou alebo spáchaním činu spadajúceho pod závažnú trestnú činnosť.

Inak to nie je v prípade vnútroštátnych legislatívnych opatrení, ktoré na účely boja proti závažnej trestnej činnosti a *a fortiori* ochrany národnej bezpečnosti umožňujú prostredníctvom rozhodnutia príslušného orgánu, ktoré podlieha účinnému súdnemu preskúmaniu, prikázať poskytovateľom elektronických komunikačných služieb, aby na určenú dobu urýchlene uchovali údaje o prenose dát a polohe, ktoré majú k dispozícii.

Súdny dvor však uviedol, že všetky vyššie uvedené opatrenia musia prostredníctvom jasných a presných pravidiel zabezpečiť, že uchovávanie dotknutých údajov závisí od dodržania príslušných hmotnoprávných a procesných podmienok a že dotknuté osoby majú účinné záruky proti rizikám zneužitia. Tieto jednotlivé opatrenia sa môžu podľa voľby vnútroštátneho zákonodarcu a pri dodržaní medzí toho, čo je nevyhnutne potrebné, uplatňovať spoločne.

Rozsudok z 15. júna 2021 (veľká komora), Facebook Ireland a i. (C-645/19, [EU:C:2021:483](#))

Dňa 11. septembra 2015 podal predseda Commission belge de la protection de la vie privée (belgická Komisia na ochranu súkromia) (ďalej len „CPVP“) na Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Holandskojazyčný súd prvého stupňa v Bruseli, Belgicko) žalobu na zdržanie sa konania proti spoločnostiam Facebook Ireland, Facebook Inc. a Facebook Belgium, ktorou sa domáhal skončenia údajného porušovania právnych predpisov o ochrane údajov zo strany spoločnosti Facebook. Tieto porušenia spočívali najmä v získavaní a používaní informácií o správaní belgických užívateľov internetu, či už mali alebo nemali účet na Facebooku, pri prehliadaní, pomocou rôznych technológií, ako sú súbory cookies, moduly sociálnych sietí⁵⁶ alebo technológia pixels.

Dňa 16. februára 2018 tento súd vyhlásil, že má právomoc rozhodovať o tejto žalobe, a pokiaľ ide o meritum veci, rozhodol, že sociálna sieť Facebook dostatočne neinformovala belgických používateľov internetu o zbieraní dotknutých informácií a ich použití. Okrem toho rozhodol, že súhlas daný používateľmi internetu so získavaním a spracúvaním týchto informácií bol neplatný.

⁵⁶ Napríklad tlačidlá „Páči sa mi to“ alebo „Zdieľať“.

Dňa 2. marca 2018 Facebook Ireland, Facebook Inc. a Facebook Belgium podali proti tomuto rozsudku odvolanie na Hof van beroep te Brussel (Odvolací súd Brusel, Belgicko), t. j. vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania v tejto veci. Pred týmto súdom Autorité belge de protection des données (belgický Úrad na ochranu osobných údajov) (ďalej len „APD“) konal ako právny nástupca predsedu CPVP. Vnútroštátny súd rozhodol, že má právomoc rozhodovať len o odvolaní podanom spoločnosťou Facebook Belgium.

Vnútroštátny súd mal pochybnosti o vplyve uplatnenia mechanizmu „jednotného kontaktného miesta“ upraveného v nariadení o ochrane osobných údajov⁵⁷ na právomoci APD, a presnejšie sa pýtal na to, či v súvislosti so skutočnosťami, ku ktorým došlo po nadobudnutí účinnosti GDPR, t. j. po 25. máji 2018, môže APD podať žalobu proti spoločnosti Facebook Belgium vzhľadom na to, že ako prevádzkovateľ spracúvania dotknutých údajov bola identifikovaná Facebook Ireland. Od tohto dátumu a najmä na základe zásady „jednotného kontaktného miesta“ stanovenej v GDPR má totiž právomoc podať žalobu o zdržanie sa konania len írsky komisár pre ochranu údajov pod dohľadom írskych súdov.

Súdny dvor vo svojom rozsudku vyhlásenom veľkou komorou spresnil právomoci vnútroštátnych dozorných orgánov v rámci GDPR. Rozhodol tak najmä, že toto nariadenie oprávňuje za určitých podmienok dozorný orgán členského štátu vykonať svoju právomoc upozorniť súd tohto štátu na každé údajné porušenie GDPR a začať súdne konanie v súvislosti s cezhraničným spracúvaním údajov,⁵⁸ hoci nie je vedúcim dozorným orgánom pre toto spracúvanie.

Po prvé Súdny dvor spresnil podmienky, za akých vnútroštátny dozorný orgán, ktorý nemá postavenie vedúceho orgánu, pokiaľ ide o cezhraničné spracúvanie, musí vykonať svoju právomoc upozorniť súd členského štátu na každé údajné porušenie GDPR a prípadne začať súdne konanie na účely zabezpečenia uplatňovania tohto nariadenia. GDPR teda tomuto dozornému orgánu jednak musí priznávať právomoc na prijatie rozhodnutia, ktorým sa konštatuje, že toto spracúvanie porušuje pravidlá stanovené týmto nariadením, a jednak pri výkone tejto právomoci musia byť dodržané postupy spolupráce a kontroly konzistentnosti stanovené v tomto nariadení.⁵⁹

V prípade cezhraničného spracúvania totiž GDPR stanovuje mechanizmus „jednotného kontaktného miesta“,⁶⁰ založený na rozdelení právomocí medzi „vedúcim dozorným orgánom“ a inými dotknutými dozornými orgánmi. Tento mechanizmus vyžaduje úzku, lojálnu a efektívnu spoluprácu medzi týmito orgánmi s cieľom zabezpečiť konzistentnú

⁵⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 1, ďalej len „GDPR“). Podľa článku 56 ods. 1 GDPR: „Bez toho, aby bol dotknutý článok 55, dozorný orgán hlavnej prevádzkarne alebo jedinej prevádzkarne prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa je príslušný konať ako vedúci dozorný orgán pre cezhraničné spracúvanie vykonávané zo strany tohto prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa...“.

⁵⁸ V zmysle článku 4 bodu 23 GDPR.

⁵⁹ Stanovené v článkoch 56 a 60 GDPR.

⁶⁰ Článok 56 ods. 1 GDPR.

a jednotnú ochranu pravidiel upravujúcich ochranu osobných údajov a zachovať tak jej potrebný účinok. GDPR v tejto súvislosti zakotvuje zásadnú právomoc vedúceho dozorného orgánu prijať rozhodnutie, ktorým sa konštatuje, že cezhraničné zaobchádzanie porušuje pravidlá stanovené týmto nariadením,⁶¹ zatiaľ čo právomoc ostatných vnútroštátnych dozorných orgánov prijať takéto rozhodnutie, hoci aj predbežné, predstavuje výnimku.⁶² Vedúci dozorný orgán však nemôže pri výkone svojich právomocí upustiť od nevyhnutného dialógu, ako ani od lojálnej a efektívnej spolupráce s ostatnými dotknutými dozornými orgánmi. Z tohto dôvodu v rámci tejto spolupráce vedúci dozorný orgán nemôže ignorovať názory ostatných dotknutých dozorných orgánov a každá relevantná a odôvodnená námietka niektorého z týchto orgánov má za následok aspoň dočasné zablokovanie prijatia návrhu rozhodnutia vedúceho dozorného orgánu.

Súdny dvor okrem toho spresnil, že okolnosť, že dozorný orgán členského štátu, ktorý nie je vedúcim dozorným orgánom, pokiaľ ide o cezhraničné spracúvanie údajov, môže vykonávať právomoc upozorniť súd tohto členského štátu na každé údajné porušenie GDPR a začať súdne konanie len v súlade s pravidlami rozdelenia rozhodovacích právomocí medzi vedúcim dozorným orgánom a ostatnými dozornými orgánmi⁶³ je v súlade s článkami 7, 8 a 47 Charty základných práv Európskej únie, ktoré zaručujú dotknutej osobe právo na ochranu jej osobných údajov, resp. právo na účinný prostriedok nápravy.

Po druhé Súdny dvor rozhodol, že v prípade cezhraničného spracúvania údajov výkon právomoci iného dozorného orgánu členského štátu než vedúceho dozorného orgánu podať žalobu na súde⁶⁴ nevyžaduje, aby prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ cezhraničného spracúvania osobných údajov, proti ktorému bola táto žaloba podaná, mal hlavnú prevádzkareň alebo inú prevádzkareň na území tohto členského štátu. Výkon tejto právomoci však musí spadať do územnej pôsobnosti GDPR,⁶⁵ čo predpokladá, že prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ cezhraničného spracúvania má prevádzkareň na území Únie.

Po tretie Súdny dvor rozhodol, že v prípade cezhraničného spracúvania údajov sa výkon právomoci iného dozorného orgánu členského štátu než vedúceho dozorného orgánu upozorniť súd tohto štátu na každé údajné porušenie GDPR a prípadne začať súdne konanie môže uplatniť tak voči hlavnej prevádzkarni prevádzkovateľa nachádzajúcej sa v členskom štáte tohto orgánu, ako aj voči inej prevádzkarni tohto prevádzkovateľa, pokiaľ sa žaloba týka spracúvania údajov vykonávaného v rámci činnosti tejto prevádzkarne a pokiaľ uvedený orgán môže túto právomoc vykonať.

⁶¹ Článok 60 ods. 7 GDPR.

⁶² Článok 56 ods. 2 a článok 66 GDPR zakotvujú výnimky zo zásady rozhodovacej právomoci vedúceho dozorného orgánu.

⁶³ Stanovené v článkoch 55 a 56 v spojení s článkom 60 GDPR.

⁶⁴ Podľa článku 58 ods. 5 nariadenia GDPR.

⁶⁵ Článok 3 ods. 1 GDPR stanovuje, že toto nariadenie sa vzťahuje na spracúvanie osobných údajov „v rámci činnosti prevádzk[ar]ne] prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa v Únii, a to bez ohľadu na to, či sa spracúvanie vykonáva v Únii alebo nie“.

Súdny dvor však spresnil, že výkon tejto právomoci predpokladá, že sa GDPR uplatní. V prejednávanej veci, keďže činnosti vykonávané prevádzkarňou skupiny Facebook nachádzajúcou sa v Belgicku sú neoddeliteľne spojené so spracúvaním osobných údajov, o ktoré ide vo veci samej, ktorého prevádzkovateľom je na území Únie Facebook Ireland, je toto spracúvanie vykonávané „v rámci činnosti prevádzk[arne] prevádzkovateľa“, a teda patrí do pôsobnosti GDPR.

Po štvrté Súdny dvor rozhodol, že ak dozorný orgán členského štátu, ktorý nie je „vedúcim dozorným orgánom“, podal pred nadobudnutím účinnosti GDPR žalobu týkajúcu sa cezhraničného spracúvania osobných údajov, v konaní o tejto žalobe sa môže podľa práva Únie pokračovať na základe ustanovení smernice o ochrane údajov,⁶⁶ ktorá sa naďalej uplatňuje na porušenia pravidiel, ktoré sú v nej stanovené a ku ktorým dochádzalo až do dátumu jej zrušenia. Navyše tento orgán môže podať túto žalobu pre porušenia, ku ktorým došlo po dátume nadobudnutia účinnosti GDPR, ak ide o niektorú zo situácií, v ktorých toto nariadenie výnimočne priznáva tomuto istému dozornému orgánu právomoc na prijatie rozhodnutia, ktorým sa konštatuje, že predmetné spracúvanie údajov je v rozpore s pravidlami stanovenými v uvedenom nariadení, a pod podmienkou, že budú dodržané postupy spolupráce, ktoré toto nariadenie stanovuje.

Po piate a napokon Súdny dvor uznal priamy účinok ustanovenia GDPR, podľa ktorého každý členský štát prostredníctvom právnych predpisov stanoví, že jeho dozorný orgán má právomoc upozorniť justičné orgány na každé porušenie tohto nariadenia a prípadne začať súdne konanie. V dôsledku toho sa takýto orgán môže odvolávať na toto ustanovenie s cieľom podať žalobu alebo pokračovať v konaní o žalobe proti jednotlivcom, a to napriek tomu, že toto ustanovenie nebolo osobitne vykonané v právnej úprave dotknutého členského štátu.

Rozsudok z 30. apríla 2024 (plénium), La Quadrature du Net a i. (Osobné údaje a boj proti porušovaniu práv) (C-470/21, [EU:C:2024:370](#))

V posledných rokoch bol Súdny dvor viackrát požiadaný, aby rozhodol o uchovávaní a prístupe k osobným údajom v oblasti elektronických komunikácií a v dôsledku toho vypracoval v tejto oblasti bohatú judikatúru.⁶⁷ Na základe návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podala Conseil d'État (Štátna rada, Francúzsko), plénium Súdneho dvora rozvinulo túto judikatúru spresnením jednak podmienok, za ktorých všeobecné uchovávanie IP adries poskytovateľmi služieb elektronických komunikácií nemožno považovať za závažný zásah do práva na rešpektovanie súkromia, práva na ochranu osobných údajov, ako aj do slobody prejavu, ktoré zaručuje Charta,⁶⁸ a jednak

⁶⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

⁶⁷ Pozri najmä rozsudky z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige et Watson a i. (C-203/15 a C-698/15, [EU:C:2016:970](#)); z 2. októbra 2018, Ministerio Fiscal (C-207/16, [EU:C:2018:788](#)); zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 et C-520/18, [EU:C:2020:791](#)); z 2. marca 2021, Prokuratuur (Podmienky prístupu k údajom týkajúcim sa elektronických komunikácií) (C-746/18, [EU:C:2021:152](#)); zo 17. júna 2021, M.I.C.M. (C-597/19, [EU:C:2021:492](#)), a z 5. apríla 2022, Commissioner of An Garda Síochána a i. (C-140/20, [EU:C:2022:258](#)).

⁶⁸ Články 7, 8 a 11 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

možnosti orgánu verejnej moci získať v rámci boja proti porušovaniu práv vyplývajúcich z duševného vlastníctva, ku ktorému dochádza online, prístup k určitým osobným údajom uchovávaným v súlade s takýmito podmienkami.

V tomto prípade štyri združenia predložili Premier ministre (predseda vlády, Francúzsko) návrh na zrušenie dekrétu o automatizovanom spracúvaní osobných údajov.⁶⁹ Keďže tomuto návrhu nebolo vyhovené, podali tieto združenia na Conseil d'État (Štátna rada) žalobu, v ktorej navrhovali zrušenie tohto implicitného zamietavého rozhodnutia. Podľa ich názoru tento dekrét, ako aj ustanovenia, ktoré sú jeho právnym základom,⁷⁰ porušujú právo Únie.

Podľa francúzskej právnej úpravy je Haute Autorité pour la diffusion des œuvres et la protection des droits sur Internet [Vysoký úrad pre šírenie diel a ochranu práv na internete (Hadopi), Francúzsko] na účely identifikácie osôb zodpovedných za porušenia autorského práva a s ním súvisiacich práv, ku ktorým došlo online, oprávnený získať prístup k určitým údajom, ktoré sú poskytovatelia elektronických komunikačných služieb povinní uchovávať. Tieto údaje sa týkajú občianskej totožnosti dotknutej osoby priradenej k jej IP adrese, ktorú predtým získali organizácie nositeľov práv. Hneď ako je identifikovaný držiteľ IP adresy použitej na činnosti, ktoré spôsobujú takéto porušenie, Hadopi sa riadi postupom tzv. „odstupňovanej reakcie“. Konkrétne je oprávnený zaslať tejto osobe dve odporúčania, ktoré sú podobné upozorneniam, a ak činnosti pokračujú, list, v ktorom tejto osobe oznámi, že jej činnosti môžu viesť k trestnému stíhaniu. Napokon je Hadopi oprávnený obrátiť sa na prokuratúru s návrhom na trestné stíhanie uvedenej osoby.⁷¹

Za týchto okolností sa Conseil d'État (Štátna rada) pýtala Súdneho dvora na výklad smernice „o súkromí a elektronických komunikáciách“ s prihliadnutím na Chartu.⁷²

V prvom rade, pokiaľ ide o uchovávanie údajov týkajúcich sa občianskej totožnosti a zodpovedajúcich IP adries, Súdny dvor zdôraznil, že každé všeobecné a nediferencované uchovávanie IP adries nevyhnutne nepredstavuje závažný zásah do práva na rešpektovanie súkromia, práva na ochranu osobných údajov, ako aj do slobody prejavu, ktoré zaručuje Charta.

⁶⁹ Décret no 2010-236, du 5 mars 2010, relatif au traitement automatisé de données à caractère personnel autorisé par l'article L. 331-29 du code de la propriété intellectuelle dénommé „Système de gestion des mesures pour la protection des œuvres sur internet“ (dekrét č. 2010-236 z 5. marca 2010 o automatizovanom spracúvaní osobných údajov povolenom článkom L. 331-29 Zákonníka duševného vlastníctva s názvom „Systém riadenia opatrení na ochranu diel na internete“) (JORF č. 56 zo 7. marca 2010, text č. 19) v znení dekrétu no 2017-924, du 6 mai 2017, relatif à la gestion des droits d'auteur et des droits voisins par un organisme de gestion de droits et modifiant le code de la propriété intellectuelle (dekrét č. 2017-924 zo 6. mája 2017 o správe autorských práv a s nimi súvisiacich práv organizáciou správy práv a o zmene Zákonníka duševného vlastníctva (JORF č. 109 z 10. mája 2017, text č. 176).

⁷⁰ Najmä článok L. 331-21 tretí až piaty odsek Zákonníka duševného vlastníctva.

⁷¹ S účinnosťou od 1. januára 2022 sa Hadopi zlúčil s Conseil supérieur de l'audiovisuel (Najvyššia audiovizuálna rada) (CSA), iným nezávislým orgánom verejnej moci, aby vytvorili Autorité de régulation de la communication audiovisuelle et numérique (Úrad pre reguláciu audiovizuálnych a digitálnych komunikácií) (ARCOM). Postup odstupňovanej reakcie však zostal v podstate nezmenený.

⁷² Článok 15 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúcej sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 2002, s. 37; Mim. vyd. 13/029, s. 514), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, 2009, s. 11) (ďalej len „smernica o súkromí a elektronických komunikáciách“) vykladaný so zreteľom na články 7, 8 a 11, ako aj článok 52 ods. 1 Charty.

Povinnosť zabezpečiť takéto uchovávanie môže byť odôvodnená cieľom boja proti trestným činom vo všeobecnosti, ak je skutočne vylúčené, že by toto uchovávanie mohlo viesť k závažným zásahom do súkromia dotknutej osoby vzhľadom na možnosť vyvodiť presné závery o tejto osobe, a to najmä prostredníctvom prepojenia týchto IP adries so súborom údajov o prenose dát alebo polohe.

Členský štát, ktorý má v úmysle uložiť poskytovateľom elektronických komunikačných služieb takúto povinnosť, preto musí zabezpečiť, aby spôsoby uchovávania týchto údajov vylučovali možnosť vyvodiť presné závery o súkromnom živote dotknutých osôb.

Súdny dvor spresnil, že spôsoby uchovávania sa musia na tento účel týkať samotnej štruktúry uchovávania, ktorá musí byť v podstate organizovaná tak, aby sa zabezpečilo skutočne nepriepustné oddelenie jednotlivých kategórií uchovávaných údajov. Vnútroštátne pravidlá týkajúce sa týchto spôsobov tak musia zabezpečiť, aby sa každá kategória údajov, vrátane údajov o totožnosti a IP adries, uchovávala úplne oddelene od ostatných kategórií uchovávaných údajov a aby toto oddelenie bolo skutočne nepriepustné, a to prostredníctvom bezpečného a spoľahlivého informačného systému. Navyše pokiaľ tieto pravidlá stanovujú možnosť prepojenia uchovávaných IP adries s totožnosťou dotknutej osoby na účely boja proti porušeniam, musia umožniť takéto prepojenie len s použitím účinného technického postupu, ktorý nespochybní efektívnosť nepriepustného oddelenia týchto kategórií údajov. Spoľahlivosť tohto oddelenia musí podliehať pravidelnej kontrole zo strany tretieho orgánu verejnej moci. Pokiaľ príslušná vnútroštátna právna úprava stanovuje takéto prísne požiadavky, nemožno zásah vyplývajúci z tohto uchovávania IP adries kvalifikovať ako „závažný“.

Súdny dvor teda dospel k záveru, že ak existuje legislatívny mechanizmus, ktorý zaručuje, že žiadna kombinácia údajov neumožní vyvodiť presné závery o súkromnom živote osôb, ktorých údaje sa uchovávajú, smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“ s prihliadnutím na Chartu nebráni tomu, aby členský štát uložil povinnosť všeobecného a nediferencovaného uchovávania IP adries na obdobie, ktoré nepresahuje to, čo je najnutnejšie na účely boja proti trestným činom vo všeobecnosti.

V druhom rade, pokiaľ ide o prístup k údajom o totožnosti zodpovedajúcim IP adresám, Súdny dvor rozhodol, že smernica „o súkromí a elektronických komunikáciách“ s prihliadnutím na Chartu v zásade nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá orgánu verejnej moci umožňuje prístup k týmto údajom uchovávaným poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb oddelene a skutočne nepriepustne, to s jediným cieľom, umožniť tomuto orgánu identifikovať držiteľov týchto adries podozrivých zo zodpovednosti za porušenia autorského práva a súvisiacich práv na internete a prijať voči nim opatrenia. V takomto prípade musí vnútroštátna právna úprava zakázať zamestnancom, ktorí majú takýto prístup, po prvé sprístupniť v akejkoľvek forme informácie o obsahu súborov prehliadaných týmito držiteľmi, s výnimkou ich sprístupnenia na účely podania na prokuratúru, po druhé vykonávať akékoľvek sledovanie prehliadania stránok týmito držiteľmi a po tretie používať tieto IP adresy na iné účely, než je prijatie týchto opatrení.

V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul najmä to, že hoci sloboda prejavu a dôvernosc osobných údajov sú prvoradými záujmami, tieto základné práva nie sú absolútne. V rámci vyváženia dotknutých práv a záujmov musia totiž tieto práva niekedy ustúpiť iným základným právam a požiadavkám všeobecného záujmu, akými sú ochrana verejného poriadku a predchádzanie trestným činom alebo ochrana práv a slobôd iných. Tak je to najmä v prípade, keď prevaha priznaná uvedeným prvoradým záujmom môže narušiť efektivitu trestného vyšetrovania najmä tým, že znemožňuje alebo nadmerne sťažuje skutočnú identifikáciu páchatela trestného činu a uloženie sankcie voči nemu.

V tej istej súvislosti Súdny dvor odkázal aj na svoju judikatúru, podľa ktorej, pokiaľ ide o boj proti trestným činom porušujúcim autorské právo alebo s ním súvisiace práva, spáchaným online, okolnosť, že prístup k IP adresám môže predstavovať jediný prostriedok vyšetrovania umožňujúci identifikáciu dotknutej osoby, skôr preukazuje, že uchovávanie týchto adries a prístup k nim sú striktne nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa, a teda zodpovedajú požiadavke proporcionality. Neumožnenie takéhoto prístupu by navyše znamenalo skutočné riziko systémovej beztretnosti trestných činov, ktoré boli spáchané online alebo ktorých spáchanie alebo prípravu uľahčujú charakteristické znaky internetu. Existencia takéhoto rizika pritom predstavuje relevantnú okolnosť na účely posúdenia vykonávaného v rámci vyvažovania rôznych dotknutých práv a záujmov, či je zásah do práva na rešpektovanie súkromia, práva na ochranu osobných údajov, ako aj do slobody prejavu primeraným opatrením vzhľadom na cieľ boja proti trestným činom.

V treťom rade sa Súdny dvor, ktorý rozhodoval o tom, či prístup orgánu verejnej moci k údajom o totožnosti zodpovedajúcim IP adrese musí podliehať predchádzajúcemu preskúmaniu zo strany súdu alebo nezávislého správneho orgánu, domnieval, že požiadavka takéhoto preskúmania sa uplatní vtedy, ak v kontexte vnútroštátnej právnej úpravy tento prístup predstavuje riziko závažného zásahu do základných práv dotknutej osoby v tom zmysle, že by mohol tomuto orgánu verejnej moci umožniť vyvodiť presné závery o súkromnom živote tejto osoby a prípadne vytvoriť jej podrobný profil. Naopak táto požiadavka predchádzajúceho preskúmania sa neuplatní, ak zásah do základných práv nemožno kvalifikovať ako závažný.

V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že v prípade, ak je zavedený mechanizmus uchovávaní, ktorý zaručuje skutočne nepriepustné oddelenie rôznych kategórií uchovávaných údajov, prístup orgánu verejnej moci k údajom o totožnosti zodpovedajúcim IP adresám v zásade nepodlieha požiadavke predchádzajúceho preskúmania. Takýto prístup, ktorého jediným účelom je identifikovať držiteľa IP adresy, totiž vo všeobecnosti nepredstavuje závažný zásah do vyššie uvedených práv.

Súdny dvor však nevylúčil, že v atypických situáciách existuje riziko, že v rámci takého postupu, akým je postup odstupňovanej reakcie dotknutý vo veci samej, orgán verejnej moci môže vyvodiť presné závery o súkromnom živote dotknutej osoby, najmä vtedy, ak táto osoba v súvislosti s chránenými dielami určitých druhov opakovane, či dokonca vo veľkom rozsahu vykonáva na sieťach so vzájomným sprístupňovaním („peer-to-peer“)

činnosti porušujúce autorské práva alebo s nimi súvisiace práva, ktoré odhaľujú prípadné citlivé informácie o jej súkromnom živote.

V tomto prípade môže byť držiteľ IP adresy osobitne vystavený takémuto riziku, ak má orgán verejnej moci rozhodnúť o tom, či postúpi vec prokuratúre na účely jeho trestného stíhania. S priebehom jednotlivých fáz postupu odstupňovanej reakcie, ktorý je postupným procesom, totiž môže intenzita zásahu do práva na rešpektovanie súkromného života postupne narastať. Prístup príslušného orgánu ku všetkým údajom týkajúcim sa dotknutej osoby, ktoré boli získané v priebehu rôznych etáp tohto postupu, môže umožniť vyvodenie presných záverov o súkromnom živote tejto osoby. Vnútroštátna právna úprava musí v dôsledku toho upraviť predchádzajúce preskúmanie, ku ktorému musí dôjsť skôr, než môže orgán verejnej moci prepojiť údaje o totožnosti s takýmto súborom údajov, a pred prípadným zaslaním listu s oznámením, v ktorom sa konštatuje, že táto osoba sa dopustila skutkov, za ktoré ju možno trestne stíhať. Toto preskúmanie musí okrem toho chrániť efektivitu postupu odstupňovanej reakcie tým, že predovšetkým umožní identifikovať prípady možného nového opakovania dotknutého protiprávneho správania. Na tento účel musí byť toto konanie organizované a štruktúrované tak, aby údaje o totožnosti osoby zodpovedajúce IP adresám predtým získaným z internetu nemohli byť osobami zodpovednými za preskúmanie skutkov v rámci príslušného orgánu verejnej moci automaticky prepojené s informáciami, ktoré má tento orgán už k dispozícii a ktoré môžu umožňovať vyvodiť presné závery o súkromnom živote tejto osoby.

Navyše pokiaľ ide o predmet predchádzajúceho preskúmania, Súdny dvor uviedol, že v prípadoch, keď je dotknutá osoba podozrivá z toho, že sa dopustila činu, ktorý patrí medzi trestné činy vo všeobecnosti, súd alebo nezávislý správny orgán zodpovedný za toto preskúmanie musí prístup odmietnuť, ak by tento prístup umožnil orgánu verejnej moci vyvodiť presné závery o súkromnom živote uvedenej osoby. Naproti tomu aj prístup umožňujúci vyvodiť takéto presné závery musí byť povolený v prípadoch, keď je dotknutá osoba podozrivá z toho, že spáchala trestný čin, o ktorom sa dotknutý členský štát domnieva, že zasahuje do základného záujmu spoločnosti a tak patrí medzi závažnú trestnú činnosť.

Súdny dvor rovnako spresnil, že predchádzajúce preskúmanie nemôže byť v žiadnom prípade úplne automatizované, pretože pokiaľ ide o trestné vyšetrovanie, takéto preskúmanie vyžaduje vyváženie medzi legitímnymi záujmami súvisiacimi s bojom proti trestnej činnosti na jednej strane a rešpektovaním súkromného života a ochrany osobných údajov osôb na druhej strane. Toto vyváženie si vyžaduje zásah fyzickej osoby, ktorý je o to potrebnější, že automatizácia a veľký rozsah predmetného spracúvania údajov so sebou prináša riziká pre súkromie.

Súdny dvor tak dospel k záveru, že možnosť osôb poverených preskúmaním skutkov v rámci orgánu verejnej moci prepojiť údaje o totožnosti osoby zodpovedajúce IP adrese so súbormi, ktoré obsahujú informácie umožňujúce poznať názvy chránených diel, ktorých sprístupnenie na internete odôvodnilo zhromažďovanie IP adries organizáciami

nositeľov práv, musí podliehať v prípade, keď tá istá osoba zopakovala činnosti porušujúce autorské právo alebo s ním súvisiace práva, preskúmaniu zo strany súdu alebo nezávislého správneho orgánu. Toto preskúmanie nemôže byť úplne automatizované a musí k nemu dôjsť pred takýmto prepojením, keďže toto prepojenie môže za takýchto okolností umožniť vyvodenie presných záverov o súkromnom živote uvedenej osoby, ktorej IP adresa bola použitá na činnosti, ktoré môžu porušovať autorské právo alebo s ním súvisiace práva.

V štvrtom a poslednom rade Súdny dvor uviedol, že systém spracúvania údajov používaný orgánom verejnej moci musí podliehať v pravidelných intervaloch kontrole nezávislého orgánu, ktorý má voči tomuto orgánu verejnej moci postavenie tretej strany. Táto kontrola má overiť integritu systému, vrátane účinných záruk proti rizikám zneužívajúceho alebo nezákonného prístupu k týmto údajom a ich zneužívajúceho alebo nezákonného používania, ako aj jeho účinnosť a spoľahlivosť pri odhaľovaní možných porušení.

V tomto rámci Súdny dvor poznamenal, že v tomto prípade automatizované spracúvanie osobných údajov vykonávané orgánom verejnej moci na základe informácií o porušeníach zistených organizáciami nositeľov práv môže zahŕňať určitý počet falošne pozitívnych prípadov a najmä riziko, že potenciálne veľmi veľké množstvo osobných údajov bude použité tretími osobami na zneužívajúce alebo protiprávne účely, čo vysvetľuje potrebu takejto kontroly.

Súdny dvor navyše dodal, že toto spracúvanie musí rešpektovať osobitné pravidlá ochrany osobných údajov upravené smernicou 2016/680⁷³. Aj keď totiž v tomto prípade orgán verejnej moci nemá vlastné rozhodovacie právomoci v rámci postupu tzv. odstupňovanej reakcie, treba ho kvalifikovať ako „orgán verejnej moci“, ktorý sa podieľa na predchádzaní trestným činom a ich odhaľovaní a teda patrí do jej pôsobnosti. Osoby zúčastnené na takomto postupe tak musia požívať všetky hmotnoprávne a procesné záruky stanovené smernicou 2016/680, pričom vnútroštátny súd musí overiť, či sú tieto záruky upravené vnútroštátnymi predpismi.

5. Autorské právo

Rozsudok z 3. júla 2012 (veľká komora), UsedSoft (C-128/11, [EU:C:2012:407](#))

Spoločnosť Oracle vyvíjala počítačové programy fungujúce spôsobom „klient – server“ a distribuovala ich najmä prostredníctvom stiahnutia z internetu. Zákazník si stiahol rozmnoženinu programu priamo do svojho počítača. Právo na používanie zahŕňalo

⁷³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 89).

oprávnenie trvalo uložiť rozmnoženinu tohto programu na server a sprístupniť ju až 25 používateľom. Licenčné zmluvy stanovovali, že zákazník získa na účely vlastnej podnikateľskej činnosti časovo neobmedzené a neprevoditeľné právo na používanie. Nemecká spoločnosť UsedSoft predávala licencie odkúpené od zákazníkov spoločnosti Oracle. Zákazníci spoločnosti UsedSoft, ktorí ešte neboli majiteľmi softvéru, si po nadobudnutí „použitej“ licencie priamo stiahli tento softvér z internetovej stránky Oracle. Zákazníci, ktorí už tento softvér mali, si mohli dokúpiť licenciu alebo časť licencie pre ďalších používateľov. V takom prípade si zákazníci stiahli softvér do hlavnej pamäte osobných počítačov týchto ďalších používateľov.

Oracle podala proti spoločnosti UsedSoft na nemecké súdy žalobu, v ktorej sa domáhala zákazu tejto jej praxe. Bundesgerichtshof (Najvyšší spolkový súd, Nemecko) požiadal Súdny dvor, aby v tejto súvislosti podal výklad smernice 2009/24/ES⁷⁴ o právnej ochrane počítačových programov.

Podľa Súdneho dvora sa článok 4 ods. 2 smernice 2009/24/ES má vykladať v tom zmysle, že právo na verejné rozširovanie rozmnoženiny počítačového programu sa vyčerpá, ak nositeľ autorského práva, ktorý povolil, hoci bezodplatné stiahnutie tejto rozmnoženiny z internetu na nosič dát, udelil za úhradu ceny, ktorá mu má umožniť získať odmenu zodpovedajúcu hospodárskej hodnote rozmnoženiny diela v jeho vlastníctve, aj právo na používanie uvedenej rozmnoženiny na neobmedzený čas.

Stiahnutie rozmnoženiny počítačového programu a uzavretie licenčnej zmluvy na jej používanie tvoria nedeliteľný celok. Uvedené úkony majú za následok prevod vlastníckeho práva k predmetnej rozmnoženine počítačového programu. V tejto súvislosti nie je rozhodujúce, či rozmnoženina počítačového programu bola zákazníkovi sprístupnená jej stiahnutím alebo prostredníctvom hmotného nosiča, akým je CD-ROM alebo DVD.

Okrem toho článok 4 ods. 2 a článok 5 ods. 1 smernice 2009/24/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že v prípade ďalšieho predaja používateľskej licencie zahŕňajúceho aj ďalší predaj rozmnoženiny počítačového programu stiahnutej z internetovej stránky nositeľa autorského práva, pričom táto licencia bola pôvodne udelená prvému nadobúdateľovi, sa druhý, ako aj každý ďalší nadobúdateľ tejto licencie môžu odvolávať na vyčerpanie práva na verejné rozširovanie uvedené v článku 4 ods. 2 danej smernice a majú podľa tohto odseku právo na vyhotovenie rozmnoženiny.

Rozsudok z 10. novembra 2016, Vereniging Openbare Bibliotheken (C-174/15, [EU:C:2016:856](#))

Na vypožičiavanie elektronických kníh verejnými knižnicami sa v Holandsku nevzťahovala úprava verejného vypožičiavania uplatniteľná na bežné knihy. Verejné knižnice sprístupňovali verejnosti elektronické knihy na internete na základe licenčných

⁷⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov (Ú. v. EÚ L 111, 2009, s. 16).

zmlúv s nositeľmi práv. Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB), združenie verejných knižníc v Holandsku, sa domnievalo, že úprava pre bežné knihy by sa mala uplatňovať aj na digitálne vypožičiavanie. VOB v rámci toho podalo žalobu proti Stichting Leenrecht, organizácii poverenej vyberaním odmien pre autorov, ktorou sa domáhalo vydania deklaratórneho rozsudku, ktorý by to potvrdil. Žaloba VOB sa týkala vypožičiavania organizovaného podľa modelu „one copy, one user“, t. j. konkrétne, vypožičiavania rozmnoženiny knihy v digitálnej forme, ktoré sa uskutoční umiestnením tejto rozmnoženiny na server verejnej knižnice a umožnením užívateľovi, aby rozmnožil uvedenú rozmnoženinu stiahnutím na svoj vlastný počítač, pričom počas obdobia vypožičania bolo možné stiahnuť len jednu rozmnoženinu a po uplynutí tohto obdobia rozmnoženina stiahnutá týmto užívateľom prestala byť použiteľná. Rechtbank Den Haag (súd v Haagu, Holandsko), ktorý podal návrh na Súdny dvor, sa pýtal, či sa článok 1 ods. 1, článok 2 ods. 1 písm. b) a článok 6 ods. 1 smernice 2006/115/ES⁷⁵ o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva majú vykladať v tom zmysle, že pod pojmom „vypožičiavanie“ sa rozumie aj vypožičiavanie rozmnoženiny knihy v digitálnej forme, a či uvedená smernica bráni takejto praxi.

Podľa Súdneho dvora sa článok 1 ods. 1, článok 2 ods. 1 písm. b) a článok 6 ods. 1 smernice 2006/115/ES majú vykladať tak, že pod pojmom „vypožičiavanie“ v zmysle týchto ustanovení sa rozumie aj model „one copy, one user“.

Pojem „nájom“ uvedený v článku 2 ods. 1 písm. a) smernice 2006/115/ES sa totiž má chápať v tom zmysle, že sa týka výlučne hmotných predmetov, a pojem „rozmnoženiny“ uvedený v článku 1 ods. 1 tejto smernice v tom zmysle, že pokiaľ ide o nájom, týka sa výlučne rozmnoženín zaznamenaných na hmotnom nosiči. Takýto záver navyše potvrdzuje cieľ sledovaný uvedenou smernicou. Odôvodnenie 4 tejto smernice totiž okrem iného uvádza, že autorské právo sa musí prispôbiť novému hospodárskemu vývoju, aký predstavujú nové formy využívania.

Okrem toho právo Únie sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát podmienil uplatnenie článku 6 ods. 1 smernice 2006/115/ES splnením podmienky, aby rozmnoženina knihy v digitálnej forme sprístupnená verejnou knižnicou bola nositeľom práva na verejné rozširovanie alebo s jeho súhlasom uvedená na trh prvým predajom alebo iným prvým prevodom vlastníctva k tejto rozmnoženine v Únii v zmysle článku 4 ods. 2 smernice 2001/29/ES⁷⁶. Členským štátom nemožno brániť stanoviť prípadne ďalšie podmienky, ktoré by mohli zlepšiť ochranu autorských práv nad rámec toho, čo je výslovne stanovené v uvedenom ustanovení.

Článok 6 ods. 1 smernice 2006/115/ES sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa výnimka z verejného vypožičiavania, ktorú upravuje, uplatňovala na sprístupňovanie

⁷⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 28).

⁷⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

rozmnoženiny knihy v digitálnej forme verejnou knižnicou v prípade, že táto rozmnoženina bola vyhotovená z nelegálneho zdroja.

Rozsudok z 8. septembra 2016, GS Media (C-160/15, [EU:C:2016:644](#))

GS Media prevádzkovala internetovú stránku GeenStijl, ktorá bola jednou z desiatich najnavštevovanejších internetových stránok v oblasti aktualít v Holandsku. V roku 2011 GS Media zverejnila článok a hypertextový odkaz odkazujúci čitateľov na austrálsku internetovú stránku, na ktorej boli sprístupnené fotografie pani Dekkerovej. Tieto fotografie boli zverejnené na austrálskej internetovej stránke bez súhlasu spoločnosti Sanoma, vydavateľstva mesačníka Playboy, ktorá bola nositeľom autorského práva k predmetným fotografiám. Napriek výzvam spoločnosti Sanoma spoločnosť GS Media odmietla odstrániť sporný hypertextový odkaz. Keď austrálska stránka na žiadosť spoločnosti Sanoma odstránila fotografie, GeenStijl zverejnila nový článok, ktorý tiež obsahoval hypertextový odkaz na inú internetovú stránku, na ktorej bolo možné vidieť predmetné fotografie. Aj táto internetová stránka vyhovelá žiadosti spoločnosti Sanoma o odstránenie fotografií. Užívatelia internetu navštevujúci fórum internetovej stránky GeenStijl potom vložili nové odkazy na ďalšie internetové stránky, kde si bolo možné fotografie prehliadať. Podľa spoločnosti Sanoma sa GS Media dopustila porušenia autorského práva. Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko), ktorý rozhodoval o kasačnom opravnom prostriedku, položil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku v tejto veci. Podľa smernice 2001/29/ES⁷⁷ totiž nositeľ autorského práva musí udeliť súhlas na každý verejný prenos diela.

Podľa Súdného dvora sa článok 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES má vykladať v tom zmysle, že na preukázanie toho, či skutočnosť, že na internetovú stránku boli vložené hypertextové odkazy na chránené diela, ktoré sú voľne dostupné na inej internetovej stránke bez súhlasu nositeľa autorského práva, predstavuje „verejný prenos“ v zmysle tohto ustanovenia, treba určiť, či tieto odkazy poskytla osoba bez účelu dosiahnutia zisku, pričom nevedela ani dôvodne nemohla vedieť o nezákonnej povahe zverejnenia týchto diel na tejto inej internetovej stránke, alebo naopak, či uvedené odkazy boli poskytnuté na takýto účel, pričom v takom prípade treba vychádzať z domnienky tejto vedomosti.

Ak sa preukáže, že osoba vedela, alebo mala vedieť, že hypertextový odkaz, ktorý vložila, dáva prístup k dielu nezákonne zverejnenému na internete, napríklad preto, lebo bola na to upozornená nositeľmi autorského práva, treba konštatovať, že poskytnutie tohto odkazu predstavuje „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES. Ak je hypertextový odkaz vložený na účely dosiahnutia zisku, možno od osoby, ktorá ho vložila, očakávať, že si urobí náležité overenia, aby sa uistila, že dotknuté dielo nie je nezákonne zverejnené na stránke, na ktorú vedú uvedené hypertextové odkazy. Za

⁷⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

týchto okolností, a pokiaľ táto vyvrátiteľná domnienka nebola vyvrátená, konanie spočívajúce vo vložení hypertextového odkazu na dielo nezákonne zverejnené na internete predstavuje „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES.

Rozsudok zo 14. júna 2017, Stichting Brein (C-610/15, [EU:C:2017:456](#))

Spoločnosti Ziggo a XS4ALL boli poskytovateľmi prístupu na internet. Veľká časť ich predplatiteľov používala platformu na online zdieľanie obsahu „The Pirate Bay“. Táto platforma umožňovala používateľom zdieľať a sťahovať diela, ktoré sa nachádzali na ich vlastných počítačoch po fragmentoch (prostredníctvom „torrentov“). Dotknuté súbory boli zväčša dielami chránenými autorským právom, pričom nositelia práv neudelili administrátorom a používateľom tejto platformy súhlas so zdieľaním. Stichting Brein, holandská nadácia venujúca sa ochrane záujmov nositeľov autorského práva, sa obrátila na holandské súdy, aby nariadili spoločnostiam Ziggo a XS4ALL zablokovať názvy domén a IP adresy platformy „The Pirate Bay“.

Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko) chcel v podstate vedieť, či taká zdieľacia platforma ako „The Pirate Bay“ vykonáva „verejný prenos“ v zmysle smernice 2001/29/ES⁷⁸ a môže teda porušovať autorské právo.

Súdny dvor rozhodol, že pojem „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES sa má vykladať v tom zmysle, že zahŕňa sprístupnenie a správu platformy na zdieľanie na internete, ktorá tým, že indexuje metaúdaje týkajúce sa chránených diel a poskytuje vyhľadávač umožňuje používateľom tejto platformy nájsť tieto diela a zdieľať ich v rámci siete so vzájomným sprístupňovaním medzi používateľmi („peer-to-peer“).

Treba uviesť, ako vyplýva z odôvodnenia 23 smernice 2001/29/ES, že právo autora na verejný prenos uvedené v danom článku 3 ods. 1 zahŕňa všetky transmisie alebo retransmisie diela verejnosti, ktorá nie je prítomná na mieste, kde tento prenos vzniká, drôtovými alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane vysielania.

Súdny dvor už v tejto súvislosti rozhodol, že pokiaľ sú na jednej internetovej stránke poskytnuté hypertextové odkazy na chránené diela, ktoré sú bez akéhokoľvek obmedzenia prístupu uverejnené na inej stránke, ponúka sa tým používateľom prvej stránky priamy prístup k uvedeným dielam. Tak je to aj v prípade predaja multimedialného prehrávača, na ktorý boli vopred nainštalované doplnky, ktoré sú dostupné na internete a ktoré obsahujú hypertextové odkazy na internetové stránky, ktoré sú voľne dostupné verejnosti a na ktorých boli verejnosti sprístupnené diela chránené autorským právom bez súhlasov nositeľov tohto práva. Z tejto judikatúry tak možno vyvodiť, že v zásade každý akt, ktorým používateľ poskytne pri plnej znalosti veci prístup svojim zákazníkom k chráneným dielam, môže predstavovať „prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES.

⁷⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230.).

Na to, aby sa na chránené diela vzťahoval pojem „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES, je potrebné, aby tieto diela boli skutočne prenesené verejnosti. Pojem „verejnosť“ obsahuje určitú prahovú hodnotu. Treba teda zistiť nielen to, koľko osôb má paralelne prístup k tomu istému dielu, ale takisto koľko z týchto osôb má prístup k tomuto dielu postupne.

Rozsudok z 29. júla 2019 (veľká komora), Funke Medien NRW (C-469/17, [EU:C:2019:623](#))

Spoločnosť Funke Medien prevádzkovala internetový portál nemeckého denníka Westdeutsche Allgemeine Zeitung. Spolková republika Nemecko, ktorá sa domnieva, že Funke Medien porušila jej autorské právo k určitým správam o vojenskej situácii „klasifikovaným na obmedzené šírenie“, ktoré vypracovala nemecká vláda, podala proti tejto spoločnosti žalobu o zdržanie sa protiprávneho konania. Tejto žalobe krajiný súd vyhovel, čo následne v odvolacom konaní potvrdil vyšší krajiný súd. Vo svojom opravnom prostriedku „Revision“ podanom na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), Funke Medien trvala na svojich návrhoch na zamietnutie žaloby o zdržanie sa protiprávneho konania.

Súdny dvor na úvod pripomenul, že správy o vojenskej situácii možno autorským právom chrániť iba pod podmienkou, ktorej splnenie musí vnútroštátny súd overiť v každom jednotlivom prípade, že tieto správy sú duševným výtvorom ich autora, ktorý odzrkadľuje jeho osobnosť, a sú výrazom jeho slobodných a tvorivých rozhodnutí pri vypracovaní uvedených správ.

Podľa Súdneho dvora ustanovenia smernice 2001/29/ES upravujúce výlučné práva autora na rozmnožovanie a verejný prenos jeho diel predstavujú opatrenia úplnej harmonizácie vecného obsahu práv, ktoré sú v nich uvedené. Súdny dvor sa naopak domnieval, že ustanovenia smernice 2001/29/ES umožňujúce odchyliť sa od uvedených práv, týkajúce sa spravodajstva o aktuálnych udalostiach a citácií, nie sú opatreniami úplnej harmonizácie rozsahu výnimiek a obmedzení, ktoré obsahujú. Voľná úvaha členských štátov pri uplatňovaní týchto ustanovení sa však musí vykonávať v medziach stanovených právom Únie, aby bola zachovaná spravodlivá rovnováha medzi na jednej strane záujmom nositeľov práv na ochrane ich práva vyplývajúceho z duševného vlastníctva, zaručeného Chartou, a na druhej strane právami a záujmami používateľov diel alebo iných predmetov ochrany, konkrétne ich slobodou prejavu a právom na informácie, ktoré sú tiež zaručené Chartou, ako aj všeobecným záujmom.

Súdny dvor ďalej spresnil, že slobodu prejavu a právo na informácie nemôžu nad rámec výnimiek a obmedzení stanovených v smernici 2001/29/ES odôvodniť inú výnimku z výlučného práva autora na rozmnožovanie a na verejný prenos jeho diel, ako je stanovená v uvedenej smernici. Súdny dvor v tejto súvislosti pripomenul, že zoznam výnimiek a obmedzení stanovených v smernici 2001/29/ES je taxatívny.

Napokon podľa Súdneho dvora musí vnútroštátny súd v rámci vytvárania rovnováhy, ktoré vykonáva s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu, medzi výlučnými právami autora na rozmnožovanie a verejný prenos jeho diel na jednej strane a právami užívateľov predmetov ochrany, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia smernice 2001/29/ES o výnimke týkajúce sa spravodajstva o aktuálnych udalostiach a citácií, na druhej strane vychádzať z výkladu týchto ustanovení, ktorý rešpektuje ich znenie a zachováva ich potrebný účinok a súčasne je v úplnom súlade so základnými právami zaručenými Chartou.

Rozsudok z 29. júla 2019 (veľká komora), Spiegel Online (C-516/17, [EU:C:2019:625](#))

Spoločnosť Spiegel Online prevádzkovala rovnomenný informačný portál na internete. Pán Volker Beck, ktorý bol poslancom Bundestagu (Spolkový parlament, Nemecko) na krajskom súde napadol poskytnutie úplného znenia jeho rukopisov a článku na internetovej stránke spoločnosti Spiegel Online. Pán Beck považoval uvedené uverejnenie za porušenie jeho autorského práva. Tento súd návrhom pána Becka vyhovel. Po zamietnutí jej odvolania podala Spiegel Online opravný prostriedok „Revision“ na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko).

Súdny dvor sa domnieval, že ustanovenia smernice 2001/29/ES umožňujúce výnimku z výlučných práv autora týkajúcu sa spravodajstva o aktuálnych udalostiach a citácií ponechávajú členským štátom voľnú úvahu pri ich preberaní do vnútroštátneho práva, ale že nie sú opatreniami úplnej harmonizácie. Voľná úvaha členských štátov pri uplatňovaní týchto ustanovení sa však musí vykonávať v medziach stanovených právom Únie, aby bola zachovaná spravodlivá rovnováha medzi na jednej strane záujmom nositeľov práv na ochrane ich práva vyplývajúceho z duševného vlastníctva, zaručeného Chartou, a na druhej strane právami a záujmami používateľov diel alebo iných predmetov ochrany, predovšetkým ich slobodou prejavu a právom na informácie, ktoré sú tiež zaručené Chartou, ako aj všeobecným záujmom.

Pokiaľ ide o slobodu prejavu a právo na informácie, Súdny dvor spresnil, že nemôžu nad rámec výnimiek a obmedzení stanovených smernicou 2001/29/ES odôvodniť inú výnimku z výlučných práv autorov na rozmnožovanie a na verejný prenos ich diel, ako je stanovená v uvedenej smernici. V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul, že zoznam výnimiek a obmedzení upravených touto smernicou je taxatívny.

Okrem toho podľa Súdneho dvora musí vnútroštátny súd v rámci vytvárania rovnováhy, ktoré vykonáva s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu, medzi výlučnými právami autorov na rozmnožovanie a na verejný prenos ich diel na jednej strane a právami užívateľov predmetov ochrany, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia smernice 2001/29/ES o výnimke týkajúce sa spravodajstva o aktuálnych udalostiach a citácií, na druhej strane vychádzať z výkladu týchto ustanovení, ktorý rešpektuje ich znenie

a zachováva ich potrebný účinok a súčasne je v úplnom súlade so základnými právami zaručenými Chartou.

Súdny dvor v prvom rade rozhodol, že ustanovenie smernice 2001/29/ES upravujúce výnimku týkajúcu sa spravodajstva o aktuálnych udalostiach bráni vnútroštátnemu pravidlu obmedzujúcemu uplatňovanie výnimky alebo obmedzenia stanoveného v tomto ustanovení na prípady, keď dôvodne nie je možné vopred požiadať o povolenie používať chránené dielo na účely spravodajstva o aktuálnych udalostiach. Ak totiž dôjde k aktuálnej udalosti, je vo všeobecnosti, a to najmä v informačnej spoločnosti potrebné, aby o nej mohla byť verejnosť urýchlene informovaná, takže túto situáciu možno len ťažko zlúčiť s požiadavkou predchádzajúceho súhlasu autora, ktorá by mohla značne sťažiť a dokonca znemožniť včasné poskytnutie relevantných informácií verejnosti.

Súdny dvor v druhom rade rozhodol po prvé, že pojem „citácie“ uvedený v ustanovení smernice 2001/29/ES upravujúcom výnimku týkajúcu sa citácií zahŕňa aj hypertextový odkaz na súbor, ktorý možno prehliadať samostatne. V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul svoju judikatúru, podľa ktorej hypertextové odkazy prispievajú k riadnemu fungovaniu internetu, ktorý má skutočne osobitný význam pre slobodu prejavu a právo na informácie zaručené Chartou, ako aj k výmene názorov a informácií v rámci tejto siete charakteristickej širokou dostupnosťou množstva informácií. Po druhé Súdny dvor rozhodol, že dielo už bolo sprístupnené verejnosti v súlade so zákonom, pokiaľ bol verejnosti predtým umožnený prístup k tomuto dielu v jeho konkrétnej podobe s povolením nositeľa práva alebo na základe nedobrovoľnej licencie či zákonného povolenia. Prislúcha vnútroštátnemu súdu, aby rozhodol, či dielo bolo verejnosti sprístupnené v súlade so zákonom, s prihliadnutím na konkrétnu vec, ktorá mu je predložená, a na všetky dané okolnosti.

Rozsudok z 9. marca 2021 (veľká komora), VG Bild-Kunst (C-392/19, [EU:C:2021:181](#))

Nemecká nadácia Stiftung Preußischer Kulturbesitz (ďalej len „SPK“) je prevádzkovateľom Deutsche Digitale Bibliothek, digitálnej knižnice špecializujúcej sa na kultúru a vedu, ktorá vytvára sieť nemeckých kultúrnych a vedeckých inštitúcií. Internetová stránka tejto knižnice obsahuje odkazy na digitalizované obsahy uložené na internetových portáloch zapojených inštitúcií. Samotná Deutsche Digitale Bibliothek ako „digitálny pult“ ukladá iba náhľady („thumbnails“), t. j. verzie obrázkov, ktorých veľkosť je v porovnaní s ich pôvodnou veľkosťou zmenšená.

VG Bild-Kunst, organizácia kolektívnej správy autorských práv v oblasti vizuálnych umení v Nemecku, podmieňuje uzavretie licenčnej zmluvy s SPK na používanie jej katalógu diel vo forme náhľadov zahrnutím ustanovenia, v ktorom sa SPK zaviaže, že zavedie účinné technické opatrenia, aby sa pri používaní diel a predmetov ochrany, na ktoré sa zmluva

vzťahuje, zabránilo tretím osobám vo „framingu“⁷⁹ náhľadov týchto diel zobrazených na internetovej stránke Deutsche Digitale Bibliothek.

SPK sa domnievala, že takáto zmluvná podmienka nebola z hľadiska autorských práv primeraná, a preto podala na nemecké súdy žalobu, ktorou sa domáhala určenia, že VG Bild-Kunst bola povinná udeliť predmetnú licenciu bez toho, aby táto licencia bola podmienená zavedením opatrení určených na zabránenie „framingu“.⁸⁰

V tejto súvislosti Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) žiadal Súdny dvor, aby určil, či sa má tento „framing“ považovať za verejný prenos v zmysle smernice 2001/29,⁸¹ čo v prípade kladnej odpovede umožní organizácii VG Bild-Kunst vyžadovať od nadácie SPK zavedenie týchto opatrení.

Súdny dvor zasadajúci vo veľkej komore rozhodol, že o verejný prenos ide vtedy, keď sú pomocou techniky „framingu“ vložené na internetovú stránku tretej osoby diela chránené autorským právom, ktoré boli voľne sprístupnené verejnosti s povolením nositeľa autorského práva na inej internetovej stránke, ak sa týmto vložením obchádzajú ochranné opatrenia proti „framingu“, ktoré prijal alebo vyžadoval nositeľ autorského práva.

V prvom rade Súdny dvor uviedol, že zmena veľkosti diel v rámci „framingu“ nezohráva úlohu pri posúdení, či dochádza k verejnému prenosu, pokiaľ sú originálne prvky týchto diel vnímateľné.

Súdny dvor ďalej uviedol, že na jednej strane technika „framingu“ predstavuje verejný prenos, pokiaľ má za účinnok sprístupnenie zobrazeného prvku všetkým prípadným používateľom určitej internetovej stránky. Na druhej strane pripomenul, že pokiaľ technika „framingu“ používa rovnakú technológiu, aká už bola použitá na verejný prenos chráneného diela na pôvodnej internetovej stránke, t. j. internetovú počítačovú sieť, tento prenos nespĺňa podmienku novej verejnosti, a teda nepatrí pod „verejný“ prenos v zmysle smernice 2001/29.

Súdny dvor však spresnil, že táto úvaha sa uplatňuje len v situácii, keď prístup k dotknutým dielam na pôvodnej internetovej stránke nepodlieha žiadnemu obmedzujúcemu opatreniu. V tejto situácii totiž nositeľ práv už od počiatku povolil prenos svojich diel všetkým používateľom internetu.

Súdny dvor naproti tomu zdôraznil, že keď nositeľ práv zaviedol alebo vyžadoval už od počiatku prijatie obmedzujúcich opatrení spojených so zverejnením jeho diel, neudelil

⁷⁹ Technika „framingu“ spočíva v rozdelení jednej stránky na webstránke na viacero rámov a v zobrazení v jednom z nich pomocou hypertextového odkazu alebo vloženého internetového odkazu („inline linking“) určitého prvku pochádzajúceho z inej stránky s cieľom zatajiť používateľom tejto stránky prostredie, z ktorého uvedený prvok pochádza.

⁸⁰ Podľa nemeckého práva sú organizácie kolektívnej správy povinné udeliť za primeraných podmienok každej osobe, ktorá o to požiada, licenciu na používanie práv, ktorých správa im bola zverená. Podľa nemeckej judikatúry organizácie kolektívnej správy práv môžu výnimočne odmietnuť udelenie licencie, pod podmienkou, že toto odmietnutie nepredstavuje zneužitie monopolu, a pokiaľ možno proti žiadosti o udelenie licencie namietajú s poukázaním na vyššie oprávnené záujmy.

⁸¹ Podľa článku 3 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230), členské štáty poskytnú autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel.

súhlas s tým, aby tretie osoby mohli voľne vykonávať verejný prenos jeho diel. Naopak, chcel tým obmedziť verejnosť, ktorá má prístup k jeho dielam, len na používateľov určitej internetovej stránky.

V dôsledku toho Súdny dvor rozhodol, že ak nositeľ autorského práva prijal alebo vyžadoval prijatie obmedzujúcich opatrení proti „framingu“, vloženie diela na internetovú stránku tretej osoby pomocou techniky „framingu“ predstavuje „sprístupnenie tohto diela novej verejnosti“. Na tento verejný prenos je preto potrebné získať súhlas nositeľov príslušných práv.

Opačný prístup by totiž znamenal zakotvenie pravidla vyčerpania práva na prenos. Toto pravidlo by však zbavovalo nositeľa autorského práva možnosti požadovať primeranú odmenu za použitie jeho diela. Takýto prístup by tak porušoval spravodlivú rovnováhu, ktorú treba zachovať v digitálnom prostredí medzi na jednej strane záujmom nositeľov autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom na ochranu ich duševného vlastníctva, a na druhej strane ochranou záujmov a základných práv používateľov predmetov ochrany.

Súdny dvor napokon spresnil, že jediný spôsob, ako nositeľ autorského práva môže obmedziť svoj súhlas s „framingom“, je pomocou účinných technických opatrení. V prípade neexistencie takýchto opatrení by totiž mohlo byť náročné overiť, či tento nositeľ chcel zabrániť „framingu“ svojich diel.

Rozsudok z 22. júna 2021 (veľká komora), YouTube a Cyando (C-682/18 a C-683/18, [EU:C:2021:503](#))

V spore vo veci samej v prvej veci (C-682/18) hudobný producent Frank Peterson žaluje spoločnosť YouTube a jej právnu zástupkyňu Google pred nemeckými súdmi v súvislosti s tým, že v roku 2008 boli na YouTube sprístupnené na internete viaceré zvukové záznamy, o ktorých tvrdí, že má k nim rôzne práva. Toto sprístupnenie vykonávali používatelia tejto platformy bez jeho súhlasu. Ide o skladby z albumu A Winter Symphony interpretky Sarah Brightman, ako aj súkromné audionahrávky vyhotovené počas koncertov v rámci jej turné „Symphony Tour“.

V spore vo veci samej v druhej veci (C-683/18) vydavateľstvo Elsevier žaluje spoločnosť Cyando na nemeckých súdoch v súvislosti s tým, že na jej platforme na ukladanie a zdieľanie súborov „Uploaded“ došlo v roku 2013 k online sprístupneniu rôznych diel, ku ktorým má Elsevier výlučné práva. Toto sprístupnenie vykonávali používatelia tejto platformy bez jeho súhlasu. Ide o diela Gray's Anatomy for Students, Atlas of Human Anatomy a Campbell-Walsh Urology, ktoré si bolo možné prehliadať na platforme Uploaded cez súbory odkazov rehabgate.com, avaxhome.ws a bookarchive.ws.

Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), ktorému boli predložené tieto dva spory, položil Súdnemu dvoru viacero prejudiciálnych otázok, aby Súdny dvor spresnil okrem iného otázku zodpovednosti prevádzkovateľov on-line platforiem, pokiaľ ide

o diela chránené autorským právom nezákonne sprístupnené na týchto platformách ich používateľmi.

Túto zodpovednosť Súdny dvor preskúmal z hľadiska právneho režimu, ktorý sa uplatňoval v čase skutkových okolností, vyplývajúceho zo smernice 2001/29 o autorskom práve,⁸² smernice 2000/31 o elektronickom obchode,⁸³ ako aj zo smernice 2004/48 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva⁸⁴. Položené prejudiciálne otázky sa netýkali režimu zavedeného smernicou 2019/790 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu,⁸⁵ ktorý sa začal uplatňovať po tom, čo nastali skutkové okolnosti.

Súdny dvor rozhodujúci vo veľkej komore vo svojom rozsudku najmä rozhodol, že za súčasného stavu práva Únie prevádzkovatelia on-line platforiem sami neuskutočňujú verejný prenos obsahu chráneného autorským právom, ktorý ich používatelia nezákonne sprístupňujú na internete, okrem prípadu, ak títo prevádzkovatelia nad rámec samotného poskytnutia platforiem prispievajú k tomu, že verejnosť má v rozpore s autorským právom prístup k takému obsahu. Súdny dvor tiež rozhodol, že títo prevádzkovatelia môžu využiť oslobodenie od zodpovednosti v zmysle smernice 2000/31 o elektronickom obchode pod podmienkou, že nezohrávajú aktívnu úlohu takej povahy, že by vďaka nej poznali obsah nahrávaný na ich platformy a mali nad ním kontrolu.

V prvom rade Súdny dvor preskúmal otázku, či prevádzkovateľ platformy na zdieľanie videí alebo platformy na ukladanie a zdieľanie súborov, na ktorej používatelia môžu protiprávne sprístupňovať verejnosti chránený obsah, uskutočňuje sám za takých podmienok, o aké ide vo veciach samých, „verejný prenos“ tohto obsahu v zmysle smernice 2001/29 o autorskom práve.⁸⁶ Súdny dvor najskôr pripomenul ciele a definíciu pojmu „verejný prenos“, ako aj doplňujúce kritériá, ktoré je potrebné zohľadniť v rámci individuálneho posúdenia, ktoré tento pojem vyžaduje.

Súdny dvor tak medzi týmito kritériami zdôraznil nezastupiteľnú úlohu prevádzkovateľa platformy a vedomú povahu jeho konania. Prevádzkovateľ totiž uskutočňuje „prenos“, ak s plným vedomím dôsledkov svojho konania koná tak, aby svojim zákazníkom poskytol prístup k chránenému dielu, a to najmä vtedy, ak by bez tohto konania títo zákazníci nemohli v zásade použiť prenášané dielo.

⁸² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

⁸³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

⁸⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, 2004, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32).

⁸⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES (Ú. v. EÚ L 130, 2019, s. 92). Touto smernicou sa zavádza pre prevádzkovateľov on-line platforiem nový osobitný režim zodpovednosti za diela nezákonne sprístupnené na internete používateľmi týchto platforiem. Táto smernica, ktorú musel každý členský štát prebrať do svojho vnútroštátneho práva najneskôr do 7. júna 2021, ukladá uvedeným prevádzkovateľom najmä povinnosť získať súhlas od nositeľov práv, napríklad uzavretím licenčnej zmluvy na diela, ktoré sprístupnili na internete používatelia ich platformy.

⁸⁶ Článok 3 ods. 1 smernice 2001/29 o autorskom práve. Podľa tohto ustanovenia členské štáty poskytnú autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel, či po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane sprístupňovania ich diel verejnosti takým spôsobom, aby verejnosť k nim mala prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí.

V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že prevádzkovateľ platformy na zdieľanie videí alebo platformy na ukladanie a zdieľanie súborov, na ktorej používatelia môžu protiprávne sprístupňovať verejnosti chránený obsah, uskutočňuje „verejný prenos“ tohto obsahu v zmysle smernice o autorskom práve iba vtedy, ak nad rámec samotného poskytnutia platformy prispieva k tomu, že verejnosť má v rozpore s autorským právom prístup k takému obsahu.

Tak je to najmä v prípade, keď tento prevádzkovateľ má konkrétnu vedomosť o nezákonnom sprístupnení chráneného obsahu na svojej platforme a urýchlene ho neodstráni alebo neznemožní k nemu prístup, alebo keď tento prevádzkovateľ, hoci vie alebo musí vedieť, že vo všeobecnosti používatelia jeho platformy protiprávne sprístupňujú verejnosti chránený obsah prostredníctvom jeho platformy, nezavedie primerané technické opatrenia, ktoré možno v jeho situácii očakávať ako od prevádzkovateľa, ktorý je bežne starostlivý, aby vierohodne a účinne zabránil porušovaniu autorského práva na tejto platforme, alebo tiež, keď sa podieľa na výbere chráneného obsahu, ktorý je nezákonne predmetom verejného prenosu, poskytuje na svojej platforme nástroje osobitne určené na nezákonné zdieľanie takéhoto obsahu alebo vedome podporuje takéto zdieľanie, o čom môže svedčiť okolnosť, že zaviedol obchodný model podnecujúci používateľov jeho platformy, aby na nej nezákonne uskutočňovali verejný prenos chráneného obsahu.

V druhom rade sa Súdny dvor zaoberal otázkou, či sa na prevádzkovateľa online platformy môže vzťahovať oslobodenie od zodpovednosti stanovené smernicou 2000/31 o elektronickom obchode⁸⁷ za chránený obsah, ktorý používatelia protiprávne verejne prenášajú prostredníctvom jeho platformy. V tejto súvislosti Súdny dvor preskúmal, či je úloha vykonávaná uvedeným prevádzkovateľom neutrálna, t. j. či jeho konanie je výlučne technické, automatické a pasívne, čo znamená, že tento poskytovateľ nepozná ani nekontroluje obsah, ktorý ukladá, alebo či naopak tento poskytovateľ zohráva aktívnu úlohu takej povahy, že by vďaka nej poznal ukladaný obsah alebo mal nad ním kontrolu. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že tento prevádzkovateľ môže využiť oslobodenie od zodpovednosti, pokiaľ nezohráva aktívnu úlohu takej povahy, že by vďaka nej poznal obsah nahrávaný na jeho platformu alebo mal nad ním kontrolu. Súdny dvor v tomto ohľade spresnil, že aby bol prevádzkovateľ na základe tohto ustanovenia vylúčený z oslobodenia od zodpovednosti stanoveného touto smernicou, musí tento prevádzkovateľ vedieť o konkrétnych nezákonných činnostiach svojich používateľov týkajúcich sa chráneného obsahu, ktorý bol nahraný na jeho platformu.

⁸⁷ Článok 14 ods. 1 smernice 2000/31 o elektronickom obchode. Podľa tohto ustanovenia členské štáty zabezpečia, aby v prípade poskytovania služby informačnej spoločnosti, ktorá pozostáva z uloženia informácií, ktoré sú poskytované príjemcom tejto služby, poskytovateľ služby nebol zodpovedný za informácie uložené na žiadosť príjemcu služby pod podmienkou, že poskytovateľ nevedel o nezákonnej činnosti alebo informáciách, a pokiaľ ide o náhradu škody, nebol si vedomý skutočností alebo okolností, z ktorých by bolo zrejmé, že ide o nezákonnú činnosť alebo informácie, alebo po zistení alebo uvedomení si týchto skutočností, koná urýchlene, aby odstránil informácie alebo znemožnil k nim prístup.

V treťom rade Súdny dvor spresnil podmienky, za ktorých nositelia práv môžu podľa smernice 2001/29 o autorskom práve⁸⁸ dosiahnuť vydanie súdneho príkazu proti prevádzkovateľom on-line platforiem. Rozhodol tak, že táto smernica nebráni tomu, aby nositeľ autorského práva alebo s ním súvisiaceho práva mohol podľa vnútroštátneho práva na základe žiadosti získať súdny príkaz proti prevádzkovateľovi, ktorého službu využila tretia osoba na porušenie jeho práva bez toho, aby o tom tento prevádzkovateľ vedel, v zmysle smernice 2000/31 o elektronickom obchode⁸⁹ len pod podmienkou, že danému prevádzkovateľovi bolo pred začatím súdneho konania oznámené toto porušenie a tento nekonal urýchlene po danom oznámení, aby uvedený obsah odstránil alebo znemožnil k nemu prístup a zabezpečil, aby sa takéto porušenia neopakovali.

Vnútroštátnym súdom však prislúcha, aby sa pri uplatňovaní takejto podmienky ubezpečili, že táto podmienka nepovedie k tomu, že skutočné ukončenie porušovania práv bude oneskorené tak, že nositeľovi práv vznikne neprimeraná škoda.

II. Právny rámec elektronického obchodu

1. Reklama

Rozsudok z 23. marca 2010 (veľká komora), Google France (C-236/08 až C-238/08, [EU:C:2010:159](#))

Spoločnosť Google prevádzkovala internetový vyhľadávač a ponúkala okrem iného službu platených odkazov s názvom „AdWords“. Táto služba umožňovala každému hospodárskemu subjektu na základe výberu jedného alebo viacerých kľúčových slov nechať zobraziť reklamný odkaz na jeho stránku, spolu s reklamným textom. Vuitton, majiteľ ochrannej známky Spoločenstva „Vuitton“ a ďalší majitelia francúzskych národných ochranných známk konštatovali, že pri používaní internetového vyhľadávača Google zadanie slov predstavujúcich tieto ochranné známky používateľmi internetu viedlo k zobrazeniu odkazov na stránky ponúkajúce imitácie výrobkov Vuitton a na stránky konkurentov ďalších majiteľov ochranných známk. Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) sa Súdneho dvora pýtal na zákonnosť používania označení zodpovedajúcich ochranným známkam bez toho, aby ich majitelia dali na to súhlas, ako kľúčových slov v rámci služby odkazov na internete.

⁸⁸ Článok 8 ods. 3 smernice 2001/29 o autorskom práve. Podľa tohto ustanovenia členské štáty zabezpečia, aby nositelia práv mali možnosť žiadať o súdny príkaz proti sprostredkovateľom, ktorých služby využívajú tretie strany na porušovanie autorského práva alebo s ním súvisiaceho práva.

⁸⁹ Článok 14 ods. 1 písm. a) smernice 2000/31 o elektronickom obchode.

Súdny dvor rozhodol, že taký poskytovateľ služby odkazov na internete sa nedopúšťa používania tohto označenia v zmysle článku 5 ods. 1 a 2 smernice 89/104/EHS⁹⁰ alebo článku 9 ods. 1 nariadenia (ES) č. 40/94,⁹¹ hoci inzerentom umožňuje vybrať označenia zhodné s ochrannými známkami ako kľúčové slová, ukladá tieto označenia a zobrazuje reklamy svojich zákazníkov na základe týchto označení. Používanie označenia zhodného alebo podobného s ochrannou známkou majiteľa treťou osobou znamená, že táto tretia osoba používa označenie v rámci svojej vlastnej obchodnej komunikácie, a predstavuje používanie v zmysle uvedenej smernice v prípade, ak jeho zobrazenie má za cieľ uviesť používateľov internetu do omylu, pokiaľ ide o pôvod jej tovarov alebo služieb.

Majiteľ ochrannej známky môže inzerentovi zakázať robiť si reklamu, ak by v dôsledku tejto reklamy bolo pre priemerného používateľa internetu ťažko zistiteľné, či tovary alebo služby v nej uvedené pochádzajú od majiteľa ochrannej známky alebo od tretej osoby. Základná funkcia ochrannej známky spočíva najmä v tom, aby mohli používatelia internetu odlíšiť tovary alebo služby majiteľa tejto ochrannej známky od tých, ktoré majú iný pôvod.

Dôsledky používania označenia zhodného s ochrannou známkou tretími osobami však samy osebe nepredstavujú zasahovanie do reklamnej funkcie ochrannej známky. Článok 14 smernice 2000/31/ES⁹² sa má vykladať v tom zmysle, že tam uvedené pravidlo sa vzťahuje na poskytovateľa služby odkazov na internete, ak tento poskytovateľ nemá aktívnu úlohu takej povahy, že by poznal ukladané údaje alebo mal nad nimi kontrolu. Ak je jeho správanie výlučne technické, automatické a pasívne, čo znamená, že tento poskytovateľ nepozná ani nekontroluje údaje, ktoré ukladá, nemôže niesť zodpovednosť.

Rozsudok z 11. júla 2013, Belgian Electronic Sorting Technology (C-657/11, [EU:C:2013:516](#))

Spoločnosti Belgian Electronic Sorting Technology (BEST) a Visys vyvíjali, vyrábali a predávali triediče a triediace systémy vybavené laserovou technológiou. Visys bola založená pánom Peelaersom, bývalým zamestnancom spoločnosti BEST. Pán Peelaers nechal v mene spoločnosti Visys zaregistrovať názov domény „www.bestlasersorter.com“. Obsah internetovej stránky uchováanej pod týmto názvom domény bol rovnaký ako obsah bežných internetových stránok spoločnosti Visys, ktoré sú prístupné pod názvami domén „www.visys.be“ a „www.visysglobal.be“. Pri zadaní slov „Best Laser Sorter“ do internetového prehliadača „www.google.be“ sa ako druhý výsledok hľadania, hneď po internetovej stránke spoločnosti BEST, objavila internetová stránka spoločnosti Visys. Visys používala na svojich internetových stránkach okrem iných aj metatagy „Best+Helius, Best+Genius“. Vnútroštátny súd, Hof van Cassatie (Kasačný súd, Belgicko) podal návrh na Súdny dvor, aby zistil, či jednak registrácia

⁹⁰ Smernica Rady 89/104/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známok (Ú. v. ES L 40, 1989, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 92).

⁹¹ Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke Spoločenstva (Ú. v. ES L 11, 1994, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 146).

⁹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

a používanie doménového mena a jednak používanie metatagov („metatags“) v metaúdajoch („metadata“) webovej stránky možno považovať za spadajúce pod pojem reklama v zmysle smerníc 84/450/EHS⁹³ a 2006/114/ES⁹⁴.

Súdny dvor rozhodol, že článok 2 bod 1 smernice 84/450/EHS a článok 2 písm. a) smernice 2006/114/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že pojem reklama, ako je definovaný týmito ustanoveniami, zahŕňa používanie názvu domény, ako aj používanie metatagov v metaúdajoch internetovej stránky v situácii, keď názov domény alebo metatagy tvorené kľúčovými slovami („keyword metatags“) odkazujú na určité výrobky alebo služby či na obchodné meno spoločnosti a predstavujú formu komunikácie, ktorá je určená potenciálnym spotrebiteľom a evokuje, že nájdú internetovú stránku vzťahujúcu sa na uvedené výrobky alebo služby či na uvedenú spoločnosť.

Pojem reklama totiž nemožno vykladať a uplatňovať takým spôsobom, aby sa kroky podniknuté obchodníkom na propagáciu predaja jeho výrobkov alebo služieb, ktoré môžu ovplyvniť ekonomické správanie spotrebiteľov, a teda dotknúť sa konkurentov tohto obchodníka, vymykali pravidlám spravodlivej hospodárskej súťaže stanoveným týmito smernicami.

Tento pojem naopak nezahŕňa samotnú registráciu názvu domény. Ide totiž o čisto formálny úkon, ktorý sám osebe nevyhnutne neznamená, že potenciálni spotrebiteľia sa môžu dozvedieť o názve domény, a ktorý teda nemôže ovplyvniť ich voľbu.

Rozsudok zo 4. mája 2017, Luc Vanderborght (C-339/15, [EU:C:2017:335](#))

Pán Luc Vanderborght, zubný lekár usadený v Belgicku, robil reklamu na služby poskytovania starostlivosti o chrup. Vyvesil pútač, na ktorom bolo uvedené jeho meno, ďalej to, že je zubným lekárom, adresa jeho internetovej stránky a telefonické kontaktné údaje zubnej ordinácie. Okrem toho vytvoril internetovú stránku informujúcu pacientov o rôznych typoch zákrokov, ktoré jeho ambulancia ponúkala. Napokon zadal uverejnenie inzerátov v miestnych denníkoch. Na základe trestného oznámenia, ktoré podalo profesijné združenie zubných lekárov Verbond der Vlaamse tandartsen, sa proti pánovi Vanderborghtovi začalo trestné stíhanie. Belgické právo totiž úplne zakazuje reklamu na služby starostlivosti o ústnu dutinu a chrup a ukladá požiadavky na nenápadnosť. Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel (Holandskojazyčný súd prvého stupňa v Bruseli, Belgicko), konajúci vo veci, rozhodol položiť Súdnemu dvoru otázku v tejto veci.

Podľa Súdného dvora sa smernica 2000/31/ES⁹⁵ má vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, ako je úprava vo veci samej.

⁹³ Smernica Rady 84/450/EHS z 10. septembra 1984 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa klamlivej reklamy, zmenená smernicou 2005/29/ES (Ú. v. ES L 250, 1984, s. 17; Mim. vyd. 15/001, s. 227).

⁹⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/114/ES z 12. decembra 2006 o klamlivej a porovnávacej reklame (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 21).

Odôvodnenie 18 smernice 2000/31/ES spresňuje, že pojem „služby informačnej spoločnosti“ zahŕňa celú škálu ekonomických činností, ku ktorým dochádza online. Okrem toho článok 2 písm. f) tejto smernice spresňuje, že pojem „komerčná komunikácia“ zahŕňa najmä každú formu komunikácie určenej na propagáciu služieb osoby, ktorá vykonáva regulované povolanie. Z toho vyplýva, že reklama na služby starostlivosti o ústnu dutinu a chrup, ktorá sa uskutočňuje prostredníctvom internetovej stránky, predstavuje takú službu. Normotvorca Únie nevylúčil regulované povolania zo zásady, podľa ktorej sa musí povoliť komerčná komunikácia online, stanovenej v článku 8 ods. 1 uvedenej smernice. Hoci toto ustanovenie dovoľuje zohľadniť osobitosti zdravotníckych povolaní pri vypracovaní profesijných pravidiel, ktoré sa ich týkajú, tým, že sa vymedzia formy a spôsoby komerčnej komunikácie online s cieľom, aby sa najmä zaručilo, že nedôjde k narušeniu dôvery, ktorú majú pacienti voči týmto povolaniam, nič to nemení na tom, že tieto profesijné pravidlá nemôžu všeobecne a úplne zakázať akúkoľvek formu reklamy online určenej na propagáciu činnosti osoby vykonávajúcej také povolanie.

Článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, ako je úprava vo veci samej, ktorá všeobecne a úplne zakazuje akúkoľvek reklamu na poskytovanie starostlivosti o ústnu dutinu a chrup.

Pokiaľ ide o potrebu takého obmedzenia slobodného poskytovania služieb ako vo veci samej, treba zohľadniť skutočnosť, že zdravie a život osôb zaujímajú prvé miesto medzi hodnotami a záujmami chránenými Zmluvou a že v zásade členským štátom prináleží rozhodnúť o úrovni, na ktorej chcú zaistiť ochranu verejného zdravia.

Nie všetky reklamné oznamy, ktoré sú touto právnou úpravou zakázané, totiž môžu samy osebe vyvolávať účinky, ktoré sú v rozpore s uvedenými cieľmi. Za týchto okolností treba dospieť k záveru, že ciele sledované takou vnútroštátnou právnou úpravou, o ktorú ide vo veci samej, možno dosiahnuť menej obmedzujúcimi opatreniami.

Rozsudok z 30. marca 2017, Verband Sozialer Wettbewerb eV (C-146/16, [EU:C:2017:243](#))

Predmetom sporu bol reklamný oznam uverejnený v novinách spoločnosťou DHL Paket, ktorá prevádzkovala internetovú predajnú platformu „MeinPaket.de“, na ktorej predajcovia, ktorí sú podnikateľmi, ponúkali výrobky na predaj. Tovary uvedené v tomto ozname, označené kódom, sa dali zakúpiť od tretích predajcov prostredníctvom uvedenej platformy. Po prihlásení sa na stránku mohol používateľ zadať príslušný kód, aby bol presmerovaný na stránku podrobnejšie opisujúcu daný tovar a uvádzajúcu predajcu, o ktorom bolo možné zobraziť relevantné informácie v samostatnej časti určenej na tento účel.

⁹⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

Podľa Verband Sozialer Wettbewerb (VSW), združenia, ktorého členmi sú predovšetkým dodávatelia elektrických spotrebičov a elektronických výrobkov, ako aj zásielkoví predajcovia, ktorí ponúkajú na predaj výrobky všetkých druhov, uverejnený oznam predstavoval nekalú obchodnú praktiku. Podľa VSW si DHL Paket nesplnila povinnosť uviesť totožnosť a adresu dodávateľa používajúceho jej predajnú platformu. VSW podalo na súd žalobu, v ktorej žiadalo o upustenie od tejto reklamnej činnosti.

Súdny dvor na základe návrhu, ktorý podal Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), rozhodol, že článok 7 ods. 4 smernice 2005/29/ES⁹⁶ sa má vykladať v tom zmysle, že taký reklamný oznam, ako bol ten vo veci samej, na ktorý sa vzťahuje pojem „výzva na kúpu“ v zmysle tejto smernice, môže spĺňať informačnú povinnosť upravenú týmto ustanovením.

Vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby v jednotlivých prípadoch preskúmal na jednej strane, či priestorové obmedzenia reklamného textu odôvodňujú sprístupnenie informácií o dodávateľovi iba na úrovni online predajnej platformy, a prípadne na druhej strane, či sú informácie vyžadované článkom 7 ods. 4 písm. b) uvedenej smernice týkajúce sa online predajnej platformy oznámené jednoducho a rýchlo.

Rozsudok z 3. marca 2016, Daimler AG (C-179/15, [EU:C:2016:134](#))

Maďarská spoločnosť Egyűd Garage špecializujúca sa na predaj a opravu vozidiel Mercedes mala so spoločnosťou Daimler, nemeckým výrobcom motorových vozidiel Mercedes a majiteľom medzinárodnej ochrannéj známky „Mercedes-Benz“, uzavretú zmluvu o poskytovaní záručného a pozáručného servisu. Maďarská spoločnosť mala právo používať túto ochrannú známku a právo uvádzať vo svojich vlastných reklamách označenie „autorizovaný servis Mercedes-Benz“. Po skončení tejto zmluvy sa Egyűd Garage usilovala odstrániť akúkoľvek reklamu na internete, na základe ktorej by verejnosť mohla nadobudnúť mylný dojem, že medzi ňou a spoločnosťou Daimler naďalej existuje zmluvný vzťah. Napriek podniknutým krokom boli reklamy, z ktorých vyplývalo takéto spojenie, naďalej šírené na internete a nachádzané internetovými vyhľadávačmi. Fővárosi Törvényszék (Mestský súd Budapešť, Maďarsko) požiadal Súdny dvor o odpoveď na otázku, či smernica 2008/95/ES o ochranných známkach⁹⁷ umožňuje spoločnosti Daimler požadovať od niekdajšieho zmluvného partnera, aby vynaložil dôkladné úsilie na zamedzenie poškodzovania jej ochrannéj známky.

Súdny dvor rozhodol, že používanie ochrannéj známky treťou osobou bez súhlasu majiteľa s cieľom oznámiť verejnosti, že táto tretia osoba vykonáva opravy a údržbu tovarov označených touto ochrannou známkou alebo že sa špecializuje na tieto tovary,

⁹⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 2005, s. 22).

⁹⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/95/ES z 22. októbra 2008 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (Ú. v. EÚ L 299, 2008, s. 25).

predstavuje používanie ochrannej známky v zmysle článku 5 ods. 1 písm. a) smernice 2008/95/ES. Toto môže majiteľ ochrannej známky zakázať, pokiaľ sa neuplatní článok 6 týkajúci sa obmedzenia účinkov ochrannej známky, alebo článok 7 týkajúci sa vyčerpania práv z ochrannej známky. Takéto používanie, ak k nemu dochádza bez súhlasu majiteľa ochrannej známky, môže poškodzovať funkciu ochrannej známky ako označenia pôvodu.

Článok 5 ods. 1 písm. a) a b) uvedenej smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nejde o používanie, pokiaľ táto reklama nebola umiestnená touto treťou osobou alebo v jej mene, alebo v prípade, keď táto reklama bola umiestnená touto treťou osobou alebo v jej mene so súhlasom majiteľa, ak táto tretia osoba výslovne požiadala prevádzkovateľa internetovej stránky, u ktorého si reklamu objednala, o jej odstránenie alebo o odstránenie zmienky o ochrannej známke tam uvedenej. Objednávateľovi reklamy nemožno pripisovať nezávislé konanie iných podnikateľských subjektov, ako sú úkony týchto prevádzkovateľov internetových stránok s odkazmi, ktorí konajú nie na základe objednávky, ale na základe vlastnej iniciatívy a vo vlastnom mene.

V oboch týchto prípadoch majiteľ ochrannej známky nie je podľa článku 5 ods. 1 písm. a) a b) smernice 2008/95/ES oprávnený konať voči objednávateľovi reklamy s cieľom zakázať mu umiestnenie online reklamy obsahujúcej zmienku o jeho ochrannej známke.

Rozsudok z 22. decembra 2022 (veľká komora), Louboutin (Používanie označenia, ktoré porušuje práva duševného vlastníctva, v internetovom obchode) (C-148/21 a C-184/21, [EU:C:2022:1016](#))

Francúzsky návrhár luxusnej obuvi a kabeliek pán Louboutin si od roku 2016 zaregistroval červenú farbu nanesenú na vonkajšej podrážke topánky na vysokom podpätku ako ochrannú známku Európskej únie.

Spoločnosť Amazon prevádzkuje internetové stránky, na ktorých sa online predávajú rôzne tovary, ktoré ponúka, a to priamo, v jej mene a na jej účet, a nepriamo, tým, že poskytuje online trhovisko tretím predajcom. Tento prevádzkovateľ ponúka tretím predajcom aj ďalšie služby v oblasti skladovania a zasielania ich tovarov.

Pán Louboutin zistil, že na týchto internetových stránkach sa pravidelne objavujú reklamy na topánky s červenými podrážkami, ktoré sa podľa jeho názoru týkajú tovarov, s ktorých uvedením do obehu nesúhlasil. Namietajúc porušenie výlučných práv z predmetnej ochrannej známky teda podal proti spoločnosti Amazon dve žaloby pre porušenie práv duševného vlastníctva, na Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Oblasťný súd Luxemburg, Luxembursko)⁹⁸ a Tribunal de l'entreprise francophone de Bruxelles (Frankofónny obchodný súd Brusel, Belgicko).⁹⁹

⁹⁸ Vec C-148/21.

⁹⁹ Vec C-184/21.

Každý z týchto súdov sa potom rozhodol položiť Súdnemu dvoru niekoľko prejudiciálnych otázok.

V podstate sa Súdneho dvora pýtali, či sa má nariadenie o ochrannnej známke Európskej únie¹⁰⁰ vykladať v tom zmysle, že prevádzkovateľa internetovej stránky online predaja, ktorá okrem vlastných ponúk na predaj tohto prevádzkovateľa zahŕňa aj online trhovisko, možno považovať za osobu, ktorá sama používa označenie zhodné s ochrannou známkou Európskej únie inej osoby pre tovary zhodné s tými, pre ktoré je táto ochranná známka zapísaná, ak tretí predajcovia ponúkajú na tomto trhovisku bez súhlasu majiteľa uvedenej ochrannej známky na predaj takéto tovary označené týmto označením.

Konkrétne sa pýtali, či je v tejto súvislosti relevantné, že tento prevádzkovateľ používa jednotnú prezentáciu ponúk uverejnených na svojej internetovej stránke, súčasne zobrazujúcu reklamy na tovary, ktoré predáva vo svojom mene a na svoj účet, a reklamy na tovary, ktoré na tomto trhovisku ponúkajú tretí predajcovia, že vo všetkých týchto reklamách uvádza svoje logo renomovaného distribútora a že tretím predajcom ponúka v rámci uvádzania ich tovarov na trh doplnkové služby spočívajúce v podpore pri prezentácii ich reklám, ako aj v skladovaní a zasielaní tovarov ponúkaných na tom istom trhovisku. V tejto súvislosti sa vnútroštátne súdy pýtali aj na to, či sa má prípadne zohľadniť vnímanie používateľov predmetnej internetovej stránky.

Súdny dvor zasadajúci vo veľkej komore mal príležitosť poskytnúť dôležité objasnenia v otázke priamej zodpovednosti prevádzkovateľa internetovej stránky online predaja zahŕňajúcej online internetové trhovisko za porušenie práv majiteľa ochrannej známky Európskej únie, ktoré vyplýva z toho, že označenie zhodné s touto ochrannou známkou sa objavuje v reklamách tretích predajcov na tomto trhovisku.

Treba pripomenúť, že podľa nariadenia o ochrannnej známke Únie¹⁰¹ udeľuje zápis ochrannej známky Európskej únie jej majiteľovi právo zakázať akejkoľvek tretej osobe používať v obchodnom styku označenie zhodné s touto ochrannou známkou pre tovary alebo služby zhodné s tými, pre ktoré je zapísaná.

Súdny dvor hneď na úvod poznamenal, že pojem „používanie“ nie je v nariadení o ochrannnej známke Únie vymedzený. Tento výraz však na jednej strane vyžaduje aktívne správanie a priamu alebo nepriamu kontrolu nad konaním, ktorý predstavuje použitie. Iba tretia osoba, ktorá má takúto kontrolu, totiž môže účinne zastaviť používanie ochrannej známky bez súhlasu jej majiteľa.

Používanie označenia zhodného s ochrannou známkou alebo podobného ochrannej známke treťou osobou na druhej strane predpokladá prinajmenšom to, že táto tretia osoba používa označenie v rámci svojej vlastnej komerčnej komunikácie. Osoba tak

¹⁰⁰ Konkrétnejšie článok 9 ods. 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannnej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 154, 2017, s. 1).

¹⁰¹ Článok 9 ods. 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannnej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 154, 2017, s. 1).

môže umožniť svojim zákazníkom používať označenia zhodné s ochrannými známkami alebo podobné ochranným známkam bez toho, aby sama uvedené označenia používala. Súdny dvor tak v súvislosti s prevádzkovateľom online trhoviska dospel k záveru, že označenia zhodné s ochrannými známkami alebo podobné ochranným známkam používajú v ponukách na predaj zobrazovaných na tomto trhovisku iba predajcovia, ktorí sú zákazníkmi tohto prevádzkovateľa, a nie on, keďže on nepoužíva toto označenie vo svojej komerčnej komunikácii.

Súdny dvor však poznamenal, že v rámci jeho predchádzajúcej judikatúry mu nebola položená otázka týkajúca sa vplyvu skutočnosti, že dotknutá internetová stránka online predaja zahŕňa okrem online trhoviska aj ponuky na predaj od samotného prevádzkovateľa tejto stránky, zatiaľ čo prejednávané veci sa týkajú práve tohto vplyvu. V tomto prípade sa teda vnútroštátne súdy pýtali, či okrem tretieho predajcu, aj taký prevádzkovateľ internetovej stránky online predaja zahŕňajúcej online trhovisko, ako je Amazon, používa vo svojej vlastnej komerčnej komunikácii označenie, ktoré je zhodné s ochrannou známkou inej osoby pre tovary, ktoré sú zhodné s tovarmi, pre ktoré je táto ochranná známka zapísaná, takže ho možno považovať za zodpovedného za porušenie práv majiteľa tejto ochrannej známky, ak tento tretí predajca ponúka takéto tovary označené týmto označením na predaj na tomto trhovisku.

Súdny dvor konštatoval, že táto otázka vzniká bez ohľadu na to, že úlohu takéhoto prevádzkovateľa možno prípadne preskúmať aj z hľadiska iných právnych noriem a že hoci posúdenie takéhoto používania prevádzkovateľom je v konečnom dôsledku vecou vnútroštátneho súdu, Súdny dvor môže poskytnúť výkladové pomôcky podľa práva Únie, ktoré môžu byť v tomto ohľade užitočné.

Pokiaľ ide v tomto ohľade o komerčnú komunikáciu, Súdny dvor spresnil, že používanie označenia zhodného s ochrannou známkou inej osoby prevádzkovateľom internetovej stránky zahŕňajúcej online trhovisko v jeho vlastnej komerčnej komunikácii predpokladá, že sa označenie tretím osobám javí ako integrálna súčasť tejto komunikácie, a teda ako súčasť jeho činnosti.

V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul, že v situácii, keď poskytovateľ služby používa označenie zhodné s ochrannou známkou inej osoby alebo podobné takejto ochrannej známke na propagáciu tovarov, ktoré jeden z jeho zákazníkov uvádza na trh prostredníctvom tejto služby, tento poskytovateľ sám používa toto označenie, ak ho používa takým spôsobom, že vznikne súvislosť medzi týmto označením a službami poskytovanými uvedeným poskytovateľom.

Súdny dvor sa teda už domnieval, že takýto poskytovateľ sám označenie zhodné s ochrannou známkou inej osoby alebo podobné takejto ochrannej známke nepoužíva, ak služba poskytovaná týmto poskytovateľom nie je porovnateľná so službou určenou na podporu uvádzania tovarov označených týmto označením na trh a nemá za následok vytvorenie súvislosti medzi touto službou a uvedeným označením, keďže predmetný

poskytovateľ služieb nie je spotrebiteľovi zrejmý, čo vylučuje akúkoľvek asociáciu medzi jeho službami a predmetným označením.

Naproti tomu Súdny dvor rozhodol, že takáto väzba existuje, ak prevádzkovateľ online trhoviska pomocou služby odkazov na internete a na základe kľúčového slova zhodného s ochrannou známkou inej osoby robí reklamu tovarom označeným touto ochrannou známkou, ktoré ponúkajú na predaj jeho zákazníci na jeho online trhovisku. Takáto reklama totiž u používateľov internetu, ktorí vykonávajú hľadanie na základe tohto kľúčového slova, vytvára zjavnú asociáciu medzi týmito značkovými tovarmi a možnosťou ich nákupu prostredníctvom uvedeného trhoviska. Z tohto dôvodu je majiteľ tejto ochrannej známky oprávnený zakázať tomuto prevádzkovateľovi takéto používanie, ak táto reklama porušuje právo k ochrannej známke z dôvodu, že neumožňuje (alebo umožňuje len s ťažkosťami) bežne informovanému a primerane pozornému používateľovi internetu zistiť, či tieto tovary pochádzajú od majiteľa tejto ochrannej známky alebo od podniku, ktorý je s ním hospodársky prepojený, alebo naopak od tretej osoby.

Súdny dvor z toho vyvodil, že na účely určenia, či prevádzkovateľ internetovej stránky online predaja zahŕňajúcej online trhovisko sám používa označenie zhodné s ochrannou známkou inej osoby, ktoré sa nachádza v reklamných oznamoch na tovary ponúkané tretími predajcami na tomto trhovisku, je potrebné posúdiť, či by si bežne informovaný a primerane pozorný používateľ tejto internetovej stránky vytvoril súvislosť medzi službami tohto prevádzkovateľa a predmetným označením.

Z tohto hľadiska je na posúdenie toho, či reklamu uverejnenú na uvedenom online trhovisku tretím predajcom pôsobiacim na tomto trhovisku, v ktorej sa používa označenie zhodné s ochrannou známkou inej osoby, možno považovať za súčasť komerčnej komunikácie prevádzkovateľa tejto internetovej stránky, je potrebné overiť, či môže vytvoriť súvislosť medzi ním ponúkanými službami a predmetným označením z dôvodu, že by sa používateľ mohol domnievať, že práve prevádzkovateľ vo vlastnom mene a na vlastný účet uvádza na trh tovar, pre ktorý je použité predmetné označenie.

Súdny dvor zdôraznil, že v rámci tohto celkového posúdenia okolností veci má osobitný význam najmä spôsob, akým sú reklamné oznamy prezentované, jednotlivo aj ako celok, na predmetnej internetovej stránke, ako aj povaha a rozsah služieb poskytovaných jej prevádzkovateľom.

Pokiaľ ide po prvé o spôsob prezentácie reklamných oznamov, právo Únie vyžaduje transparentné zobrazovanie reklamných oznamov na internete tak, aby bežne informovaný a primerane pozorný používateľ mohol ľahko rozlíšiť medzi ponukami prevádzkovateľa internetovej stránky a ponukami tretích predajcov pôsobiacich na online trhovisku. Súdny dvor sa však domnieval, že jednotný spôsob prezentácie uverejnených ponúk, ktorý používa prevádzkovateľ, pričom zobrazuje svoje vlastné reklamné oznamy a reklamné oznamy tretích predajcov zároveň a uvádza svoje vlastné logo renomovaného distribútora tak na svojej internetovej stránke, ako aj vo všetkých

reklamných oznamoch, môže takéto rozlíšenie sťažiť, a teda vyvolať dojem, že práve prevádzkovateľ vo svojom mene a na svoj účet uvádza na trh tovary ponúkané na predaj týmito tretími predajcami.

Po druhé aj povaha a rozsah služieb poskytovaných prevádzkovateľom online trhoviska predajcom, a najmä tých, ktoré spočívajú v skladovaní, zasielaní a riadení vracania týchto tovarov, môžu u informovaného a primerane pozorného používateľa vyvolať dojem, že tieto tovary uvádza na trh prevádzkovateľ, a tak v očiach týchto používateľov vytvorí súvislosť medzi týmito službami a označeniami, ktoré sa objavujú na tomto tovare a v reklamách tretích predajcov.

Súdny dvor napokon rozhodol, že prevádzkovateľa internetovej stránky online predaja, ktorá okrem jeho vlastných ponúk na predaj zahŕňa aj internetové trhovisko, možno považovať za osobu, ktorá sama používa označenie zhodné s ochrannou známkou Európskej únie inej osoby pre tovary, ktoré sú zhodné s tovarmi, pre ktoré je táto ochranná známka zapísaná, keď tretí predajcovi ponúkajú bez súhlasu majiteľa uvedenej ochrannej známky také tovary, ktoré sú označené týmto označením, na predaj na tomto trhovisku, ak sa v mysli bežne informovaného a primerane pozorného používateľa tejto stránky vytvorí súvislosť medzi službami tohto prevádzkovateľa a predmetným označením, k čomu dochádza najmä vtedy, keď vzhľadom na všetky okolnosti charakterizujúce danú situáciu môže takýto používateľ nadobudnúť dojem, že práve prevádzkovateľ sám vo vlastnom mene a na vlastný účet uvádza na trh tovary označené týmto označením. Súdny dvor dodal, že v tomto ohľade sú relevantné skutkové okolnosti:

- že tento prevádzkovateľ používa jednotný spôsob prezentácie ponúk uverejnených na svojej internetovej stránke, súčasne zobrazujúci reklamné oznamy týkajúce sa tovarov, ktoré predáva vo svojom mene a na svoj účet, a reklamné oznamy týkajúce sa výrobkov, ktoré na uvedenom trhovisku ponúkajú tretí predajcovia,
- že vo všetkých týchto reklamných oznamoch zobrazuje svoje vlastné logo renomovaného distribútora,
- a že v rámci uvádzania tovaru označeného predmetným označením na trh ponúka tretím predajcom doplnkové služby spočívajúce najmä v skladovaní a zasielaní týchto tovarov.

Rozsudok z 22. decembra 2022 (veľká komora), EUROAPTIEKA (C-530/20, [EU:C:2022:1014](#))

„EUROAPTIEKA“ SIA je spoločnosť, ktorá vykonáva farmaceutickú činnosť v Lotyšsku. Je súčasťou skupiny, ktorá vlastní sieť lekární a spoločností, ktoré v tejto krajine distribuujú lieky. V roku 2016 Veselības inspekcijas Zāļu kontroles nodaļa (Inšpektorát verejného zdravia, sekcia kontroly liekov, Lotyšsko) zakázal spoločnosti EUROAPTIEKA šíriť reklamu týkajúcu sa predajnej akcie, ktorá ponúkala 15 % zľavu z kúpnej ceny akéhokoľvek lieku pri kúpe aspoň troch výrobkov. Toto rozhodnutie bolo prijaté na základe vnútroštátneho

ustanovenia, ktoré zakazuje zahrnúť do reklamy liekov, ktoré nie sú viazané na lekársky predpis ani uhrádzané na základe zdravotného poistenia, určenej pre širokú verejnosť, informácie, ktoré podnecujú k nákupu lieku tým, že odôvodňujú potrebu takej kúpy cenou lieku, oznamujú špeciálny predaj alebo uvádzajú, že sa liek predáva spolu s inými liekmi (aj za zníženú cenu) alebo výrobkami.¹⁰²

Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Ústavný súd, Lotyšsko), na ktorý v roku 2020 EUROAPTIEKA podala ústavnú sťažnosť, položil Súdnuemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu smernice 2001/83.¹⁰³

Súdny dvor zasadajúci vo veľkej komore svojím rozsudkom spresnil rozsah pojmu „reklama liekov“ v zmysle tejto smernice, najmä pokiaľ ide o obsah, ktorý sa netýka určitého lieku, ale neurčitých liekov. Okrem toho sa vyslovil k zlučiteľnosti vnútroštátneho ustanovenia, ktoré stanovuje také zákazy, o aké ide vo veci samej, s uvedenou smernicou, najmä k tomu, či tieto zákazy majú za cieľ podporovať racionálne užívanie liekov v zmysle tej istej smernice.

V prvom rade Súdny dvor rozhodol, že na rozširovanie informácií, ktoré nabádajú k nákupu liekov tým, že potrebu takéhoto nákupu odôvodňujú ich cenou, oznámením špeciálneho predaja alebo uvedením toho, že tieto lieky sa predávajú s inými liekmi, a to aj za zníženú cenu, alebo s inými výrobkami, sa vzťahuje pojem „reklama liekov“ v zmysle smernice 2001/83 aj vtedy, ak sa tieto informácie netýkajú určitého lieku, ale neurčitých liekov.

Na úvod z hľadiska doslovného znenia Súdny dvor pripomenul, že článok 86 ods. 1 tejto smernice, ktorý obsahuje pojem „reklama liekov“, systematicky odkazuje na „lieky“ v množnom čísle. Okrem toho toto ustanovenie definuje tento pojem veľmi široko ako zahŕňajúci „akúkoľvek formu“ informovania, agitačnú činnosť alebo podnecovanie vrátane najmä „reklamy liekov u širokej verejnosti“.

Ďalej z hľadiska kontextu Súdny dvor uviedol, že ustanovenia hlavy VIII smernice 2001/83, ktorej súčasťou je článok 86, stanovujú všeobecné a základné pravidlá týkajúce sa reklamy liekov, a preto sa majú uplatňovať na každé konanie smerujúce k podpore predpisovania, vydávania, predaja alebo spotreby liekov.

Nakoniec, pokiaľ ide o ciele, ktoré sleduje smernica 2001/83, Súdny dvor sa domnieval, že základný cieľ ochrany verejného zdravia sledovaný touto smernicou by bol značne ohrozený, ak by činnosť informovania, agitačná činnosť alebo podnecovanie smerujúce k podpore predpisovania, vydávania, predaja alebo spotreby liekov bez odkazu na konkrétny liek nemala spadať pod pojem „reklama liekov“, a preto by sa na ňu nemali

¹⁰² Bod 18.12 Ministru kabineta noteikumi Nr. 378 „Zāļu reklamēšanas kārtība un kārtība, kādā zāļu ražotājs ir tiesīgs nodot ārstiem bezmaksas zāļu paraugus“ (nariadenie Rady ministrov č. 378 „o podrobnostiach reklamy liekov a podrobných pravidlách, podľa ktorých môže výrobca liekov poskytnúť lekárom bezplatné vzorky liekov“) zo 17. mája 2011 (*Latvijas Vēstnesis*, 2011, č. 78).

¹⁰³ Konkrétnejšie ide o článok 86 ods. 1, článok 87 ods. 3 a článok 90 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/83/ES zo 6. novembra 2001, ktorou sa ustanovuje zákonník Spoločenstva o humánných liekoch (Ú. v. ES L 311, 2001, s. 67; Mim. vyd. 13/027, s. 69), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/27/ES z 31. marca 2004 (Ú. v. EÚ L 136, 2004, s. 34; Mim. vyd. 13/034, s. 262).

vzťahovať zákazy, podmienky a obmedzenia stanovené touto smernicou v oblasti reklamy.

V rozsahu, v akom sa reklama na neurčité lieky, akou je reklama na celú kategóriu liekov určených na liečbu tej istej choroby, môže týkať aj liekov viazaných na lekársky predpis alebo uhrádzaných na základe zdravotného poistenia, by totiž vylúčenie takejto reklamy z pôsobnosti ustanovení smernice 2001/83 v oblasti reklamy vo veľkej miere zbavovalo potrebného účinku zákazy stanovené touto smernicou,¹⁰⁴ pretože by z týchto zákazov vylúčilo každú reklamu, ktorá nie je konkrétne zameraná na liek patriaci do tejto kategórie.

Okrem toho sa Súdny dvor domnieval, že reklama vykonaná vo vzťahu k neurčitému súboru liekov, ktoré nie sú viazané na lekársky predpis ani uhrádzané na základe zdravotného poistenia, môže byť z rovnakého dôvodu ako reklama na jediný konkrétny liek neprimeraná a neuvážená, a preto môže poškodzovať verejné zdravie tým, že nabáda spotrebiteľov k iracionálnemu užívaniu predmetných liekov alebo k ich nadmernej spotrebe.

Súdny dvor dospel k záveru, že bez ohľadu na to, čo bolo uvedené v rozsudku A (Reklama a online predaj liekov),¹⁰⁵ ako aj v rozsudku DocMorris,¹⁰⁶ sa pojem „reklama liekov“ uvedený v smernici 2001/83 vzťahuje na akúkoľvek formu informovania, agitačnej činnosti alebo podnecovania smerujúceho k podpore predpisovania, vydávania, predaja alebo spotreby určitého lieku alebo neurčitých liekov.

Súdny dvor dodal, že vzhľadom na to, že účel správy je základnou charakteristickou črtou tohto pojmu a určujúcim prvkom na odlíšenie reklamy od jednoduchej informácie, a keďže sa zdá, že činnosti šírenia informácií upravené takým vnútroštátnym ustanovením, o aké ide vo veci samej, majú takýto propagačný účel, na tieto činnosti sa vzťahuje uvedený pojem.

V druhom rade Súdny dvor rozhodol, že ustanovenia smernice 2001/83¹⁰⁷ nebránia vnútroštátnemu ustanoveniu ukladajúcemu obmedzenia, ktoré nie sú stanovené touto smernicou, ale ktoré plnia základný cieľ ochrany verejného zdravia, ktorý uvedená smernica sleduje tým, že zakazujú zahrnúť do reklamy na lieky, ktoré nie sú viazané na lekársky predpis ani uhrádzané na základe zdravotného poistenia, určenej pre verejnosť, informácie, ktoré nabádajú k nákupu liekov tým, že potrebu takéhoto nákupu odôvodňujú cenou týchto liekov, oznámením špeciálneho predaja alebo uvedením toho, že predmetné lieky sa predávajú s inými liekmi, a to aj za zníženú cenu, alebo s inými výrobkami.

¹⁰⁴ Článok 88 ods. 1 písm. a) a článok 88 ods. 3 smernice 2001/83.

¹⁰⁵ Rozsudok z 1. októbra 2020, A (Reklama a online predaj liekov) (C-649/18, [EU:C:2020:764](#), bod 50).

¹⁰⁶ Rozsudok z 15. júla 2021, DocMorris (C-190/20, [EU:C:2021:609](#), bod 20).

¹⁰⁷ Presnejšie článok 87 ods. 3 a článok 90 smernice 2001/83.

Na podporu tohto výkladu Súdny dvor po prvé pripomenul, že pokiaľ ide o vzťah medzi požiadavkou, aby táto reklama podporovala racionálne užívanie liekov¹⁰⁸ a obmedzeniami uvedenými v smernici 2001/83 vo forme zoznamu zakázaných reklamných prvkov,¹⁰⁹ skutočnosť, že táto smernica neobsahuje osobitné pravidlá týkajúce sa určitého reklamného prvku, nebráni tomu, aby s cieľom zabrániť každej nadmernej a neuváženej reklame liekov, ktorá by mohla ovplyvniť verejné zdravie, členské štáty zakázali¹¹⁰ takýto prvok v rozsahu, v akom by tento prvok podporoval iracionálne užívanie liekov.

V dôsledku toho, hoci smernica 2001/83 povoľuje reklamu liekov, ktoré nie sú viazané na lekárske predpis, členské štáty musia s cieľom predchádzať vzniku rizík pre verejné zdravie v súlade so základným cieľom jeho ochrany zakázať zahrnutie prvkov, ktoré môžu podporiť iracionálne užívanie takých liekov, do reklamy na lieky, ktoré nie sú viazané na lekárske predpis, ani uhrádzané na základe zdravotného poistenia, určenej pre verejnosť.

Po druhé, pokiaľ ide o otázku, či to platí pre prvky, na ktoré sa vzťahujú také zákazy, o aké ide vo veci samej, Súdny dvor uviedol, že pokiaľ ide o lieky, ktoré nie sú viazané na lekárske predpis, ani uhrádzané na základe zdravotného poistenia, je bežné, že konečný spotrebiteľ sám bez pomoci lekára posudzuje užitočnosť alebo potrebu kúpiť takéto lieky. Tento spotrebiteľ však nevyhnutne nedisponuje osobitnými a objektívnymi poznatkami, ktoré by mu umožnili posúdiť ich terapeutickú hodnotu. Reklama teda môže mať zvlášť významný vplyv na posúdenie a výber vykonaný uvedeným spotrebiteľom, a to tak pokiaľ ide o kvalitu lieku, ako aj o množstvo, ktoré sa má kúpiť.

V tomto kontexte také reklamné prvky, ako sú prvky uvádzané vnútroštátnym ustanovením, o aké ide vo veci samej, môžu nabádať spotrebiteľov k nákupu liekov, ktoré nie sú viazané na lekárske predpis ani uhrádzané na základe zdravotného poistenia, v závislosti od ekonomického kritéria spojeného s cenou týchto liekov, a preto môžu týchto spotrebiteľov viesť k tomu, aby uvedené lieky kupovali a užívali bez objektívneho posúdenia založeného na ich terapeutických vlastnostiach a na konkrétnych zdravotných potrebách.

Podľa Súdneho dvora však reklama, ktorá spotrebiteľa odvádza od objektívneho posúdenia potreby užiť liek, podporuje iracionálne a nadmerné užívanie tohto lieku. Takéto iracionálne a nadmerné užívanie liekov môže vyplývať aj z reklamy, ktorá podobne ako reklama týkajúca sa akciových ponúk alebo kombinovaného predaja liekov a iných výrobkov prirovnáva lieky k iným spotrebným výrobkom, ktoré sú vo všeobecnosti predmetom zliav a zníženia cien spojených s prekročením určitej úrovne výdavkov.

¹⁰⁸ Požiadavka uvedená v článku 87 ods. 3 smernice 2001/83.

¹⁰⁹ Obmedzenia uvedené v článku 90 smernice 2001/83.

¹¹⁰ Na základe článku 87 ods. 3 smernice 2001/83.

Súdny dvor dospel k záveru, že také vnútroštátne ustanovenie, o aké ide vo veci samej, keďže zakazuje šírenie reklamných prvkov, ktoré podporujú iracionálne a nadmerné užívanie liekov, ktoré nie sú viazané na lekársky predpis ani uhrádzané na základe zdravotného poistenia – bez toho, aby bola dotknutá možnosť lekární poskytovať zľavy a zníženia cien pri predaji týchto liekov a iných zdravotníckych výrobkov –, plní základný cieľ ochrany verejného zdravia, a teda je v súlade so smernicou 2001/83.

2. Zodpovednosť poskytovateľov sprostredkovateľských služieb

Rozsudok z 3. októbra 2019, Glawischnig-Piesczek (C-18/18, [EU:C:2019:821](#))

Spoločnosť Facebook Ireland prevádzkuje celosvetovú platformu sociálneho média (ďalej len „Facebook Service“) pre používateľov nachádzajúcich sa mimo Spojených štátov amerických a Kanady. Pani Glawischnigová-Piesczeková bola poslankyňou Nationalrat (Národná rada, Rakúsko), predsedníčkou poslaneckého klubu „die Grünen“ (Zelení) v parlamente a spolkovou hovorkyňou tejto politickej strany. Používateľ platformy Facebook Service zdieľal 3. apríla 2016 na svojom súkromnom profile článok pochádzajúci z rakúskeho online spravodajského časopisu oe24.at, nazvaný „Zelení: minimálny príjem pre utečencov má zostať“, čo malo za následok, že na tejto stránke sa zobrazil „náhľad“ pôvodnej stránky s názvom tohto článku, jeho stručným zhrnutím, ako aj fotografiou pani Glawischnigovej-Piesczekovej. Tento používateľ navyše uverejnil k tomuto článku komentár, ktorý mal podľa vnútroštátneho súdu také znenie, že to mohlo poškodzovať česť žalobkyne vo veci samej, urážať ju a hanobiť. Uvedený príspevok si mohol pozrieť každý používateľ platformy Facebook Service.

Pani Glawischnigová-Piesczeková listom zo 7. júla 2016 predovšetkým žiadala od spoločnosti Facebook Ireland, aby vymazala tento komentár. Keďže Facebook Ireland sporný komentár nezmazala, pani Glawischnigová-Piesczeková podala žalobu na obchodný súd, ktorý nariadil spoločnosti Facebook Ireland, aby okamžite a až do právoplatného rozhodnutia v konaní o žalobe na zdržanie sa konania prestala uverejňovať a/alebo šíriť fotografie žalobkyne vo veci samej. Facebook Ireland znemožnila prístup k pôvodne zverejnenému obsahu v Rakúsku.

Vyšší krajský súd, na ktorý bolo podané odvolanie, potvrdil uznesenie vydané prvostupňovým súdom, pokiaľ ide o rovnaké tvrdenia. Naproti tomu však rozhodol, že zdržanie sa šírenia tvrdení s porovnateľným obsahom sa vzťahuje len na tvrdenia, o ktorých sa Facebook Ireland dozvedela od žalobkyne vo veci samej, od tretích osôb alebo inak. Každý z účastníkov konania vo veci samej podal opravný prostriedok „Revision“ na Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko).

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týkal predovšetkým výkladu článku 15 ods. 1 smernice 2000/31/ES.

Na úvod Súdny dvor zdôraznil, že aby bolo možné dosiahnuť, aby dotknutý poskytovateľ hostingu zabránil každému ďalšiemu poškodzovaniu dotknutých záujmov, príslušný súd môže od neho oprávnene požadovať, aby znemožnil prístup k uloženým informáciám, ktorých obsah je totožný s obsahom vyhláseným predtým za nezákonný, alebo aby odstránil tieto informácie, a to bez ohľadu na to, kto požiadal o ich ukladanie.

Ďalej podľa Súdneho dvora je súd členského štátu oprávnený nariadiť poskytovateľovi hostingu, aby odstránil informácie, ktoré ukladá a ktorých obsah je porovnateľný s obsahom informácie vyhlásenej predtým za nezákonnú, alebo aby znemožnil prístup k takým informáciám, pokiaľ monitorovanie a vyhľadávanie informácií dotknutých takým príkazom sú obmedzené na informácie, ktoré šíria správu s obsahom v podstate nezmeneným v porovnaní s obsahom, ktorý bol vyhlásený za nezákonný, a ktoré obsahujú skutočnosti spresnené v príkaze, a pokiaľ rozdiely vo formulácii tohto porovnateľného obsahu v porovnaní s formuláciou informácie predtým vyhlásenej ako nezákonnej nie sú takej povahy, že by zaväzovali poskytovateľa hostingu, aby vykonal samostatné posúdenie tohto obsahu.

Napokon má taký súd právo nariadiť poskytovateľovi hostingu, aby odstránil informácie uvedené v príkaze alebo znemožnil k nim prístup na celosvetovej úrovni v rámci príslušného medzinárodného práva.

Rozsudok z 8. decembra 2022 (veľká komora), Google (Odstránenie údajne nesprávneho obsahu) (C-460/20, [EU:C:2022:962](#))

Žalobcov vo veci samej, TU, ktorý zastáva vedúce pozície a vlastní obchodné podiely v rôznych spoločnostiach, a RE, ktorá bola jeho družkou a až do mája 2015 prokuristkou jednej z týchto spoločností, sa týkali tri články, ktoré v roku 2015 uverejnili na internetovej stránke spoločnosť G LLC, prevádzkovateľ tejto internetovej stránky. Tieto články, z ktorých jeden bol ilustrovaný štyrmi fotografiami, na ktorých figurujú žalobcovia a ktoré naznačujú, že žalobcovia viedli luxusný život, kriticky prezentovali investičný model viacerých ich spoločností. Prístup k týmto článkom bol možný na základe zadania krstných mien a priezvisk žalobcov do vyhľadávača prevádzkovaného spoločnosťou Google LLC (ďalej len „Google“), a to tak samostatne, ako aj v spojení s niektorými názvami spoločností. Zoznam výsledkov odkazoval na tieto články prostredníctvom odkazu, ako aj na fotografie zobrazené vo forme miniatúr („thumbnails“).

Žalobcovia vo veci samej požiadali Google ako prevádzkovateľa osobných údajov, ktorých spracovanie sa uskutočňuje prostredníctvom jeho vyhľadávača, jednak o odstránenie odkazov na predmetné články zo zoznamu výsledkov vyhľadávania z dôvodu, že obsahujú nesprávne tvrdenia a hanlivé názory, a jednak o odstránenie miniatúr zo zoznamu výsledkov vyhľadávania. Google odmietla tejto žiadosti vyhovieť.

Žalobcovia vo veci samej, ktorých návrhy boli zamietnuté tak v konaní na prvom stupni, ako aj v odvolacom konaní, podali na Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor,

Nemecko) opravný prostriedok „Revision“, v rámci ktorého sa Bundesgerichtshof obrátil na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania týkajúcim sa výkladu GDPR¹¹¹ a smernice 95/46¹¹².

Súdny dvor svojím rozsudkom, ktorý bol vydaný vo veľkej komore, rozvinul svoju judikatúru týkajúcu sa podmienok, ktoré sa uplatňujú na žiadosti o odstránenie odkazu adresované prevádzkovateľovi vyhľadávača, na základe pravidiel upravujúcich ochranu osobných údajov.¹¹³ Konkrétne preskúmal jednak rozsah povinností a zodpovedností, ktoré prináležia prevádzkovateľovi vyhľadávača pri vybavovaní žiadosti o odstránenie odkazu, ktorá je založená na údajnej nesprávnosti informácií uvedených v odkazovanom obsahu, a jednak dôkazné bremeno, ktoré nesie dotknutá osoba, pokiaľ ide o túto nesprávnosť. Okrem toho sa vyjadril k potrebe zohľadniť na účely preskúmania žiadosti o odstránenie fotografií zobrazených vo forme miniatúr v zozname výsledkov vyhľadávania obrázkov pôvodný kontext uverejnenia týchto fotografií na internete.

Súdny dvor v prvom rade rozhodol, že v rámci vyváženia, ktoré treba vykonať medzi právami na rešpektovanie súkromia a na ochranu osobných údajov na jednej strane a právom na slobodu prejavu a na informácie¹¹⁴ na druhej strane, na účely preskúmania žiadosti o odstránenie odkazu, ktorá je adresovaná prevádzkovateľovi vyhľadávača a v ktorej sa žiada, aby sa zo zoznamu výsledkov vyhľadávania odstránil odkaz vedúci k obsahu zahŕňajúcemu údajne nesprávne informácie, toto odstránenie odkazu nie je podmienené tým, aby otázka správnosti odkazovaného obsahu bola vyriešená aspoň predbežne v rámci žaloby podanej žiadateľom proti poskytovateľovi obsahu.

Hneď na úvod Súdny dvor na účely preskúmania, za akých podmienok je prevádzkovateľ vyhľadávača povinný vyhovieť žiadosti o odstránenie odkazu, a teda vymazať zo zoznamu výsledkov zobrazovaného v nadväznosti na vyhľadávanie uskutočnené na základe zadania mena dotknutej osoby odkaz na internetovú stránku, na ktorej sú uvedené tvrdenia, ktoré táto osoba považuje za nesprávne, okrem iného pripomenul toto:

- keďže činnosť vyhľadávača môže popri činnosti editorov internetových stránok významne ovplyvniť základné práva na rešpektovanie súkromného života a na ochranu osobných údajov, prevádzkovateľ tohto vyhľadávača ako osoba, ktorá určuje ciele a prostriedky tejto činnosti, musí v rámci svojich zodpovedností, kompetencií a možností zaručiť, aby záruky stanovené smernicou 95/46 a GDPR mohli nadobudnúť svoj plný účinok a aby účinná a úplná ochrana dotknutých osôb mohla byť skutočne dosiahnutá,

¹¹¹ Článok 17 ods. 3 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 1).

¹¹² Článok 12 písm. b) a článok 14 prvý odsek písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31).

¹¹³ Rozsudky z 13. mája 2014, Google Spain a Google (C-131/12, [EUC:2014:317](#)), ako aj z 24. septembra 2019, GC a i. (Odstránenie odkazu na citlivé údaje) (C-136/17, [EUC:2019:773](#)) a Google (Územná pôsobnosť odstránenia odkazov) (C-507/17, [EUC:2019:772](#)).

¹¹⁴ Základné práva zaručené článkami 7, 8 a 11 Charty základných práv Európskej únie.

- keď je prevádzkovateľovi vyhľadávača predložená žiadosť o odstránenie odkazu, musí overiť, či je zahrnutie odkazu na predmetnú internetovú stránku do zoznamu výsledkov potrebné pre výkon práva na informácie, chráneného právom na slobodu prejavu a na informácie, a patriaceho používateľom internetu, ktorí by potenciálne mohli mať záujem o prístup na túto internetovú stránku prostredníctvom takéhoto vyhľadávania,
- GDPR výslovne zakotvuje požiadavku vyváženia medzi základnými právami na rešpektovanie súkromného života a na ochranu osobných údajov na jednej strane a základným právom na informácie na druhej strane.

Súdny dvor najprv uviedol, že hoci práva dotknutej osoby na rešpektovanie súkromia a na ochranu osobných údajov vo všeobecnosti prevažujú nad legitímnym záujmom používateľov internetu na tom, aby mali k predmetnej informácii prístup, táto rovnováha môže závisieť od relevantných okolností každého prípadu, predovšetkým od povahy tejto informácie a od jej citlivosti pre súkromie dotknutej osoby, ako aj od záujmu verejnosti disponovať uvedenou informáciou, ktorý sa môže líšiť najmä v závislosti od úlohy, ktorú táto osoba zohráva vo verejnom živote.

Otázka správnosti alebo nesprávnosti odkazovaného obsahu je tiež relevantnou skutočnosťou v rámci tohto posúdenia. Za určitých okolností tak právo používateľov internetu na informácie a právo poskytovateľa obsahu na slobodu prejavu môžu prevážiť nad právami na ochranu súkromného života a na ochranu osobných údajov, najmä ak dotknutá osoba zohráva úlohu vo verejnom živote. Tento vzťah sa však obracia, keď sa aspoň časť informácií, na ktoré sa vzťahuje žiadosť o odstránenie odkazu, ktorá nie je s ohľadom na celý obsah druhoradá, ukáže byť nesprávna. V takomto prípade právo šíriť informácie a právo dostávať informácie nemožno zohľadniť, pretože tieto práva nemôžu zahŕňať aj právo na šírenie takýchto informácií a na prístup k nim.

Ďalej, pokiaľ ide po prvé o povinnosti týkajúce sa preukázania správnosti alebo nesprávnosti informácií uvedených v odkazovanom obsahu, Súdny dvor spresnil, že osoba, ktorá žiada o odstránenie odkazu z dôvodu nesprávnosti takýchto informácií, je povinná preukázať zjavnú nesprávnosť týchto informácií, alebo prinajmenšom časti týchto informácií, ktorá nie je s ohľadom na celý obsah druhoradá. S cieľom zabrániť tomu, aby táto osoba niesla nadmerné bremeno, ktoré by mohlo poškodiť potrebný účinok práva na odstránenie odkazu, však tejto osobe prináleží predložiť iba také dôkazné prostriedky, ktorých vyhľadanie od nej možno vzhľadom na dané okolnosti primerane požadovať. Tejto osobe v zásade nemôže byť už v štádiu pred podaním žaloby uložená povinnosť, aby na podporu svojej žiadosti o odstránenie odkazu predložila súdne rozhodnutie vydané proti editorovi internetovej stránky, a to ani v podobe rozhodnutia vydaného v konaní o nariadení predbežného opatrenia.

Po druhé, pokiaľ ide o povinnosti a zodpovednosť prevádzkovateľa vyhľadávača, Súdny dvor zdôraznil, že tento prevádzkovateľ sa na účely overenia toho, či v nadväznosti na žiadosť o odstránenie odkazu môže byť obsah naďalej zahrnutý v zozname výsledkov

vyhľadávania uskutočneného prostredníctvom jeho vyhľadávača, musí opierať o všetky práva a záujmy, o ktoré ide, ako aj o všetky okolnosti daného prípadu. Tento prevádzkovateľ však nemôže byť povinný vyšetrovať skutkové okolnosti a na tento účel zorganizovať kontradiktórnu výmenu názorov s poskytovateľom obsahu s cieľom získať chýbajúce informácie o správnosti odkazovaného obsahu. Povinnosť prispieť k preukázaniu správnosti alebo nesprávnosti odkazovaného obsahu by kládla na tohto prevádzkovateľa bremeno presahujúce to, čo od neho možno rozumne očakávať vzhľadom na jeho zodpovednosť, právomoci a možnosti. Toto riešenie by so sebou prinášalo vážne riziko toho, že na obsahy, ktoré zodpovedajú legitímnej a prevažujúcej potrebe poskytovať informácie verejnosti, budú odstránené odkazy, a že sa tak sťažuje vyhľadávanie na internete. Existovalo by tak skutočné riziko odradzujúceho účinku na výkon slobody prejavu a práva na informácie, ak by takýto prevádzkovateľ takmer systematicky odstraňoval takéto odkazy s cieľom vyhnúť sa tomu, že bude musieť znášať bremeno vyšetrovania relevantných skutkových okolností na účely preukázania správnosti alebo nesprávnosti odkazovaného obsahu.

Preto v prípade, keď žiadateľ o odstránenie odkazu predloží dôkazné prostriedky preukazujúce zjavnú nesprávnosť informácií uvedených v odkazovanom obsahu alebo prinajmenšom časti týchto informácií, ktorá nie je s ohľadom na celý tento obsah druhoradá, prevádzkovateľ vyhľadávača je povinný tejto žiadosti vyhovieť. To isté platí v prípade, že tento žiadateľ predloží súdne rozhodnutie prijaté proti editorovi internetovej stránky, ktoré je založené na zistení, že informácie nachádzajúce sa v odkazovanom obsahu, ktoré nie sú s ohľadom na celý tento obsah zanedbateľné, sú prinajmenšom na prvý pohľad nesprávne. Naopak v prípade, že sa nesprávnosť takýchto informácií nezdá byť zjavnou so zreteľom na dôkazné prostriedky poskytnuté žiadateľom, žiadosti o odstránenie odkazu nie je prevádzkovateľ vyhľadávača pri neexistencii takéhoto súdneho rozhodnutia povinný vyhovieť. Pokiaľ predmetné informácie môžu prispieť k diskusii vo verejnom záujme, je potrebné so zreteľom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu priznať právu na slobodu prejavu a na informácie osobitný význam.

Napokon Súdny dvor dodal, že keď prevádzkovateľ vyhľadávača žiadosti o odstránenie odkazu nevyhoví, dotknutá osoba musí mať možnosť obrátiť sa na dozorný orgán alebo súdny orgán, aby tento uskutočnil nevyhnutné overenia a nariadil tomuto prevádzkovateľovi prijať potrebné opatrenia. V tejto súvislosti musia predovšetkým súdne orgány zabezpečiť zvažovanie protichodných záujmov, pretože tieto sú najpovolanejšie na vykonanie komplexného a dôkladného vyváženia, ktoré zohľadňuje všetky kritériá a všetky faktory stanovené relevantnou judikatúrou.

Súdny dvor v druhom rade rozhodol, že v rámci vyvažovania medzi vyššie uvedenými základnými právami je na účely preskúmania žiadosti o odstránenie odkazu, ktorou sa žiada, aby sa z výsledkov vyhľadávania obrázkov, uskutočneného na základe zadania mena fyzickej osoby, odstránili fotografie zobrazené vo forme miniatúr, na ktorých táto osoba figuruje, potrebné zohľadniť informatívnu hodnotu týchto fotografií bez ohľadu na

pôvodný kontext ich uverejnenia na internetovej stránke, z ktorej pochádzajú. Treba však prihliadnuť na všetky textové prvky, ktorými je priamo sprevádzané zobrazenie týchto fotografií vo výsledkoch vyhľadávania a ktoré sú spôsobilé objasniť ich informačnú hodnotu.

Na to, aby Súdny dvor dospel k tomuto záveru, zdôraznil, že na vyhľadávanie obrázkov prostredníctvom internetového vyhľadávača na základe zadania mena osoby sa vzťahujú rovnaké zásady, ako sú zásady uplatniteľné na vyhľadávanie internetových stránok a informácií, ktoré sú na nich obsiahnuté. Súdny dvor uviedol, že zobrazovanie fotografií dotknutej osoby vo forme miniatúr v nadväznosti na vyhľadávanie prostredníctvom zadania mena je takej povahy, že môže predstavovať mimoriadne významný zásah do práv na ochranu súkromia a osobných údajov tejto osoby.

Keď je preto prevádzkovateľovi vyhľadávača predložená žiadosť o odstránenie odkazu, ktorou sa žiada, aby sa z výsledkov vyhľadávania obrázkov vykonaného na základe zadania mena osoby odstránili fotografie zobrazené vo forme miniatúr, na ktorých táto osoba figuruje, musí tento prevádzkovateľ overiť, či je zobrazenie predmetných fotografií nevyhnutné na výkon práva na informácie, ktoré patrí používateľom internetu, ktorí majú potenciálne záujem o prístup k týmto fotografiám prostredníctvom takéhoto vyhľadávania.

Keďže však vyhľadávač zobrazuje fotografie dotknutej osoby mimo kontextu, v ktorom sú uverejnené na odkazovanej internetovej stránke, a to najčastejšie na účely ilustrácie textových prvkov, ktoré táto stránka obsahuje, treba určiť, či sa tento kontext napriek tomu musí zohľadniť pri vyvažovaní protichodných práv a záujmov, ktoré sa má vykonať. V tomto rámci otázka, či má uvedené posúdenie zahŕňať aj obsah internetovej stránky, na ktorej sa nachádza fotografia, o ktorej odstránenie zobrazovania vo forme miniatúry sa žiada, závisí od predmetu a povahy predmetného spracúvania.

Pokiaľ ide po prvé o predmet daného spracúvania, Súdny dvor poznamenal, že uverejnenie fotografií ako neverbálneho prostriedku komunikácie môže mať na používateľov internetu väčší vplyv ako uverejnenie textov. Fotografie sú totiž ako také dôležitým prostriedkom na prítiahnutie pozornosti používateľov internetu a môžu vzbudiť záujem o prístup k článku, ktoré ilustrujú. Predovšetkým z dôvodu tej skutočnosti, že fotografie je často možné interpretovať viacerými spôsobmi, však ich zobrazenie v zozname výsledkov vyhľadávania ako miniatúr môže spôsobiť obzvlášť závažný zásah do práva dotknutej osoby na ochranu jej podobizne, čo treba v rámci vyvažovania protichodných práv a záujmov vziať do úvahy. Vyžaduje sa odlišné vyváženie podľa toho, či ide na jednej strane o články s fotografiami, ktoré uverejnil editor internetovej stránky a ktoré, vložené do ich pôvodného kontextu, ilustrujú informácie poskytnuté v týchto článkoch a názory, ktoré sú v nich vyjadrené, a na druhej strane o fotografie vo forme miniatúr, ktoré v zozname výsledkov zobrazil prevádzkovateľ vyhľadávača mimo kontextu, v ktorom boli tieto fotografie uverejnené na pôvodnej internetovej stránke.

V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul, že nielenže sa dôvod odôvodňujúci uverejnenie osobných údajov na internetovej stránke nevyhnutne nemusí zhodovať s dôvodom, ktorý sa vzťahuje na činnosť vyhľadávača, ale že dokonca aj keď sa tieto dôvody zhodujú, môže sa výsledok vyváženia dotknutých práv a záujmov, ktoré sa má vykonať, líšiť v závislosti od toho, či ide o spracovanie uskutočnené prevádzkovateľom vyhľadávača alebo spracovanie uskutočnené editorom tejto internetovej stránky. Na jednej strane legitímne záujmy odôvodňujúce tieto spracovania môžu byť odlišné a na druhej strane dôsledky, ktoré majú uvedené spracovania na dotknutú osobu a najmä na jej súkromný život, nevyhnutne nie sú rovnaké.¹¹⁵

Pokiaľ ide po druhé o povahu spracovania uskutočňovaného prevádzkovateľom vyhľadávača, Súdny dvor konštatoval, že prevádzkovateľ vyhľadávača tým, že vyhľadá fotografie fyzických osôb uverejnené na internete a zobrazí ich vo výsledkoch vyhľadávania obrázkov samostatne vo forme miniatúr, ponúka službu, ktorá zahŕňa spracovanie osobných údajov, ktoré je autonómne a odlišné od spracovania vykonávaného editorom internetovej stránky, z ktorej sú fotografie vyňaté, ako aj od spracovania, za ktoré tento prevádzkovateľ rovnako zodpovedá a ktoré sa týka uvedenia odkazu na túto stránku.

V dôsledku uvedeného sa vyžaduje autonómne posúdenie činnosti prevádzkovateľa vyhľadávača spočívajúcej v zobrazení výsledkov vyhľadávania obrázkov vo forme miniatúr, pretože dodatočné porušenie základných práv, ktoré vyplýva z takejto činnosti, môže byť mimoriadne intenzívne z toho dôvodu, že pri vyhľadávaní prostredníctvom mena dochádza ku zhromaždeniu všetkých informácií týkajúcich sa dotknutej osoby, ktoré sa nachádzajú na internete. V rámci tohto autonómneho posúdenia treba zohľadniť skutočnosť, že toto zobrazenie predstavuje samo osebe výsledok, ktorý používateľ internetu hľadá, a to bez ohľadu na jeho následné rozhodnutie navštíviť či nenavštíviť pôvodnú internetovú stránku.

Súdny dvor však poznamenal, že takéto špecifické zváženie, ktoré zohľadňuje autonómnou povahu spracúvania vykonávaného prevádzkovateľom vyhľadávača, nemá vplyv na prípadnú relevantnosť textových prvkov, ktorými môže byť priamo sprevádzané zobrazenie fotografie v zozname výsledkov vyhľadávania, keďže takéto prvky sú spôsobilé objasniť informačnú hodnotu tejto fotografie pre verejnosť, a teda mať vplyv na vyváženie práv a záujmov, o aké ide.

¹¹⁵ Pozri rozsudok Google Spain a Google, (C-131/12, [EU:C:2014:317](#), bod 86).

3. Právo hospodárskej súťaže

Rozsudok z 13. októbra 2011, Pierre Fabre (C-439/09, [EU:C:2011:649](#))

Spoločnosť Pierre Fabre Dermo-Cosmétique (PFDC) sa zaoberala výrobou kozmetických výrobkov prostredníctvom farmaceutov a ich uvádzaním na európsky trh. Predmetné výrobky nespádali do kategórie liekov. Distribučné dohody týkajúce sa týchto výrobkov však spresňovali, že predaj sa musí uskutočňovať výlučne vo fyzickom priestore a za prítomnosti kvalifikovaného farmaceuta, čím sa v praxi vylúčila akákoľvek forma predaja cez internet. Autorité française de la concurrence (francúzsky úrad pre hospodársku súťaž) rozhodol, že z dôvodu faktického zákazu predaja cez internet distribučné dohody spoločnosti PFDC predstavovali protisúťažné dohody, ktoré sú v rozpore s francúzskymi právnymi predpismi, ako aj právom hospodárskej súťaže Európskej únie. PFDC podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Cour d'appel de Paris (Odvolací súd Paríž, Francúzsko), ktorý sa Súdneho dvora pýtal, či všeobecný a absolútny zákaz predávať cez internet predstavuje obmedzenie hospodárskej súťaže „z hľadiska cieľa“, ak sa na takúto dohodu môže vzťahovať skupinová výnimka, a pokiaľ sa skupinová výnimka nemôže uplatniť, či uvedená dohoda môže spadať do pôsobnosti individuálnej výnimky podľa článku 101 ods. 3 ZFEÚ.

Súdny dvor odpovedal, že článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka v rámci systému selektívnej distribúcie predstavuje obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle tohto ustanovenia, ak z individuálneho preskúmania vyplýva, že nie je objektívne odôvodnená. Takáto zmluvná podmienka totiž významne znižuje možnosť autorizovaného distribútora predáť zmluvné výrobky zákazníkovi, ktorí sa nachádzajú mimo jeho zmluvného územia alebo oblasti jeho činnosti. Uvedená zmluvná podmienka preto môže obmedziť hospodársku súťaž v tomto odvetví.

Existujú však legitímne požiadavky, akou je udržanie špecializovaného obchodu schopného poskytovať osobitné služby v súvislosti s výrobkami, ktoré sú kvalitatívne a technicky na vysokej úrovni, ktoré odôvodňujú obmedzenie hospodárskej súťaže na základe cien v prospech hospodárskej súťaže na základe iných faktorov, ako sú ceny. V tejto súvislosti organizácia systému selektívnej distribúcie nespadá do pôsobnosti zákazu vyplývajúceho z článku 101 ods. 1 ZFEÚ, ak sa predávajúci rozhodujú podľa objektívnych kritérií, ktoré majú kvalitatívnu povahu, sú stanovené jednotným spôsobom vo vzťahu ku všetkým potenciálnym predávajúcim a uplatňujú sa nediskriminačným spôsobom, ak si vlastnosti výrobku v záujme zachovania jeho kvality a zabezpečenia jeho správneho používania vyžadujú existenciu takejto distribučnej siete, a napokon ak definované kritériá neprekračujú rámec toho, čo je nevyhnutné. Pokiaľ ide konkrétne o predaj kozmetických výrobkov a výrobkov osobnej hygieny, cieľ sledujúci zachovanie dojmu prestíže týchto výrobkov nemôže predstavovať legitímny cieľ na obmedzenie hospodárskej súťaže.

Článok 4 písm. c) nariadenia (ES) č. 2790/1999¹¹⁶ sa má vykladať v tom zmysle, že skupinová výnimka stanovená v článku 2 tohto nariadenia sa nevzťahuje na vertikálne dohody, ktoré majú za cieľ obmedzenie aktívneho alebo pasívneho predaja konečným užívateľom zo strany členov selektívneho distribučného systému prevádzkovaného na úrovni maloobchodu, bez toho, aby bola dotknutá možnosť zakázať členovi systému prevádzku mimo autorizovaného miesta.

Rozsudok zo 6. decembra 2017, Coty Germany (C-230/16, [EU:C:2017:941](#))

Spoločnosť Coty Germany predávala luxusné kozmetické výrobky v Nemecku. Aby zachovala svoj luxusný imidž, predávala niektoré zo svojich značiek prostredníctvom selektívnej distribučnej siete, t. j. prostredníctvom autorizovaných distribútorov. Predajné miesta týchto distribútorov museli spĺňať určité požiadavky, pokiaľ ide o prostredie, vybavenie a usporiadanie. Okrem toho boli autorizovaní distribútori oprávnení predávať dotknuté výrobky na internete, pokiaľ využívali vlastný elektronický výklad alebo neautorizované platformy tretích strán s tým, že účasť týchto platforiem nemohla byť pre spotrebiteľa navonok viditeľná. Naproti tomu mali výslovný zákaz uskutočňovať online predaj výrobkov prostredníctvom platforiem tretích strán, ktoré pôsobili navonok viditeľným spôsobom vo vzťahu k spotrebiteľom.

Coty Germany podala na nemecké súdy žalobu proti jednému z jej autorizovaných distribútorov, spoločnosti Parfümerie Akzente, ktorou sa domáhala, aby na základe tohto zmluvného ustanovenia bol tejto spoločnosti uložený zákaz distribúcie výrobkov Coty prostredníctvom platformy „amazon.de“. Keďže Oberlandgericht Frankfurt am Main (Vyšší krajský súd Frankfurt nad Mohanom, Nemecko) mal pochybnosti o zákonnosti tohto ustanovenia vzhľadom na právo hospodárskej súťaže Únie, obrátil sa v tejto súvislosti na Súdny dvor.

Podľa Súdneho dvora sa článok 101 ods. 1 ZFEÚ má vykladať v tom zmysle, že taký systém selektívnej distribúcie, ktorý má zachovať luxusný dojem týchto výrobkov, je v súlade s týmto ustanovením, pokiaľ sa predávajúci rozhodujú podľa objektívnych kritérií, ktoré majú kvalitatívnu povahu, sú stanovené jednotným spôsobom vo vzťahu ku všetkým potenciálnym predávajúcim a uplatňujú sa nediskriminačne a pokiaľ vymedzené kritériá neprekračujú rámec toho, čo je nevyhnutné.

Okrem toho sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 330/2010¹¹⁷ má vykladať v tom zmysle, že zákaz využívať na internetový predaj navonok viditeľným spôsobom tretie spoločnosti, uložený členom systému selektívnej distribúcie luxusných výrobkov, ktorí pôsobia na trhu ako distribútori, nepredstavuje obmedzenie okruhu zákazníkov v zmysle článku 4

¹¹⁶ Nariadenie Komisie (ES) č. 2790/1999 z 22. decembra 1999, o uplatňovaní článku 81 ods. 3 Zmluvy na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov (Ú. v. ES L 336, 1999, s. 21; Mim. vyd. 08/001, s. 364).

¹¹⁷ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 330/2010 z 20. apríla 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov (Ú. v. EÚ L 102, 2010, s. 1).

písm. b), ani obmedzenie pasívnych predajov konečným užívateľom v zmysle článku 4 písm. c) uvedeného nariadenia.

Rozsudok zo 4. júla 2023 (veľká komora), Meta Platforms a i. (Všeobecné podmienky používania sociálnej siete) (C-252/21, [EU:C:2023:537](#))

Spoločnosť Meta Platforms je vlastníkom online sociálnej siete „Facebook“, ktorá je pre súkromných používateľov bezplatná. Obchodný model tejto sociálnej siete je založený na financovaní prostredníctvom online reklamy, ktorá je prispôbena jej jednotlivým používateľom. Takúto reklamu technicky umožňuje automatizované zostavovanie detailných profilov používateľov siete a online služieb ponúkaných na úrovni skupiny Meta. Na to, aby používatelia mohli používať uvedenú sociálnu sieť, musia v čase svojej registrácie súhlasiť so všeobecnými podmienkami vypracovanými spoločnosťou Meta Platforms, ktoré odkazujú na zásady používania údajov a súborov cookies stanovené touto spoločnosťou. Podľa týchto zásad Meta Platforms Ireland získava okrem údajov, ktoré títo používatelia zadávajú priamo pri ich registrácii, aj údaje o činnosti uvedených používateľov na sociálnej sieti aj mimo nej, a prepája ich s účtami dotknutých používateľov na Facebooku. Pokiaľ ide o posledné uvedené údaje, označované tiež ako „údaje off Facebook“, ide jednak o údaje týkajúce sa prehliadania internetových stránok a aplikácií tretích strán a jednak o údaje týkajúce sa používania iných online služieb patriacich do skupiny Meta (medzi ktoré patrí Instagram a WhatsApp). Takto získané údaje umožňujú ako celok vyvodiť podrobné závery o preferenciách a záujmoch týchto používateľov.

Rozhodnutím zo 6. februára 2019 Bundeskartellamt (Spolkový úrad pre hospodársku súťaž, Nemecko) zakázal spoločnosti Meta Platforms, jednak aby vo všeobecných podmienkach, ktoré boli účinné v tom čase,¹¹⁸ podmienila používanie sociálnej siete Facebook súkromnými používateľmi s bydliskom v Nemecku spracúvaním ich údajov mimo Facebook a jednak aby bez ich súhlasu spracúvala tieto údaje. Okrem toho jej Spolkový úrad pre hospodársku súťaž uložil povinnosť, aby tieto všeobecné podmienky upravila tak, aby z nich jasne vyplývalo, že uvedené údaje sa nebudú získavať, prepájať s používateľskými účtami na Facebooku ani používať bez súhlasu dotknutých používateľov. Napokon tento úrad zdôraznil, že takýto súhlas nie je platný, ak predstavuje podmienku pre používanie sociálnej siete. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že spracúvanie predmetných údajov, ktoré nie je v súlade s GDPR,¹¹⁹ predstavuje zneužívanie dominantného postavenia spoločnosti Meta Platforms na trhu online sociálnych sietí.

¹¹⁸ Dňa 31. júla 2019 zaviedla Meta Platforms nové všeobecné podmienky, v ktorých sa výslovne uvádza, že používateľ namiesto platenia za používanie produktov Facebooku vyhlási, že súhlasí so zobrazovaním reklám.

¹¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 1, ďalej len „GDPR“).

Meta Platforms podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu na Oberlandesgericht Düsseldorf (Vyšší krajský soud Düsseldorf, Nemecko). Keďže Vyšší krajský soud Düsseldorf mal pochybnosti o tom, či orgány na ochranu hospodárskej súťaže môžu preskúmať súlad spracúvania osobných údajov s požiadavkami stanovenými v GDPR, ako aj o výklade a uplatňovaní niektorých ustanovení tohto nariadenia, obrátil sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania.

Súdny dvor zasadaajúci vo veľkej komore sa vo svojom rozsudku vyslovil k právomoci vnútroštátneho orgánu na ochranu hospodárskej súťaže konštatovať, že spracúvanie osobných údajov nie je v súlade s GDPR, ako aj o jej sklbení s právomocami vnútroštátnych dozorných orgánov na ochranu osobných údajov.¹²⁰ Okrem toho poskytol spresnenia k možnosti prevádzkovateľa sociálnej siete spracúvať „citlivé“ osobné údaje jej používateľov, k podmienkam, za ktorých je spracúvanie údajov takýmto prevádzkovateľom zákonné, ako aj k platnosti súhlasu, ktorý na účely takéhoto spracúvania udelili títo používatelia podniku s dominantným postavením na vnútroštátnom trhu online sociálnych sietí.

V prvom rade, pokiaľ ide o právomoc orgánu na ochranu hospodárskej súťaže konštatovať nesúlad spracúvania osobných údajov s GDPR, Súdny dvor zastával názor, že za predpokladu, že takýto orgán dodrží svoju povinnosť lojálnej spolupráce¹²¹ s dozornými orgánmi pre ochranu údajov, môže v rámci preskúmania, či došlo k zneužitiu dominantného postavenia podnikom,¹²² konštatovať, že všeobecné podmienky používania vypracované týmto podnikom v oblasti spracúvania osobných údajov a ich vykonávanie nie sú v súlade s týmto nariadením, ak je toto zistenie potrebné na preukázanie existencie takéhoto zneužitia. Ak však orgán na ochranu hospodárskej súťaže poukáže na porušenie GDPR v rámci zistenia zneužitia dominantného postavenia, nenahrádza dozorné orgány.

Vzhľadom na zásadu lojálnej spolupráce tak platí, že ak orgány na ochranu hospodárskej súťaže majú pri výkone svojich právomocí preskúmať, či je správanie podniku v súlade s ustanoveniami GDPR, musia sa vzájomne dohodnúť a lojálne spolupracovať s dotknutými vnútroštátnymi dozornými orgánmi alebo vedúcim dozorným orgánom. Všetky tieto orgány sú teda povinné rešpektovať svoje príslušné právomoci a kompetencie tak, aby boli dodržané povinnosti vyplývajúce z GDPR, ako aj ciele tohto nariadenia, a aby bol zachovaný ich potrebný účinok. Z toho vyplýva, že ak sa orgán na ochranu hospodárskej súťaže v rámci preskúmania, či určitý podnik zneužil dominantné postavenia, domnieva, že je potrebné preskúmať súlad správania tohto podniku s ustanoveniami GDPR, uvedený orgán musí overiť, či toto správanie alebo podobné správanie už boli predmetom rozhodnutia príslušného vnútroštátneho dozorného orgánu, vedúceho dozorného orgánu alebo Súdneho dvora. Ak je to tak, orgán na

¹²⁰ V zmysle článkov 51 až 59 GDPR.

¹²¹ Zakotvená v článku 4 ods. 3 ZEÚ.

¹²² V zmysle článku 102 ZFEÚ.

ochranu hospodárskej súťaže sa od neho nemôže odchyliť, avšak môže z nich vyvodiť vlastné závery z hľadiska uplatnenia práva hospodárskej súťaže.

Ak má orgán na ochranu hospodárskej súťaže pochybnosti o rozsahu posúdenia vykonaného príslušným vnútroštátnym dozorným orgánom alebo vedúcim dozorným orgánom v prípade, keď je predmetné správanie alebo podobné správanie zároveň predmetom preskúmania zo strany týchto orgánov, alebo ak sa v prípade, že uvedené orgány nevykonávajú vyšetrovanie, domnieva, že správanie podniku nie je v súlade s ustanoveniami GDPR, musí sa poradiť s týmito orgánmi a požiadať ich o spoluprácu, aby sa zbavil svojich pochybností alebo aby určil, či treba pred vykonaním vlastného posúdenia počkať na prijatie rozhodnutia zo strany dotknutého dozorného orgánu. Ak tieto dozorné orgány nevznesú námietku alebo neodpovedia v primeranej lehote, orgán na ochranu hospodárskej súťaže môže pokračovať vo vlastnom vyšetrovaní.

V druhom rade, pokiaľ ide o spracúvanie osobitných kategórií osobných údajov,¹²³ Súdny dvor sa domnieval, že v prípade, ak používateľ online sociálnej siete prehliada internetové stránky alebo aplikácie majúce súvislosť s jednou alebo viacerými týmito kategóriami a prípadne do nich zadá údaje pri registrácii alebo uskutočnení online objednávok, treba spracúvanie osobných údajov prevádzkovateľom tejto online sociálnej siete¹²⁴ považovať za „spracúvanie osobitných kategórií osobných údajov“ v zmysle článku 9 ods. 1 GDPR, ak môže odhaliť informácie patriace do jednej z týchto osobitných kategórií, bez ohľadu na to, či sa tieto informácie týkajú používateľa tejto siete alebo akejkoľvek inej fyzickej osoby. Takéto spracúvanie údajov je s určitými výnimkami v zásade zakázané.¹²⁵

V tejto poslednej súvislosti Súdny dvor spresnil, že ak používateľ online sociálnej siete prehliada internetové stránky alebo aplikácie, ktoré majú súvislosť s jednou alebo viacerými uvedenými osobitnými kategóriami údajov, zjavne nezverejňuje¹²⁶ údaje týkajúce sa tohto prehliadania, ktoré získal prevádzkovateľ tejto online sociálnej siete prostredníctvom súborov cookies alebo podobných technológií ukladania údajov. Okrem toho, ak takýto používateľ zadá údaje na takýchto internetových stránkach alebo v takýchto aplikáciách, alebo klikne na tlačidlá výberu na týchto stránkach alebo v týchto aplikáciách, akými sú tlačidlá „páči sa mi to“ alebo „zdieľať“ alebo tlačidlá umožňujúce používateľovi identifikovať sa na týchto stránkach alebo v týchto aplikáciách pomocou

¹²³ Uvedené v článku 9 ods. 1 GDPR. Toto ustanovenie stanovuje, že „zakazuje sa spracúvanie osobných údajov, ktoré odhaľujú rasový alebo etnický pôvod, politické názory, náboženské alebo filozofické presvedčenie alebo členstvo v odborových organizáciách, a spracúvanie genetických údajov, biometrických údajov na individuálnu identifikáciu fyzickej osoby, údajov týkajúcich sa zdravia alebo údajov týkajúcich sa sexuálneho života alebo sexuálnej orientácie fyzickej osoby“.

¹²⁴ Toto spracúvanie spočíva v zhromažďovaní údajov získaných z prehliadania týchto stránok a z aplikácií, ako aj údajov zadaných používateľom, a to prostredníctvom integrovaných rozhraní, súborov cookies alebo podobných technológií ukladania údajov, v prepájaní všetkých týchto údajov s účtom používateľa na sociálnej sieti a v ich používaní týmto prevádzkovateľom.

¹²⁵ Stanovených v článku 9 ods. 2 GDPR. V tomto ustanovení sa uvádza: „Odsek 1 sa neuplatňuje, ak platí niektorá z týchto podmienok: a) dotknutá osoba vyjadrila výslovný súhlas so spracúvaním týchto osobných údajov na jeden alebo viacero určených účelov, s výnimkou prípadov, keď sa v práve Únie alebo v práve členského štátu stanovuje, že zákaz uvedený v odseku 1 nemôže dotknutá osoba zrušiť;... e) spracúvanie sa týka osobných údajov, ktoré dotknutá osoba preukázateľne zverejnila; f) spracúvanie je nevyhnutné na preukazovanie, uplatňovanie alebo obhajovanie právnych nárokov, alebo kedykoľvek, keď súdy vykonávajú svoju súdnu právomoc; ...“

¹²⁶ V zmysle článku 9 ods. 2 písm. e) GDPR.

prihlasovacích údajov spojených s jeho používateľským účtom na sociálnej sieti, jeho telefónnym číslom alebo e-mailovou adresou, zjavne zverejňuje takto zadané údaje alebo údaje vyplývajúce z kliknutia na tieto tlačidlá len v prípade, že vopred výslovne vyjadril svoju voľbu sprístupniť údaje, ktoré sa ho týkajú, verejne neobmedzenému počtu osôb, a to prípadne na základe individuálneho nastavenia vykonaného s úplnou znalosťou veci.

V treťom rade, pokiaľ ide všeobecnejšie o podmienky zákonnosti spracúvania osobných údajov, Súdny dvor pripomenul, že podľa GDPR je spracúvanie osobných údajov zákonné iba vtedy a iba v rozsahu, v akom s ním dotknutá osoba súhlasila na jeden alebo viacero konkrétnych účelov.¹²⁷ V prípade neexistencie takéhoto súhlasu alebo v prípade, že tento súhlas nebol daný slobodne, konkrétne, informovaným a jednoznačným spôsobom, je takéto spracúvanie napriek tomu odôvodnené, ak spĺňa niektorú z požiadaviek nevyhnutnosti,¹²⁸ ktoré sa musia vykladať reštriktívne. Spracúvanie osobných údajov používateľov vykonávané prevádzkovateľom online sociálnej siete však možno považovať za nevyhnutné na plnenie zmluvy, ktorej zmluvnými stranami sú títo používatelia, len pod podmienkou, že toto spracúvanie je objektívne nevyhnutné na dosiahnutie cieľa, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou zmluvného plnenia určeného uvedeným používateľom, takže bez tohto spracúvania by nebolo možné dosiahnuť hlavný predmet zmluvy.

Navyše podľa Súdneho dvora možno predmetné spracúvanie údajov považovať za nevyhnutné na účely oprávnených záujmov, ktoré sleduje prevádzkovateľ alebo tretia strana, len pod podmienkou, že uvedený prevádzkovateľ oznámil používateľom, od ktorých boli údaje získané, oprávnený záujem, ktorý sa ich spracúvaním sleduje, že toto spracúvanie sa uskutočňuje v medziach toho, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie tohto oprávneného záujmu, a že so zreteľom na všetky relevantné okolnosti zo zváženia protichodných záujmov vyplýva, že záujmy alebo základné práva a slobody týchto používateľov neprevažujú nad uvedeným oprávneným záujmom prevádzkovateľa alebo tretej strany. Súdny dvor sa pritom najmä domnieval, že bez ich súhlasu prevažujú záujmy a základné práva uvedených používateľov nad záujmom prevádzkovateľa online sociálnej siete na personalizácii reklamy, prostredníctvom ktorej financuje svoju činnosť.

Napokon Súdny dvor spresnil, že predmetné spracúvanie údajov je odôvodnené, ak je skutočne nevyhnutné na splnenie zákonnej povinnosti, ktorá sa vzťahuje na prevádzkovateľa na základe ustanovenia práva Únie alebo práva dotknutého členského štátu, že tento právny základ zodpovedá cieľu verejného záujmu a je primeraný sledovanému legitímnemu cieľu a že toto spracúvanie sa uskutočňuje v medziach toho, čo je nevyhnutne potrebné.

¹²⁷ Podľa článku 6 ods. 1 prvého pododseku písm. a) GDPR.

¹²⁸ Uvedené v článku 6 ods. 1 prvom pododseku písm. b) až f) GDPR. Podľa týchto ustanovení je spracúvanie zákonné iba vtedy a iba v rozsahu, v akom je okrem iného nevyhnutné na plnenie zmluvy, ktorej zmluvnou stranou je dotknutá osoba [článok 6 ods. 1 prvý pododsek písm. b) GDPR], na splnenie zákonnej povinnosti prevádzkovateľa [článok 6 ods. 1 prvý pododsek písm. c) GDPR] alebo na účely oprávnených záujmov, ktoré sleduje prevádzkovateľ alebo tretia strana [článok 6 ods. 1 prvý pododsek písm. f) GDPR].

Vo štvrtom a poslednom rade, pokiaľ ide o platnosť súhlasu dotknutých používateľov so spracúvaním ich údajov na základe GDPR, Súdny dvor sa domnieval, že okolnosť, že prevádzkovateľ online sociálnej siete má dominantné postavenie na trhu online sociálnych sietí, sama osebe nebráni tomu, aby používatelia takejto siete mohli platne udeliť súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov týmto prevádzkovateľom. Vzhľadom na to, že takéto postavenie môže ovplyvniť slobodný výber týchto používateľov a spôsobiť zjavnú nerovnováhu medzi týmito používateľmi a uvedeným prevádzkovateľom, je dôležitou okolnosťou pri určení, či bol súhlas skutočne poskytnutý platne, a najmä slobodne, čo musí preukázať tento prevádzkovateľ.¹²⁹

Používatelia predmetnej sociálnej siete musia mať predovšetkým v rámci procesu uzatvárania zmluvy možnosť individuálne odmietnuť udeliť svoj súhlas s konkrétnymi operáciami spracúvania údajov, ktoré nie sú nevyhnutné na plnenie zmluvy, bez toho, aby boli povinní sa v plnom rozsahu vzdať používania tejto online sociálnej siete, čo znamená, že uvedeným používateľom sa ponúkne, prípadne za primeranú odmenu, rovnocenná alternatíva, s ktorou nie sú spojené takéto operácie spracúvania údajov. Navyše musí byť možné udeliť samostatný súhlas so spracúvaním údajov mimo Facebook.

4. Predaj liekov a zdravotníckych pomôcok na internete

Rozsudok z 11. decembra 2003 (veľká komora), Deutscher Apothekerverband (C-322/01, [EU:C:2003:664](#))

Spor vo veci samej vznikol medzi Deutscher Apothekerverband eV, združením na obranu hospodárskych a sociálnych záujmov lekárnikov, a spoločnosťou 0800 DocMorris NV, holandskou lekárňou so sídlom v Holandsku. Pán Jacques Waterval bol lekárnikom a jedným zo zákonných zástupcov spoločnosti DocMorris. Od júna 2000 DocMorris a pán Jacques Waterval prevádzkovali internetovú stránku predaja liekov na internetovej adrese www.0800DocMorris.com. Išlo o lieky, ktoré boli povolené buď v Nemecku, alebo v Holandsku. K vydaniu tohto druhu lieku došlo iba po predložení originálu lekárskeho predpisu. Apothekerverband na Landgericht Frankfurt am Main (Krajinský súd Frankfurt nad Mohanom, Nemecko) napadlo ponúkanie liekov na internete a ich vydávanie prostredníctvom cezhraničného zásielkového predaja. Podľa jeho názoru ustanovenia nemeckého zákona o liekoch nedovoľovali vykonávanie takej činnosti. Krajinský súd sa Súdneho dvora pýtal, či tieto zákazy porušujú zásadu voľného pohybu tovaru. Okrem toho, ak by došlo k porušeniu článku 28 ES, vnútroštátny súd sa pýtal, či je nemecká právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, nevyhnutná na účinnú ochranu zdravia a života osôb v zmysle článku 30 ES.

¹²⁹ Na základe článku 7 ods. 1 GDPR.

Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátny zákaz predstavuje opatrenie s rovnakým účinkom v zmysle článku 28 ES. Dotýka sa viac lekární usadených mimo štátneho územia a môže viac sťažiť prístup na trh výrobkom pochádzajúcim z iných členských štátov, než je to v prípade vnútroštátnych výrobkov.

Článok 30 ES môže odôvodniť takýto vnútroštátny zákaz, pokiaľ sa týka liekov viazaných na lekárske predpis. Vzhľadom na riziká, ktoré môžu byť spojené s užívaním týchto liekov, musí byť totiž možné účinne a zodpovedne overiť pravosť lekárskeho predpisu vydávaného lekármi a zabezpečiť tak, že liek bude vydaný buď priamo zákazníkovi alebo osobe, ktorú zákazník poveril na jeho prevzatie. Na článok 30 ES sa naopak nemožno odvolávať na odôvodnenie absolútneho zákazu zásielkového predaja liekov.

Okrem toho článok 88 ods. 1 smernice 2001/83/ES¹³⁰ bráni vnútroštátnemu zákazu reklamy na zásielkový predaj liekov, ktorých výdaj je vyhradený výlučne lekárom v dotknutom členskom štáte, v rozsahu, v akom sa tento zákaz týka liekov, ktoré nie sú viazané na lekárske predpis.

Článok 88 ods. 2 smernice 2001/83/ES, ktorý povoľuje reklamu pre širokú verejnosť na lieky, ktoré nie sú viazané na lekárske predpis, totiž nemožno vykladať v tom zmysle, že vylučuje reklamu na zásielkový predaj liekov na základe údajnej nevyhnutnosti fyzickej prítomnosti lekára.

Rozsudok z 2. decembra 2010, Ker-Optika (C-108/09, [EU:C:2010:725](#))

Podľa maďarských právnych predpisov bola na uvádzanie kontaktných šošoviek na trh potrebná špecializovaná predajňa s plochou najmenej 18 m² alebo miestnosť oddelená od výrobných miestností. Pri predaji týchto výrobkov sa navyše museli využívať služby optometristu alebo očného lekára, ktorý je kvalifikovaný v oblasti kontaktných šošoviek. Maďarská spoločnosť Ker-Optika však uvádzala na trh kontaktné šošovky prostredníctvom svojej internetovej stránky. Maďarské zdravotnícke orgány jej zakázali ďalej vykonávať túto činnosť. Ker-Optika podala proti tomuto rozhodnutiu o zákaze žalobu. Baranya megyei bíróság (Baranský župný súd, Maďarsko), ktorý rozhodoval v spore, sa Súdnemu dvoru pýtal, či právo Únie bráni maďarskej právnej úprave.

Súdny dvor odpovedal, že vnútroštátne pravidlá upravujúce uvádzanie kontaktných šošoviek na trh patria do pôsobnosti smernice 2000/31/ES¹³¹ v rozsahu, v akom sa týkajú online ponuky a uzavretia zmluvy elektronickou cestou. Naopak, vnútroštátne pravidlá týkajúce sa dodávania týchto šošoviek do pôsobnosti tejto smernice nepatria. Články 34 a 36 ZFEÚ, ako aj smernica 2000/31/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia

¹³⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/83/ES zo 6. novembra 2001, ktorou sa ustanovuje zákonník Spoločenstva o humánnych liekoch (Ú. v. ES L 311, 2001, s. 67)

¹³¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

vnútroštátnej právnej úprave, ktorá povoľuje uvádzanie kontaktných šošoviek na trh len v špecializovaných predajniach zdravotníckych pomôcok.

Právna úprava totiž predstavuje opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie zakázané článkom 34 ZFEÚ, keďže predmetom zákazu je zásielkový predaj kontaktných šošoviek prostredníctvom internetu a dodanie do miesta bydliska spotrebiteľom na vnútroštátnom území, a pripravuje subjekty pochádzajúce z iných členských štátov o osobitne účinný spôsob uvádzania týchto výrobkov na trh, takže podstatným spôsobom sťažuje ich prístup na trh dotknutého členského štátu.

Vnútroštátny zákonodarca prekročil medze voľnej úvahy, ktorou disponuje na účely stanovenia úrovne, na ktorej chce zabezpečiť ochranu verejného zdravia, a túto právnu úpravu treba považovať za právnu úpravu, ktorá ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie uvedeného cieľa. Cieľ možno dosiahnuť menej obmedzujúcimi opatreniami spočívajúcimi v tom, že sa určité obmedzenia stanovia len pri prvom dodaní šošoviek a že sa zainteresovaným hospodárskym subjektom uloží povinnosť zaistiť zákazníkovi kvalifikovaného optika. Z tých istých dôvodov uvedenú právnu úpravu nemožno považovať za primeranú cieľu, ktorým je ochrana verejného zdravia v zmysle článku 3 ods. 4 smernice 2000/31/ES.

Rozsudok z 19. októbra 2016, Deutsche Parkinson Vereinigung (C-148/15, [EU:C:2016:776](#))

Deutsche Parkinson Vereinigung, nemecká svojpomocná organizácia, ktorá sa snažila o zlepšenie životných podmienok pacientov trpiacich Parkinsonovou chorobou, sa dohodla so zásielkovou lekárnou DocMorris na bonusovom systéme. Jej členovia mohli využiť bonusový systém, ak v tejto lekární kupovali lieky určené na liečbu Parkinsonovej choroby, ktoré boli viazané na lekárske predpis a bolo ich možné vydať iba v lekární. Nemecké združenie na boj proti nekalej hospodárskej súťaži sa domnievalo, že tento bonusový systém je v rozpore s nemeckou právnu úpravou, ktorá pri liekoch na predpis stanovovala jednotné ceny pri ich výdaji v lekárnach.

Oberlandesgericht Düsseldorf (Vyšší krajský súd Düsseldorf, Nemecko) sa obrátil na Súdny dvor s otázkou, či je toto určenie jednotných cien zlučiteľné s voľným pohybom tovaru.

Súdny dvor rozhodol, že článok 34 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že táto vnútroštátna právna úprava predstavuje opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie dovozu. Táto právna úprava sa viac dotýka predaja liekov na predpis lekárnami so sídlom v iných členských štátoch než predaja týchto liekov lekárnami so sídlom na vnútroštátnom území.

Tradičné lekárne totiž majú lepšie možnosti poskytnúť pacientom individuálne poradenstvo a zaistiť zásobovanie liekmi v naliehavých prípadoch než zásielkové lekárne. Je potrebné zobrať do úvahy, že cenová súťaž môže predstavovať dôležitejší konkurenčný parameter pre zásielkové lekárne.

Článok 36 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátna právna úprava nemôže byť odôvodnená cieľmi ochrany zdravia a života osôb, keďže táto právna úprava nie je spôsobilá na dosiahnutie sledovaných cieľov. Cieľ zabezpečiť bezpečné a kvalitné zásobovanie liekmi na celom vnútroštátnom území patrí do pôsobnosti článku 36 ZFEÚ. Taká právna úprava môže však byť platne odôvodnená len vtedy, ak je spôsobilá zaručiť dosiahnutie sledovaného legitímneho cieľa a nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie.

V tejto súvislosti by zvýšená cenová súťaž medzi lekárňami prospela jednotnému zásobovaniu liekmi a nemala by negatívny vplyv na výkon niektorých činností vo všeobecnom záujme tradičnými lekárňami, ako sú výroba liekov na predpis alebo udržiavanie určitých skladových zásob a sortimentu liekov. Napokon cenová súťaž by mohla byť prospešná pre pacienta, pokiaľ by umožnila ponúknuť lieky na predpis za výhodnejšie ceny.

Rozsudok z 29. februára 2024, Doctipharma (C-606/21, [EU:C:2024:179](#))

Súdny dvor, na ktorý Cour d'appel de Paris (Odvolací súd Paríž, Francúzsko) podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, spresnil hranice pojmu „služba informačnej spoločnosti“ a poskytol výkladové pomôcky, ktoré umožňujú posúdiť, či je v súlade s právom Únie zákaz služby – uložený zo strany členského štátu – poskytovanej prostredníctvom webového sídla a spočívajúcej v umožnení nadviazania kontaktu medzi lekárňami a zákazníkmi na účely online predaja liekov, ktoré nie sú viazané na lekársky predpis (ďalej len „poskytovaná služba“).

Spoločnosť Doctipharma vytvorila webové sídlo www.doctipharma.fr, na ktorom mohli používatelia internetu z webových sídiel lekární nakupovať farmaceutické výrobky a lieky, ktoré nie sú viazané na lekársky predpis.

Na tomto webovom sídle si lekárnici predplatili službu online predajnej platformy prostredníctvom mesačného predplatného uhrádzaného spoločnosti Doctipharma a zákazníci si museli vytvoriť zákaznícky účet na to, aby mali prístup na webové sídla lekárníkov podľa svojho výberu.

Union des Groupements de pharmaciens d'officine (združenie zoskupení lekárníkov, UDGPO), ktoré sa domnievalo, že na základe tohto postupu sa Doctipharma podieľala na elektronickom obchode s liekmi, podalo proti tejto spoločnosti žalobu na Tribunal de commerce de Nanterre (Obchodný súd Nanterre, Francúzsko), ktorý určil, že toto webové sídlo je protiprávne, a uložil spoločnosti Doctipharma povinnosť ukončiť jej činnosť. Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) zrušil rozsudok Cour d'appel de Versailles (Odvolací súd Versailles, Francúzsko), ktorým bol prvostupňový rozsudok zrušený. Tento súd sa domnieval, že Doctipharma tým, že umožňovala nadviazanie kontaktu medzi lekárnami a potenciálnymi pacientmi, vystupovala pri predaji liekov, ktoré nie sú viazané na lekársky predpis, ako sprostredkovateľ a podieľala na elektronickom obchode s liekmi bez toho, aby mala postavenie lekárniky vyžadované

vnútroštátnymi právnymi predpismi. Kasačný súd vrátil vec na Cour d'appel de Paris (Odvolací súd Paríž), ktorý je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

Vzhľadom na odlišné prístupy francúzskych súdov sa vnútroštátny súd rozhodol obrátiť sa na Súdny dvor s viacerými prejudiciálnymi otázkami. Tento súd sa Súdneho dvora pýtal na výklad smernice 98/34¹³² s cieľom určiť, či poskytovaná služba spadá pod pojem „služba informačnej spoločnosti“, a na výklad článku 85c smernice 2001/83¹³³ s cieľom zistiť, či členské štáty môžu na základe tohto ustanovenia zakázať poskytovanie predmetnej služby.

V prvom rade, pokiaľ ide o podmienky, ktoré treba splniť na to, aby sa služba kvalifikovala ako služba spadajúca pod pojem „služba informačnej spoločnosti“ na účely smerníc 98/34 a 2015/1535,¹³⁴ Súdny dvor sa najprv domnieval, že je irelevantné jednak to, že spoločnosti Doctipharma bola vyplácaná odmena lekárnikmi, ktorí si predplatili jej platformu na základe paušálneho poplatku, a jednak to, že sa na službu poskytovanú touto spoločnosťou vzťahovalo mesačné predplatné, ktoré jej platili lekárnici, a tiež spätný prevod percentuálneho podielu zo sumy predajov, zrazeného platformou, a to z toho dôvodu, že tieto skutočnosti, ak by boli potvrdené, znamenajú, že predmetná služba sa musí považovať za službu, ktorá spĺňa podmienku spočívajúcu v tom, aby bola poskytovaná za odplatu. Kvalifikácia predmetnej služby ako „služby informačnej spoločnosti“ ďalej vyplýva tiež zo skutočnosti, že táto služba sa uskutočňuje prostredníctvom webového sídla, ktoré si nevyžaduje súčasnú prítomnosť poskytovateľa služby a zákazníka alebo lekárnika, a tiež z tej skutočnosti, že služba sa poskytuje na základe individuálnej požiadavky lekárnikov a zákazníkov.

Súdny dvor na základe uvedeného dospel k záveru, že služba poskytovaná na webovom sídle, ktorá spočíva v umožnení nadviazania kontaktu medzi lekárnikmi a zákazníkmi na účely predaja liekov, ktoré nie sú viazané na lekárske predpis, z webových sídiel lekární, ktoré si túto službu predplatili, spadá pod pojem „služba informačnej spoločnosti“.

V druhom rade, pokiaľ ide o možnosť členských štátov zakázať takúto sprostredkovateľskú službu na základe článku 85c smernice 2001/83, Súdny dvor pripomenul, že len členské štáty majú právomoc určiť fyzické alebo právnické osoby, ktoré majú povolenie alebo sú oprávnené na výdaj liekov verejnosti na diaľku prostredníctvom služieb informačnej spoločnosti.

¹³² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 204, 1998, s. 37; Mim. vyd. 13/020, s. 337), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/48/ES z 20. júla 1998 (Ú. v. ES L 217, 1998, s. 18; Mim. vyd. 13/021, s. 8) (ďalej len „smernica 98/34“).

¹³³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/83/ES zo 6. novembra 2001, ktorou sa ustanovuje zákonník Spoločenstva o humánnych liekoch (Ú. v. ES L 311, 2001, s. 67; Mim. vyd. 13/027, s. 69), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/62/EÚ z 8. júna 2011 (Ú. v. EÚ L 174, 2011, s. 74).

¹³⁴ Článok 1 bod 2 smernice 98/34 a článok 1 ods. 1 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 241, 2015, s. 1), majú totožné znenie. Tieto články vymedzujú pojem „služba informačnej spoločnosti“ na základe štyroch podmienok: „každá služba poskytovaná informačnou spoločnosťou, to jest každá služba, ktorá sa bežne poskytuje za odmenu, na diaľku, elektronickým spôsobom a na základe individuálnej žiadosti príjemcu služieb“.

Súdny dvor sa domnieval, že článok 85c ods. 1 písm. a) smernice 2001/83 ukladá vnútroštátnemu súdu povinnosť overiť, či treba poskytovateľa predmetnej služby vnímať ako subjekt, ktorý sa prostredníctvom vlastného plnenia, ktoré je odlišné od predaja, obmedzuje len na umožnenie nadviazania kontaktu medzi predávajúcimi a zákazníkmi, alebo či tohto poskytovateľa treba považovať za subjekt, ktorý je sám poskytovateľom predaja.

V tejto súvislosti v tomto prípade platí, že ak by na základe tejto analýzy mala Doctipharma považovať za subjekt, ktorý je sám poskytovateľom predaja, článok 85c ods. 1 písm. a) by nebránil zákazu tejto služby členským štátom, na ktorého území je táto spoločnosť usadená. Členský štát totiž môže vyhradiť predaj liekov, ktoré nie sú viazané na lekársky predpis, verejnosti na diaľku prostredníctvom služieb informačnej spoločnosti len pre osoby, ktoré majú postavenie lekárnika.

Ak by sa naopak ukázalo, že Doctipharma poskytuje vlastnú službu odlišnú od predaja, potom by poskytovaná služba nemohla byť zakázaná na základe článku 85c ods. 2 smernice 2001/83 a nespádala by pod pojem „podmienky maloobchodnej distribúcie“ liekov ponúkaných na predaj verejnosti na diaľku. Poskytovaná služba totiž musí byť kvalifikovaná ako „služba informačnej spoločnosti“. Článok 85c ods. 1 pritom výslovne stanovuje, že bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne právne predpisy zakazujúce ponuku predaja liekov na predpis verejnosti na diaľku, členské štáty zabezpečia, aby sa lieky ponúkali na predaj na diaľku verejnosti prostredníctvom služieb informačnej spoločnosti. Bolo by preto nekoherentné domnievať sa, že využívanie takejto služby môžu členské štáty zakázať.

5. Hazardné hry

Rozsudok zo 6. novembra 2003 (veľká komora), Gambelli (C-243/01, [EU:C:2003:597](#))

Pán Piergiorgio Gambelli a 137 ďalších osôb spravovali v Taliansku centrá na prenos údajov, ktoré zbierali športové stávky na talianskom území, na účet anglickej stávkovej kancelárie, s ktorou boli spojené cez internet. Stávková kancelária Stanley International Betting Ltd vykonávala svoju činnosť na základe licencie udelennej mestom Liverpool podľa anglického práva. V Taliansku bola táto činnosť vyhradená štátu alebo jeho koncesionárom. Každé porušenie tohto pravidla mohlo viesť k trestnej sankcii dosahujúcej až jeden rok odňatia slobody. Proti pánovi Gambellimu bolo začaté trestné stíhanie. Pán Gambelli tvrdil, že talianske ustanovenia sú v rozpore so zásadami Spoločenstva týkajúcimi sa slobody usadiť sa a slobodného poskytovania služieb. Tribunale di Ascoli Piceno (súd v Ascoli Piceno, Taliansko), ktorému bola táto vec predložená, požiadal Súdny dvor o výklad ustanovení Zmluvy ES v tejto oblasti.

Súdny dvor rozhodol, že taká vnútroštátna právna úprava predstavuje obmedzenie slobody usadiť sa a slobodného poskytovania služieb, ktoré sú stanovené v článkoch 43 a 49 ES. Na to, aby bolo obmedzenie odôvodnené, musí sa zakladať na naliehavých dôvodoch všeobecného záujmu, byť spôsobilé zabezpečiť dosiahnutie sledovaného cieľa, nesmie presahovať to, čo je na dosiahnutie tohto cieľa nevyhnutné a nesmie sa uplatňovať diskriminačne.

V tejto súvislosti prináleží vnútroštátnym súdom overiť, či taká vnútroštátna právna úprava vzhľadom na konkrétne pravidlá jej uplatňovania skutočne zodpovedá cieľom, ktoré ju môžu odôvodniť, a či sa obmedzenia, ktoré ukladá, nejavia vo vzťahu k týmto cieľom neprimerané.

Súdny dvor tiež rozhodol, že pokiaľ orgány členského štátu vedú a povzbudzujú spotrebiteľov k účasti na lotériách, hazardných hrách alebo na stávkach s cieľom získať finančné prostriedky do štátneho rozpočtu, orgány tohto štátu sa nemôžu odvolávať na verejný sociálny poriadok v súvislosti s nevyhnutnosťou obmedziť príležitosti ku hre, aby odôvodnili také opatrenia, akými boli opatrenia vo veci samej.

Rozsudok z 8. septembra 2009 (veľká komora), Liga Portuguesa et Bwin International (C-42/07, [EU:C:2009:519](#))

Bwin, spoločnosť prevádzkujúca online hry so sídlom v Gibraltári (Spojené kráľovstvo), ktorá nemá žiadnu pobočku v Portugalsku, ponúkala hazardné hry na internetovej stránke. Jej servery sa nachádzali v Gibraltári a v Rakúsku. Liga, právnická osoba podľa súkromného práva, ktorá združuje všetky kluby zúčastňujúce sa profesionálnych futbalových súťaží v Portugalsku, zmenila svoj názov na Bwin Liga, keďže uvedená spoločnosť sa stala hlavným inštitucionálnym sponzorom prvej futbalovej ligy v Portugalsku. Internetová stránka spoločnosti Liga bola doplnená o odkazy na internetovú stránku spoločnosti Bwin a o hypertextový odkaz na túto stránku.

Riaditeľstvo oddelenia hier Santa Casa následne prijalo rozhodnutia, v ktorých uložilo spoločnostiam Liga a Bwin pokuty jednak za vývoj sociálnych hier a jednak z dôvodu reklamy na tieto hry. Liga a Bwin podali na Tribunal de Pequena Instância Criminal do Porto (Trestný súd Porto, Portugalsko) žaloby, v ktorých navrhovali zrušiť uvedené rozhodnutia, pričom odkazovali najmä na články 43, 49 a 56 ES.

Súdny dvor rozhodol, že keď sa vnútroštátne opatrenie týka súčasne viacerých základných slobôd, Súdny dvor ho v zásade preskúma len vo vzťahu k jednej z týchto slobôd, ak sa ukáže, že za okolností konkrétneho prípadu sú ostatné slobody úplne sekundárne vo vzťahu k prvej slobode a možno ich do nej zahrnúť.

Následne Súdny dvor konštatoval, že takáto právna úprava tým, že okrem iného ukladá obmedzenie slobody obyvateľov dotknutého členského štátu využívať cez internet služby ponúkané v iných členských štátoch, predstavuje obmedzenie slobodného poskytovania

služieb zaručeného článkom 49 ES. Sporné obmedzenie však môže byť považované za odôvodnené cieľom boja proti podvodom a trestnej činnosti.

Odvetvie hazardných hier ponúkaných cez internet nie je predmetom harmonizácie na úrovni Spoločenstva. Členský štát sa teda môže domnievať, že samotnú skutočnosť, že súkromný prevádzkovateľ legálne ponúka služby cez internet v inom členskom štáte, kde má svoje sídlo, nemožno považovať za dostatočnú záruku ochrany spotrebiteľov tohto členského štátu. Okrem toho, vzhľadom na neexistenciu priameho kontaktu medzi spotrebiteľom a prevádzkovateľom predstavujú hazardné hry, ktoré sú prístupné cez internet, nebezpečenstvá rôznej povahy, pokiaľ ide o prípadné podvody. Nedá sa navyše vylúčiť možnosť, že prevádzkovateľ, ktorý je sponzorom určitých športových súťaží, na ktoré prijíma stávky, by sa mohol nachádzať v situácii, ktorá by mu umožnila vplývať na ich výsledky a zvýšiť tak svoj zisk. Článok 49 ES nebráni právnej úprave členského štátu, ktorá zakazuje súkromným prevádzkovateľom so sídlom v iných členských štátoch, kde legálne poskytujú analogické služby, ponúkať hazardné hry cez internet na území uvedeného členského štátu.

Rozsudok z 22. júna 2017, Unibet International (C-49/16, [EU:C:2017:491](#))

Maltská spoločnosť Unibet International organizovala online hazardné hry. V roku 2014 Unibet, ktorá bola držiteľkou povolení vydaných viacerými členskými štátmi, poskytovala na internetových stránkach v maďarskom jazyku služby hazardných hier, hoci nemala povolenie, ktoré sa v Maďarsku vyžaduje. Maďarské orgány nariadili dočasné zablokovanie prístupu na internetové stránky spoločnosti Unibet z Maďarska a uložili tejto spoločnosti pokutu. Prevádzkovatelia usadení v iných členských štátoch mohli teoreticky získať povolenie na organizovanie online hazardných hier v rozsahu, v akom poskytovanie týchto služieb nebolo vyhradené štátnemu monopolu. V praxi však nebolo možné takéto povolenie získať. Za týchto okolností sa Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Správny a pracovný súd Budapešť, Maďarsko) Súdneho dvora pýtal, či je sporná maďarská právna úprava v súlade so zásadou slobodného poskytovania služieb.

Súdny dvor rozhodol, že článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zavádza režim koncesí na organizovanie online hazardných hier, pokiaľ obsahuje diskriminačné pravidlá voči prevádzkovateľom usadeným v iných členských štátoch alebo pokiaľ stanovuje nediskriminačné pravidlá, ktoré sú však uplatňované netransparentným spôsobom, ktorý bráni uchádzačom usadeným v iných členských štátoch v podaní prihlášky do verejnej súťaže alebo ho sťažuje.

Pravidlo, podľa ktorého spoľahliví prevádzkovatelia hazardných hier museli počas minimálne desiatich rokov vykonávať činnosť organizovania hazardných hier na území tohto členského štátu, znevýhodňuje prevádzkovateľov usadených v iných členských

štátoch. Samotné odvolávanie sa na cieľ všeobecného záujmu nepostačuje na odôvodnenie takéhoto rozdielného zaobchádzania.

Povinnosť podľa vnútroštátneho práva vykonávať v členskom štáte činnosť organizovania hazardných hier počas troch rokov nevytvára výhodu pre prevádzkovateľov usadených v hostiteľskom členskom štáte a možno ju odôvodniť cieľom všeobecného záujmu. Je však dôležité, aby sa sporné pravidlá uplatňovali transparentne voči všetkým uchádzačom. Túto požiadavku nespĺňa vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej podmienky výkonu právomocí ministra hospodárstva, ktoré stanovuje počas takejto súťaže, ako aj technické podmienky, ktoré musia spĺňať prevádzkovatelia hazardných hier pri predložení svojej ponuky, nie sú definované s dostatočnou presnosťou.

Článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni sankciám uloženým z dôvodu porušenia vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá zavádza režim koncesí a povolení na organizovanie hazardných hier, v prípade, keď sa ukáže, že takáto vnútroštátna právna úprava je v rozpore s týmto článkom.

6. Zdieľaná ekonomika

Rozsudok z 20. decembra 2017 (veľká komora), Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, [EU:C:2017:981](#))

Elektronická platforma Uber poskytovala odplacnú službu spočívajúcu v skontaktovaní neprofesionálnych vodičov využívajúcich svoje vlastné vozidlo prostredníctvom aplikácie. V roku 2014 podalo profesijné združenie taxikárov mesta Barcelona (Španielsko) žalobu na Juzgado de lo Mercantil no 3 de Barcelona (Obchodný súd č. 3 Barcelona, Španielsko). Podľa tohto združenia činnosti spoločnosti Uber predstavovali klamlivé praktiky a nekalosúťažné konanie. Obchodný súd považoval za nevyhnutné overiť, či Uber musí mať predchádzajúce administratívne povolenie. Keby sa na službu vzťahovala smernica o službách na vnútornom trhu¹³⁵ alebo smernica 98/34/ES,¹³⁶ činnosti spoločnosti Uber by sa nemohli považovať za nekalosúťažné.

Súdny dvor rozhodol, že otázky vnútroštátneho súdu sa vzťahujú na právnu kvalifikáciu spornej služby, a preto má právomoc rozhodovať o týchto otázkach.

Takúto službu teda možno kvalifikovať ako „službu informačnej spoločnosti“ v zmysle článku 1 bodu 2 smernice 98/34, na ktorý odkazuje článok 2 písm. a) smernice

¹³⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 36).

¹³⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 204, 1998, s. 37; Mim. vyd. 13/020, s. 337).

2000/31/ES. Predstavuje ju „každá služba, ktorá sa bežne poskytuje za odmenu, na diaľku, elektronickým spôsobom a na základe individuálnej žiadosti príjemcu služieb“.

Takáto služba sa neobmedzuje len na sprostredkovateľskú službu spočívajúcu v skontaktovaní neprofesionálneho vodiča využívajúceho svoje vlastné vozidlo s osobou, ktorá sa potrebuje prepraviť v rámci mesta, prostredníctvom aplikácie pre smartfóny. V takej situácii, akou je situácia, ktorú uvádza vnútroštátny súd, totiž poskytovateľ zároveň vytvára ponuku prepravných služieb v rámci mesta, ktorú sprístupňuje najmä prostredníctvom aplikácie, a zároveň organizuje jej celkové fungovanie.

Bez aplikácie by vodiči neposkytovali dopravné služby a cestujúci by ich služby nevyužívali. Uber má navyše rozhodujúci vplyv na podmienky, za ktorých títo vodiči poskytujú svoje služby, a prostredníctvom rovnomennej aplikácie stanovuje prinajmenšom maximálnu cenu jazdy, vyberie túto sumu od klienta a časť z nej vyplatí neprofesionálnemu vodičovi vozidla. Navyše vykonáva určitú kontrolu kvality vozidiel a ich vodičov, ako aj správanie týchto vodičov, ktorá dokonca môže viesť k ich vylúčeniu. Túto sprostredkovateľskú službu treba teda považovať za „službu v oblasti dopravy“ v zmysle článku 2 ods. 2 písm. d) smernice 2006/123 a je teda vylúčená z pôsobnosti uvedenej smernice.

Rozsudok z 10. apríla 2018 (veľká komora), Uber France (C-320/16, [EU:C:2018:221](#))

Francúzska spoločnosť Uber France, ktorá prostredníctvom aplikácie pre smartfóny prevádzkovala službu označovanú ako UberPop, prostredníctvom ktorej skontaktovala neprofesionálnych vodičov využívajúcich svoje vlastné vozidlo s osobami, ktoré sa chceli prepraviť v rámci mesta, bola za organizáciu tejto služby trestne stíhaná. Táto spoločnosť tvrdila, že francúzska právna úprava, na základe ktorej bola stíhaná, predstavuje technický predpis, ktorý sa vzťahuje na službu informačnej spoločnosti v zmysle smernice o technických normách a predpisoch¹³⁷. Táto smernica od členských štátov vyžaduje, aby Komisii oznámili akýkoľvek návrh zákona alebo právnej úpravy stanovujúcej technické predpisy týkajúce sa výrobkov a služieb informačnej spoločnosti. V danom prípade však francúzske orgány neoznámili Komisii predmetnú trestnoprávnú úpravu pred jej vyhlásením. Tribunal de grande instance de Lille (Súd prvého stupňa Lille, Francúzsko), ktorý konal vo veci samej, položil Súdnemu dvoru otázku, či francúzske orgány boli alebo neboli povinné vopred oznámiť návrh zákona Komisii.

Súdny dvor rozhodol, že článok 1 smernice 98/34/ES, zmenenej smernicou 98/48/ES, a článok 2 ods. 2 písm. d) smernice 2006/123/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátna právna úprava, ktorá trestnoprávne postihuje organizovanie takéhoto systému, sa vzťahuje na „služby v oblasti dopravy“, pokiaľ sa uplatňuje na

¹³⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 204, 1998, s. 37; Mim. vyd. 13/020, s. 337).

sprostredkovateľskú službu poskytovanú prostredníctvom aplikácie pre smartfón, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou komplexných služieb, ktorých hlavnou zložkou je prepravná služba. Taká služba je vylúčená z pôsobnosti týchto smerníc.

Súdny dvor pripomenul, že vo veci Asociación Profesional Élite Taxi, C-434/15 (pozri vyššie), rozhodol, že služba UberPop patrila do oblasti dopravy a nepredstavovala službu informačnej spoločnosti v zmysle smernice 98/34. Podľa Súdneho dvora služba UberPop ponúkaná vo Francúzsku je v podstate zhodná so službou poskytovanou v Španielsku. Z toho vyplýva, že francúzske orgány neboli povinné vopred oznámiť návrh predmetného trestného zákona Komisii.

Rozsudok z 19. decembra 2019 (veľká komora), Airbnb Ireland (C-390/18, [EU:C:2019:1112](#))

Veľká komora Súdneho dvora v rozsudku z 19. decembra 2019, Airbnb Ireland (C-390/18), na jednej strane rozhodla, že sprostredkovateľskú službu, ktorej predmetom je prostredníctvom elektronickej platformy za odmenu sprostredkovať kontakt medzi potenciálnymi nájomcami a prenajímateľmi, ktorí sú alebo nie sú podnikateľmi, ponúkajúcimi krátkodobé ubytovanie, a pritom poskytovať aj určité množstvo doplnkových služieb k tejto sprostredkovateľskej službe, treba považovať za „službu informačnej spoločnosti“, na ktorú sa vzťahuje smernica 2000/31 o elektronickom obchode¹³⁸. Súdny dvor sa na druhej strane domnieval, že jednotliviec sa v rámci adhézneho konania môže brániť proti tomu, aby sa voči nemu uplatnili opatrenia členského štátu obmedzujúce voľný pohyb takejto služby, ktorú poskytuje z iného členského štátu, pokiaľ uvedené opatrenia neboli oznámené v súlade s článkom 3 ods. 4 písm. b) druhou zarážkou tej istej smernice.

Spor vo veci samej je súčasťou trestného konania vedeného vo Francúzsku v nadväznosti na návrh na náhradu škody v trestnom konaní, ktorý proti spoločnosti Airbnb Ireland podalo Association pour un hébergement et un tourisme professionnels (Združenie pre podnikanie v oblasti ubytovania a turizmu). Airbnb Ireland je írskou spoločnosťou, ktorá spravuje elektronicкую platformu umožňujúcu okrem iného vo Francúzsku za províziu sprostredkovať kontakt medzi prenajímateľmi, ktorí sú podnikateľmi, ako aj jednotlivcami ponúkajúcimi krátkodobé ubytovanie, a osobami hľadajúcimi tento druh ubytovania. Airbnb Ireland okrem toho uvedeným prenajímateľom ponúka doplnkové služby, ako sú šablóna definujúca obsah ich ponuky, poistenie zodpovednosti za škodu, nástroj na odhad ceny prenájmu alebo aj platobné služby týkajúce sa týchto plnení.

Združenie, ktoré podalo návrh proti spoločnosti Airbnb Ireland, tvrdilo, že táto spoločnosť sa neuspokojila so sprostredkovaním kontaktu medzi dvomi stranami prostredníctvom rovnomennej platformy, ale že vykonávala činnosť realitného makléra

¹³⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

bez toho, aby mala povolenie, čím porušila zákon Hoguet, ktorý sa vo Francúzsku uplatňuje na činnosť podnikateľov v oblasti nehnuteľností. Airbnb Ireland naopak tvrdila, že smernica 2000/31 v každom prípade bráni tejto právnej úprave.

Súdny dvor, ktorému bola v prvom rade položená otázka týkajúca sa kvalifikácie sprostredkovateľskej služby poskytovanej spoločnosťou Airbnb Ireland, s odkazom na rozsudok Asociación Profesional Elite Taxi¹³⁹ pripomenul, že ak sprostredkovateľská služba spĺňa podmienky uvedené v článku 1 ods. 1 písm. b) smernice 2015/1535¹⁴⁰, na ktorý odkazuje článok 2 písm. a) smernice 2000/31, ide v zásade o „službu informačnej spoločnosti“ odlišnú od následnej služby, na ktorú sa vzťahuje. Ide však o iný prípad, ak sa javí, že táto sprostredkovateľská služba je neoddeliteľnou súčasťou celkovej služby, ktorej hlavnou zložkou je služba, na ktorú sa vzťahuje iná právna kvalifikácia patriaca do inej právnej kvalifikácie.

Súdny dvor sa v tomto prípade domnieval, že taká sprostredkovateľská služba, akú poskytovala Airbnb Ireland, spĺňala tieto podmienky, a že vzťah medzi sprostredkovateľskou službou a poskytovaním ubytovania neodôvodňoval vylúčenie kvalifikácie uvedenej sprostredkovateľskej služby ako „služby informačnej spoločnosti“, a teda vylúčenie uplatnenia smernice 2000/31 na túto službu.

Na zdôraznenie oddeliteľnosti takej sprostredkovateľskej služby od ubytovacích služieb, na ktoré sa vzťahuje, Súdny dvor po prvé uviedol, že cieľom tejto služby nie je len okamžité poskytnutie takých služieb, ale hlavne poskytnutie nástroja na prezentáciu a vyhľadávanie ubytovania na prenájom, ktorým sa uľahčuje uzatváranie budúcich nájomných zmlúv. Tento typ služby teda nemožno považovať iba za doplnkový k celkovej ubytovacej službe. Súdny dvor po druhé zdôraznil, že taká sprostredkovateľská služba, ako je služba poskytovaná spoločnosťou Airbnb Ireland, nie je vôbec nevyhnutná na poskytovanie ubytovania, pretože nájomcovia aj prenajímatelia majú na tento účel množstvo ďalších kanálov, z ktorých niektoré existujú dlhodobo. Súdny dvor po tretie napokon uviedol, že zo spisu nevyplýva, že by Airbnb Ireland stanovila alebo obmedzovala výšku nájomného požadovaného prenajímateľmi používajúcimi jej platformu.

Súdny dvor ďalej spresnil, že ostatné služby ponúkané spoločnosťou Airbnb Ireland neumožňujú toto konštatovanie spochybniť, pretože tieto rozličné služby sú iba doplnkovými službami k sprostredkovateľskej službe poskytovanej touto spoločnosťou. Okrem toho uviedol, že na rozdiel od sprostredkovateľských služieb, o ktoré išlo vo veciach, v ktorých boli vydané rozsudky Asociación Profesional Elite Taxi a Uber France,¹⁴¹ ani táto sprostredkovateľská služba ani doplnkové služby ponúkané spoločnosťou Airbnb Ireland neumožňujú preukázať rozhodujúci vplyv tejto spoločnosti na ubytovacie služby, na ktoré sa vzťahuje jej činnosť, pokiaľ ide o stanovenie

¹³⁹ Rozsudok z 20. decembra 2017, Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, [EU:C:2017:981](#)), bod 40.

¹⁴⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 241, 2015, s. 1).

¹⁴¹ Rozsudok z 10. apríla 2018, Uber France (C-320/16, [EU:C:2018:221](#)).

požadovaného nájomného, ako aj výber prenajímateľov alebo ubytovacích kapacít ponúkaných na prenájom na jej platforme.

Súdny dvor v druhom rade preskúmal, či sa Airbnb Ireland v spore vo veci samej môže brániť proti tomu, aby sa voči nej uplatnil taký zákon obmedzujúci slobodné poskytovanie služieb informačnej spoločnosti, ktoré poskytuje subjekt z iného členského štátu, akým je zákon Hoguet, z dôvodu, že Francúzsko tento zákon neoznámilo v súlade s článkom 3 ods. 4 písm. b) druhou zarážkou smernice 2000/31. V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že skutočnosť, že uvedený zákon bol prijatý pred nadobudnutím účinnosti smernice 2000/31, nemôže mať za následok oslobodenie Francúzskej republiky od oznamovacej povinnosti. Súdny dvor sa ďalej na základe odôvodnenia rozsudku CIA Security International¹⁴² domnieval, že uvedenej povinnosti, ktorá je podstatnou procesnou požiadavkou, treba priznať priamy účinok. Z toho vyvodil, že jednotlivec sa môže odvolávať na porušenie povinnosti oznámiť také opatrenie, ktorého sa dopustil členský štát, nielen v rámci trestného stíhania vedeného proti nemu, ale aj v konaní o návrhu na náhradu škody, ktorý podal iný jednotlivec v adhéznom konaní.

Rozsudok z 9. novembra 2023, Google Ireland a i. (C-376/22, [EU:C:2023:835](#))

Google Ireland Limited, Meta Platforms Ireland Limited a Tik Tok Technology Limited sú spoločnosti usadené v Írsku, ktoré poskytujú služby komunikačných platforiem, okrem iného v Rakúsku.

Svojimi rozhodnutiami prijatými v roku 2021 Kommunikationsbehörde Austria (KommAustria) (rakúsky úrad pre reguláciu komunikácií) určil, že na tri vyššie uvedené spoločnosti sa vzťahuje rakúsky zákon¹⁴³.

Zastávajúc názor, že tento rakúsky zákon, ktorý ukladá poskytovateľom služieb komunikačných platforiem, bez ohľadu na to, či sú usadení v Rakúsku alebo inde, súbor povinností týkajúcich sa kontroly a oznamovania údajne protiprávneho obsahu, sa na nich nesmie uplatňovať, podali tieto spoločnosti žaloby proti rozhodnutiam KommAustria. Tieto žaloby boli v prvostupňovom konaní zamietnuté.

Po tomto zamietnutí uvedené spoločnosti podali opravné prostriedky „Revision“ na Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko). Na podloženie týchto opravných prostriedkov najmä tvrdili, že povinnosti zavedené rakúskym zákonom sú neprimerané a nezlučiteľné s voľným pohybom služieb informačnej spoločnosti a s pravidlom o kontrole týchto služieb členským štátom pôvodu, inak povedané štátom,

¹⁴² Rozsudok z 30. apríla 1996, CIA Security International (C-194/94, [EU:C:1996:172](#))

¹⁴³ Konkrétne Bundesgesetz über Maßnahmen zum Schutz der Nutzer auf Kommunikationsplattformen (Kommunikationsplattformen-Gesetz) (spolkový zákon o opatreniach na ochranu používateľov komunikačných platforiem) (BGBl. I, 151/2020).

na území ktorého je poskytovateľ služieb usadený, ktoré stanovuje smernica o elektronickom obchode¹⁴⁴.

Keďže Najvyšší správny súd mal pochybnosti o zlučiteľnosti rakúskeho zákona a povinností, ktoré ukladá poskytovateľom služieb, so smernicou o elektronickom obchode, ktorá stanovuje možnosť členského štátu, ktorý nie je členským štátom pôvodu, odchýliť sa za určitých podmienok od zásady slobodného poskytovania služieb informačnej spoločnosti, podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania o výklade tejto smernice.

Súdny dvor vo svojom rozsudku rozhodol o otázke, či sa členský štát určenia služieb informačnej spoločnosti môže odchýliť od slobodného poskytovania týchto služieb nielen prijatím individuálnych a konkrétnych opatrení, ale aj všeobecných a abstraktných opatrení týkajúcich sa kategórie určitých služieb, a konkrétne, či sa na tieto opatrenia môže vzťahovať pojem opatrenia, ktoré sú „prijaté proti určitej službe informačnej spoločnosti“ v zmysle smernice o elektronickom obchode.¹⁴⁵

V prvom rade Súdny dvor uviedol, že možnosť odchýliť sa od zásady slobodného poskytovania služby informačnej spoločnosti sa podľa smernice o elektronickom obchode týka „určitej služby informačnej spoločnosti“. V tomto rámci použitie slova „určitá“ nasvedčuje tomu, že takto dotknutú službu treba chápať ako individualizovanú službu. Členské štáty preto nemôžu prijať všeobecné a abstraktné opatrenia, ktoré sa týkajú kategórie určitých služieb informačnej spoločnosti opísanej všeobecne, ktoré sa uplatňujú bez rozdielu na každého poskytovateľa tejto kategórie služieb.

Toto posúdenie nie je spochybnené skutočnosťou, že smernica o elektronickom obchode používa pojem „opatrenia“. Použitím takéhoto širokého a všeobecného pojmu totiž ponechal normotvorca Európskej únie na voľnú úvahu členských štátov povahu a formu opatrení, ktoré môžu prijať s cieľom odchýliť sa od zásady slobodného poskytovania služieb informačnej spoločnosti. Na druhej strane použitie tohto pojmu nijako nepredurčuje podstatu alebo vecný obsah týchto opatrení.

Súdny dvor ďalej poznamenal, že tento doslovný výklad je podporený analýzou smernice o elektronickom obchode v jej kontexte.

Možnosť odchýliť sa od zásady slobodného poskytovania služieb informačnej spoločnosti je totiž podmienená tým, že členský štát určenia týchto služieb musí najprv požiadať členský štát ich pôvodu, aby prijal opatrenia,¹⁴⁶ čo predpokladá možnosť identifikovať poskytovateľov, a teda dotknuté členské štáty. Ak by však členské štáty boli oprávnené obmedziť slobodu poskytovania týchto služieb prostredníctvom všeobecných a abstraktných opatrení, ktoré sa uplatňujú bez rozdielu na každého poskytovateľa

¹⁴⁴ Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399) (ďalej len „smernica o elektronickom obchode“).

¹⁴⁵ Článok 3 ods. 4 smernice o elektronickom obchode.

¹⁴⁶ Článok 3 ods. 4 písm. b) smernice o elektronickom obchode.

kategórie týchto služieb, takáto identifikácia by bola, ak nie nemožná, tak prinajmenšom nadmerne sťažená, takže členské štáty by neboli schopné dodržať takúto podmienku.

Nakoniec Súdny dvor zdôraznil, že smernica o elektronickom obchode spočíva na uplatňovaní pravidla kontroly v členskom štáte pôvodu a zásady vzájomného uznávania, takže v rámci koordinovanej oblasti¹⁴⁷ sú služby informačnej spoločnosti regulované iba v členskom štáte, na ktorého území sú poskytovatelia týchto služieb usadení. Ak by boli členské štáty určenia oprávnené prijať všeobecné a abstraktné opatrenia uplatňujúce sa bez rozdielu na každého poskytovateľa kategórie týchto služieb, bez ohľadu na to, či je alebo nie je usadený v tomto poslednom členskom štáte, pravidlo o kontrole v členskom štáte pôvodu by bolo spochybnené. Toto pravidlo totiž vedie k rozdeleniu regulačnej právomoci medzi členský štát pôvodu a členský štát určenia. Povoľiť poslednému uvedenému štátu prijať takéto opatrenia by zasahovalo do regulačnej právomoci členského štátu pôvodu a malo by za následok, že takíto poskytovatelia by podliehali tak právnym predpisom tohto štátu, ako aj členského štátu alebo štátov určenia. Spochybnenie tohto pravidla by narušilo systém a ciele smernice o elektronickom obchode. Okrem toho umožniť členskému štátu určenia prijať takéto opatrenia by narušilo vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi a bolo by to v rozpore so zásadou vzájomného uznávania.

Okrem toho Súdny dvor uviedol, že cieľom smernice o elektronickom obchode je odstrániť právne prekážky riadneho fungovania vnútorného trhu, ktoré spočívajú v rozdieloch medzi právnymi predpismi, ako aj v právnej neistote týkajúcej sa vnútroštátnych úprav uplatniteľných na tieto služby. Možnosť prijať vyššie uvedené opatrenia by v konečnom dôsledku viedla k tomu, že dotknutí poskytovatelia služieb by podliehali rôznym právnym predpisom, a teda k opätovnému zavedeniu právnych prekážok slobodného poskytovania služieb, ktoré má táto smernica odstrániť.

Súdny dvor preto dospel k záveru, že všeobecné a abstraktné opatrenia týkajúce sa kategórie určitých služieb informačnej spoločnosti opísanej všeobecne, ktoré sa uplatňujú bez rozdielu na každého poskytovateľa tejto kategórie služieb, nepatria pod pojem opatrenia, ktoré sú „prijaté proti určitej službe informačnej spoločnosti“ v zmysle smernice o elektronickom obchode.

¹⁴⁷ V zmysle článku 2 písm. h) smernice o elektronickom obchode.

7. DPH

*Rozsudky z 5. marca 2015, Komisia/Francúzsko (C-479/13, [EU:C:2015:141](#))
a Komisia/Luxembursko (C-502/13, [EU:C:2015:143](#))*

Dodanie elektronických kníh podliehalo vo Francúzsku a v Luxembursku zníženej sadzbe dane z pridanej hodnoty (DPH). Od 1. januára 2012 Francúzsko na dodanie elektronických (alebo digitálnych) kníh uplatňovalo sadzbu DPH 5,5 % a Luxembursko sadzbu 3 %.

Elektronické knihy, o ktoré išlo v prejednávanej veci, boli knihy v elektronickom formáte dodávané za úhradu ich stiahnutím z internetovej stránky alebo prenosom (streaming) z internetovej stránky tak, aby sa dali prehliadať na počítači, smartfóne, elektronickej čítačke kníh alebo inom čítacom zariadení. Európska komisia navrhovala, aby Súdny dvor určil, že Francúzsko a Luxembursko si tým, že uplatňovali zníženú sadzbu DPH na dodanie elektronických kníh, nespĺnili povinnosti, ktoré im vyplývajú zo smernice o DPH¹⁴⁸.

Súdny dvor rozhodol, že členský štát, ktorý na dodanie digitálnych alebo elektronických kníh uplatní zníženú sadzbu DPH, si neplní povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článkov 96 a 98 smernice 2006/112/ES a z nariadenia (EÚ) č. 282/2011¹⁴⁹.

Zo znenia bodu 6 prílohy III smernice 2006/112/ES totiž vyplýva, že znížená sadzba DPH je uplatniteľná na plnenie spočívajúce v dodaní knihy nachádzajúcej sa na hmotnom nosiči. Hoci je pravda, že elektronické knihy si na účel svojho prečítania vyžadujú taký hmotný nosič, ako je napríklad počítač, takýto nosič však nie je súčasťou dodania elektronických kníh. Okrem toho, ako vyplýva z článku 98 ods. 2 druhého pododseku uvedenej smernice, normotvorca Únie sa rozhodol vylúčiť možnosť uplatnenia zníženej sadzby DPH na elektronicky poskytované služby. Dodanie elektronických kníh pritom predstavuje takúto službu, keďže nemôže byť považované za dodanie tovaru v zmysle článku 14 ods. 1 tejto smernice vzhľadom na skutočnosť, že elektronické knihy nemožno označiť za hmotný majetok. Dodanie elektronických kníh tiež zodpovedá definícii elektronicky poskytovaných služieb v zmysle článku 7 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 282/2011.

Tento výklad nemôže spochybniť ani zásada daňovej neutrality, pretože táto zásada neumožňuje rozšíriť pôsobnosť zníženej sadzby DPH, ak to nie je jednoznačne stanovené.

¹⁴⁸ Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1).

¹⁴⁹ Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) č. 282/2011 z 15. marca 2011, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 77, 2011, s. 1).

Rozsudok zo 7. marca 2017 (veľká komora), RPO (C-390/15, [EU:C:2017:174](#))

V súlade so smernicou o DPH¹⁵⁰ členské štáty mohli uplatňovať zníženú sadzbu DPH na tlačene publikácie, ako sú knihy, noviny a časopisy. Naopak, digitálne publikácie museli podliehať bežnej sadzbe DPH, s výnimkou digitálnych kníh poskytovaných na hmotnom nosiči (napríklad CD-ROM). Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd, Poľsko), na ktorý sa obrátil poľský ombudsman, mal pochybnosti o platnosti tohto rozdielného zdanenia. Súdnemu dvoru položil jednak otázku, či je toto zdanenie v súlade so zásadou rovnosti zaobchádzania, a jednak, či Európsky parlament bol dostatočne zapojený do legislatívneho postupu.

Podľa Súdneho dvora povinnosť konzultácie s Parlamentom počas legislatívneho postupu v prípadoch stanovených Zmluvou znamená, že opätovná konzultácia s Parlamentom sa musí uskutočniť vždy, keď sa napokon schválené znenie ako celok vo svojej podstate odchyľuje od znenia, ktoré už bolo s Parlamentom prekonzultované, okrem prípadu, že zmeny zodpovedajú v podstatnej časti vôli vyslovenej samotným Parlamentom.

Treba konštatovať, že znenie bodu 6 prílohy III zmenenej smernice 2006/112/ES je len redakčným zjednodušením znenia uvedeného v návrhu smernice, ktorého podstata bola celkovo zachovaná.

Navyše preskúmaním prejudiciálnych otázok nebola zistená žiadna skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť bodu 6 prílohy III smernice 2006/112/ES alebo článku 98 ods. 2 tejto smernice v spojení s bodom 6 jej prílohy III.

Treba konštatovať, že jednak dodávky digitálnych kníh na akomkoľvek type hmotného nosiča a jednak dodávky digitálnych kníh elektronickou cestou predstavujú porovnateľné situácie. Na tieto ustanovenia treba nazerať tak, že zavádzajú rozdielne zaobchádzanie s dvoma situáciami, ktoré sú z hľadiska cieľa sledovaného normotvorcom Únie porovnateľné. Pokiaľ sa zistí takéto rozdielne zaobchádzanie, zásada rovnosti zaobchádzania nie je porušená, ak je tento rozdiel náležite odôvodnený. Je to tak v prípade, ak má rozdielne zaobchádzanie súvislosť s právne prípustným cieľom sledovaným opatrením, ktoré takéto zaobchádzanie vo svojom dôsledku zavádza, a je tomuto cieľu primerané.

V tejto súvislosti je zrejmé, že normotvorca Únie má pri prijímaní opatrení daňovej povahy urobiť rozhodnutie politickej, ekonomickej a sociálnej povahy a hierarchicky usporiadať protichodné záujmy alebo vykonať komplexné posúdenie. V dôsledku toho mu treba v tomto rámci priznať širokú mieru voľnej úvahy, takže súdne preskúmanie sa musí obmedziť len na zjavne nesprávne posúdenie. Z vysvetlenia, ktoré predložili Rada a Komisia, totiž vyplýva, že sa považovalo za nevyhnutné podriaďiť elektronicky

¹⁵⁰ Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1), v znení vyplývajúcom zo smernice Rady 2009/47/ES z 5. mája 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o znížené sadzby dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 116, 2009, s. 18).

poskytované služby jasným, jednoduchým a jednotným pravidlám, aby sa sadzba DPH pre tieto služby dala s istotou určiť, a aby sa zdaniteľným osobám a vnútroštátnym orgánom zjednodušila administratíva spojená s touto daňou. V tejto súvislosti možnosť uplatňovať zníženú sadzbu DPH na dodávky digitálnych kníh elektronicky by znamenala narušenie celkovej súdržnosti opatrenia zamýšľaného normotvorcom Únie.

SÚDNY DVOR
EURÓPSKEJ ÚNIE

Riaditeľstvo výskumu a dokumentácie

Júl 2024